JAARVERSLAG

2013

NGF

NEDERLANDSE
GOLF
FEDERATIE

GEBRUIK VAN DIT DIGITALE JAARVERSLAG

In de **Inhoudsopgave** kunt u direct naar het gewenste hoofdstuk gaan, door op het betreffende nummer te klikken.

De knop INHOUD
Deze knop staat onderaan elke pagina. Als u erop klikt, ziet u de gehele inhoudsopgave (pagina's a en b).

De knop 1 STAP TERUG
Met deze knop gaat u terug naar de plaats in het document waar u was gebleven.

Knoppen **bovenaan de pagina**
Met deze knoppen kunt u snel naar het gewenste hoofdstuk gaan.

In de tekst verschijnt soms een **handje**, als uw cursor over de tekst gaat. Dit geeft aan dat er achter deze tekst een link zit naar een andere tekst.

Deze versie is geoptimaliseerd voor gebruik op de iPad, in combinatie met de applicatie GoodReader. Dit maakt interactiviteit mogelijk in combinatie met verklarende aantekeningen.

INHOUD

1 Gebruik van dit digitale Jaarverslag
2 Inhoud
6 **Kijk in de spiegel, zie de toekomst.**
Tussenstand Beleidsplan 2012-2016
18 1 **Nederlandse Golf Federatie**
21 Ereleden, Leden van Verdienste, Gouden Speld-dragers
22 2 **Van het bestuur**
32 3 **Verslag van de Commissies**
35 Commissie van Beroep
36 Commissie Communicatie
38 Beoordelingscommissie
40 Juridisch-Fiscale Adviescommissie
41 Tuchtcommissie
43 Commissie Doping
44 Sport | Wedstrijdcommissie
47 Commissie Topgolf
51 Commissie Competitie
57 Commissie Senioren
61 Commissie Jeugd
65 Toetsingscommissie
66 NGF-platform – golf voor mensen met een fysieke beperking
69 Spel | Commissie Regels, Amateurstatus & Handicaps
81 Commissie Course Rating
85 Banen | Ontwikkeling Golf
85 Commissie Ontwikkeling Golf
93 Commissie Duurzaam!Golf

102 4 **Financieel verslag**
106 Jaarrekening
Geconsolideerde balans per 31 december 2013
108 Geconsolideerde staat van Baten en Lasten over 2012 en 2013; begroting 2013 en 2014
114 Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2013
115 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
120 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2013
127 Toelichting op de geconsolideerde staat van Baten en Lasten over 2013
146 Resultaatbestemming
147 Enkelvoudige balans per 31 december 2013
148 Enkelvoudige staat van Baten en Lasten over 2012 en 2013
151 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2013
158 Toelichting op de enkelvoudige staat van Baten en Lasten over 2013
159 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant
162 Specificatie van de Baten over 2013
182 Recapitulatie van de financiële resultaten ten opzichte van de begroting 2013
184 5 **Bestuur, Commissies en Federatiebureau**
194 6 **Wedstrijduitslagen 2013**
252 Colofon

Joost Luiten won het KLM Open
Klik hier voor beelden van zijn overwinning

KIJK IN DE SPIEGEL, ZIE DE TOEKOMST

TUSSENSTAND BELEIDSPLAN 2012-2016

In november 2012 publiceerde het Federatiebestuur zijn beleid voor de periode 2012-2016. President Ronald Pfeiffer schreef in zijn voorwoord onder de titel *Verandering: NGF door de hoepel* onder meer dat de NGF nieuwe wegen inslaat. De NGF moest de eigen organisatie professionaliseren en samenwerken met andere partijen in de golfwereld. 'Het is de uitdaging om goede tradities in ere te houden zonder vast te roesten, en om de nodige vernieuwingen door te voeren zonder de verworven waarden uit het oog te verliezen.'

Het Beleidsplan belicht ontwikkelingen op het gebied van leefstijl *(people)*, ruimte *(planet)* en economie *(profit)* en de structuur van de Nederlandse golfwereld. De explosieve groei van de golfsport had ondernemers met 'ongewone' ideeën en nieuwe visies aangetrokken. De NGF, van oudsher dé internationaal gerespecteerde bewaker van de belangen van de golfsport in Nederland, verzette de bakens. Weloverwogen, degelijk voorbereid en zo kalm mogelijk – er was hier en daar nogal wat opwinding. Het bestuur nam de tijd voor gedachtewisselingen, overwegingen en analyses, los gedacht van de vertrouwde werkelijkheid. Een lastige opgave – de NGF werkt al bijna een eeuw in een traditionele, vrij statische cultuur. Het lukte ook niet meteen. De eerste versies van het Beleidsplan voldeden niet; ze bleken vóór de presentatie al achterhaald. Het moest anders en vooral: nóg eenvoudiger. Een kritische baanexploitant zei: 'De NGF moet meer aan golfbanen denken.' Zulke opmerkingen dwongen het bestuur om de golfwereld ook vanuit andere invalshoeken te bekijken.
Het bestuur was anderhalf jaar bezig met herziening en optimalisering van het Beleidsplan.

DE STRUCTUUR VAN DE HEDENDAAGSE GOLFWERELD IN NEDERLAND RUST OP VIER PIJLERS: **GOLFCLUBS, GOLFBANEN, GOLF-PROFESSIONALS EN GOLFSPELERS**

Wat eraan voorafging

Ronald: 'Toen we begonnen, was het uitgangspunt nog dat de NGF een consumentenorganisatie is. Dit bleek niet meer zo te zijn, maar golfclubs-met-golfbanen vormden de ruggengraat van de NGF. De structuur van de hedendaagse golfwereld in Nederland rust op vier pijlers: golfclubs, golfbanen, golfprofessionals en golfspelers. Ze zijn onderling afhankelijk, met nu eens gelijke en dan weer verschillende of zelfs tegenstrijdige belangen. Het was een lastige uitdaging om deze drie partijen samen te brengen en íeders belang te dienen. Sommige golfbaanexploitanten gaven de voorkeur aan hun eigen route boven samenwerking met de Federatie. Golfclubs kregen hun exploitatie steeds moeilijker rond en vroegen de NGF om hulp.
Ronald: 'We hebben gas moeten geven om aan de verwachtingen van onze Leden te kunnen voldoen. Het is een goed verhaal geworden.'

Doelstellingen

Het NGF-bestuur had destijds zeven doelstellingen geformuleerd, met meetbare resultaten:

1. Facilitering van golfclubs, golfbanen en golfspelers
2. Betere toegankelijkheid van golf en vaardiger golfspelers
3. Betere communicatie
4. Grotere toegankelijkheid van de golfcompetitie
5. Verbetering van duurzaamheid en kwaliteit van golfbanen
6. Nauwere banden met (inter)nationale partners
7. Topgolf op olympisch niveau

DE TUSSEN-STAND GEEFT EEN BEELD VAN DE BEWEGING **OP WEG NAAR 2016** – HET JAAR WAARIN GOLF WEER OP OLYMPISCH NIVEAU WORDT GESPEELD

Sommige doelen zijn langer houdbaar dan vier jaar. De doelstelling *Betere toegankelijkheid en vaardiger golfspelers* geldt zelfs minstens vijftig jaar. Nu, bijna halverwege de periode waarover het Beleidsplan zich uitstrekt, is het interessant om de voortgang te bekijken. Hoe hangt de vlag erbij? Welke nieuwe ontwikkelingen spelen een rol? Wat is haalbaar en wat niet (en waardoor komt dat dan)?
De tussenstand geeft een beeld van de beweging op weg naar 2016 – het jaar waarin golf weer op olympisch niveau wordt gespeeld.
Dat de NGF-doelen realistisch en haalbaar zijn, is bij sommige clubs al gebleken. Maar de ambitie is: 100%-score.

Committed to-projecten

Het beoogde resultaat van 2% jaarlijkse groei van het aantal golfspelers is op korte termijn waarschijnlijk onbereikbaar. Dat zou een spectaculaire ombuiging van de huidige trend vergen en die is niet te verwachten. Enkele Committed to-projecten vergen wat meer aanlooptijd, andere liggen op schema. Committed to Senioren verloopt voorspoedig. Wellicht doordat het de senioren zélf zijn, die dit organiseren. Zij hebben tijd, ervaring en kennis, waardoor ze er samen iets moois van kunnen maken.

Het kost wat meer tijd om de besturen te overtuigen van het belang van Committed to Familie, maar de ontwikkelingen in de laatste maanden van 2013 zijn zeer bemoedigend. Men neemt altijd aan dat mensen in deze leeftijdscategorie te weinig tijd hebben, door werk en gezin. Maar als je ze niet benadert, zetten ze zich zéker niet in. Natuurlijk is het zinloos hen te vragen om zich twintig uur per week in te zetten voor – bijvoorbeeld – de wedstrijdcommissie, maar een paar uur per week samen met anderen een familiemiddag organiseren, dat zou iedereen moeten lukken. En is nog leuk ook! Misschien moet ook hier een senior de kar trekken, een grootvader.

Op sommige gebieden valt nog weinig spectaculairs te melden, maar op andere is al veel bereikt. De twee eerste doelstellingen *(Facilitering van golfclubs, golfbanen en golfspelers,* en *Betere toegankelijkheid van golf en vaardiger golfspelers)* zijn het lastigst en komen verderop in dit stuk aan bod, na een rondje langs de velden.

Grotere toegankelijkheid van de golfcompetitie

De voorbereidingen om deze doelstelling te bereiken, zijn in volle gang. Het móét mogelijk zijn om tienduizenden competitiespelers extra te registreren. Bijvoorbeeld met een competitie op vrijdagmiddag half vijf, voor werkenden tussen 35 en 55, maar ook met de nieuwe competitieopzet die in 2015 van kracht wordt. De clubs hebben in januari 2014 de voorkeur van hun teams kunnen aangeven voor wedstrijden van 36, 27 of 18 holes. De clubs beslissen voor welke competitie ze hun teams inschrijven. Topteams zullen 36 holes willen spelen, maar andere teams vinden 18 holes genoeg, als ze daarna kunnen borrelen. Vooral jongeren willen niet meer van 's morgens vroeg tot 's avonds laat op pad zijn. Het NGF-advies is: sta open voor de verschillende varianten, dat geeft ruimte.

HET MÓÉT MOGELIJK ZIJN OM **TIEN-DUIZENDEN COMPETITIE-SPELERS EXTRA** TE REGISTREREN

Clubs gaan beter nadenken over de samenstelling van de teams. De tijd is voorbij dat een vriendenteam de baan een hele dag bezet houdt, alleen omdat het al 25 jaar met elkaar speelt. Hiermee sluit de club leden uit die geen competitie (kunnen) spelen, maar net zo goed plezier aan golf beleven. Ook zij zouden wel met vijf vrienden willen golfen, maar ze krijgen de kans niet. Alleen voor prestatiegolf kun je de baan wekenlang op slot doen. Clubs die de trainingen voor competitiespelers uit de contributie betalen, lopen het risico dat andere leden hun lidmaatschap opzeggen, omdat zij niet kunnen profiteren van zulke faciliteiten, terwijl zij er wel aan bijdragen.

DE STEEDS **STRENGERE EISEN VAN DE OVERHEID** DOEN GOLFBANEN DE DAS OM

Verbetering van duurzaamheid en kwaliteit van golfbanen

'Hierin zijn we wereldkampioen', meent NGF-directeur Jeroen Stevens. 'Er zijn nog veel beloftes waar te maken, maar we liggen op koers.' De steeds strengere eisen van de overheid doen golfbanen de das om. Clubs en exploitanten met een baan moeten de kwaliteit op peil houden, maar mogen vrijwel geen bestrijdingsmiddelen meer gebruiken, terwijl die wél zijn toegestaan op de stoep, waar kleine kinderen spelen. De regelzucht maakt het ingewikkeld, of zó specialistisch dat je een bureau moet inhuren. Het NGF-bestuur is op het juiste niveau in discussie en zet zich in voor meer bewegingsvrijheid.

Nauwere banden met (inter)nationale partners

Op het gebied van communicatie en samenwerking boekte de NGF flinke vooruitgang. De laatste twee jaar zijn de contacten met partijen als de NVG en PGA sterk verbeterd. De PGA trok zelfs in bij de Federatie. Bestuursafvaardigingen bezoeken de EGA en andere federaties. 'Vier jaar geleden gingen we naar Zweden om te luisteren, nu hebben we er ook wat te bréngen. Op GEO-gebied werken we goed samen met Universiteit Wageningen, en NOC*NSF en wij komen steeds vaker bij elkaar over de vloer', zegt Jeroen.

Topgolf op olympisch niveau

Joost Luiten, Christel Boeljon, Dewi-Claire Schreefel en Daan Huizing brengen de Topsport-doelstelling in zicht: Nederlandse deelname aan de Olympische Spelen. Die van 2020 vormen waarschijnlijk een grotere uitdaging dan die van 2016. Over twee jaar lukt het wel om topspelers af te vaardigen, maar lukt dat in 2020 opnieuw?

Tot zover de doelstellingen, waarnaar de NGF goed op weg is. De voortgang op weg naar de twee eerste doelstellingen is moeilijker meetbaar.

Facilitering van golfclubs, golfbanen en golfspelers

In december 2013 trokken de bureaumedewerkers zich terug op de hei voor een gedachtewisseling over de doelstellingen. Ze waren het met elkaar eens dat ze nog steeds actueel zijn en het hele gebied bestrijken.
Jeroen: 'We houden onszelf voortdurend een spiegel voor. Dankzij het Beleidsplan zijn we dynamischer geworden. De NGF kan banen, clubs en spelers beter van dienst zijn, nu onze mensen zich het Beleidsplan meer eigen hebben gemaakt en inhoudelijk op de doelstellingen sturen. Maar het zijn de clúbs die bepalen of de doelstellingen worden bereikt. Het lukt de NGF meestal wel om de besturen van de clubs enthousiast te maken. Ze gaan voortvarend aan de slag, maar de leden van hun golfclub in beweging krijgen, dat is een ander verhaal. De NGF kan de lokale problemen van golfclubs niet oplossen. Het struikelblok is dat weinig golfers weten wat er aan de orde is. Ze denken: "Het gaat toch goed met ons? Een paar leden meer of minder is toch geen reden voor grote veranderingen?'"

WE HOUDEN ONSZELF VOORTDUREND EEN SPIEGEL VOOR. DANKZIJ HET BELEIDS-PLAN ZIJN WE **DYNAMISCHER** GEWORDEN

Actie!

De NGF lijkt af en toe op een politieke partij die een boodschap uitdraagt. Het Federatiebureau stelt zich bescheiden op. 'Nog niet alles gaat goed', zegt Jeroen, 'maar we zijn op de goede weg.'
Het bestuur is verrast over de hardnekkigheid van de 'oude' manier van denken bij sommige clubleden, want de veranderingen zijn onstuitbaar en het voortbestaan van clubs die er niet in meegaan, loopt gevaar. Het is geen optie om niet veranderen, alleen maar omdat het zo moeilijk is. En het gaat niet aan om de moeilijkheden steevast te wijten aan externe factoren, zoals de economische crisis, de vrije golfers of de D-clubs. We moeten naar onszelf kijken en in actie komen!

Betere toegankelijkheid van golf en vaardiger golfspelers

Deze doelstelling vergt een lange adem. Een niet helemaal gehaalde doelstelling betekent nog niet, dat het verkeerd is gegaan. Een dynamisch bestuur ziet gauw genoeg of het beoogde resultaat haalbaar is. Zo niet, dan moet het zijn doel bijstellen. Niet halsstarrig dezelfde weg blijven vervolgen, alleen maar omdat het nu eenmaal zo was afgesproken. Blijven evalueren is het devies. Nagaan waarom iets niet lukt. Aanpassen.
Het is moeilijk meetbaar hoeveel clubs hun deur dankzij de inzet van onder meer de NGF wijder hebben opengezet.

ELK NIEUW BESTUUR ZOU METEEN DE **DIALOOG MET DE EXPLOITANT** MOETEN AANGAAN. VERGEET HET VERLEDEN, PRAAT SAMEN OVER DE TOEKOMST!

Spiegelsessies

Het struikelblok is niet het gebrek aan motivatie van clubbesturen, maar de continuïteit van het beleid. Het lukt een clubbestuur meestal wel om een filosofie uit te denken, een missie en doelstellingen te formuleren. De uitvoering is moeilijker. Ga er maar aan staan, om de organisatiestructuur van een club te veranderen!
Daarom is de NGF begonnen met zogenoemde Spiegelsessies. Bij het schrijven van dit stuk zijn er zes achter de rug.
De deelnemende clubbesturen willen hun inactieve leden leren kennen en hen serieus betrekken bij nieuwe initiatieven, voordat ze massaal vertrekken. Maar ze weten soms niet hoe ze dat moeten aanpakken. De bestuursleden staan volledig achter het verhaal, maar als zij het aan hun leden vertellen, krijgen ze vaak de kans niet eens om uit te spreken. Zo'n Spiegelsessie kan inzicht geven en daarna kan het bestuur aan de slag met de NGF-producten.
Bestuurswerk moet wel leuk blijven. Als er te veel gezeur komt, stapt het bestuur op. Dat gebeurt, en helaas juist bij jonge, enthousiaste besturen, die er flink tegenaan willen. De aanleiding is meestal een futiliteit. Er is binnen de club doorgaans voldoende steun voor de initiatieven, maar de leden die voor draagvlak zorgen, komen niet naar de ALV. Zo wordt de club gegijzeld door een kleine groep conservatieven. Gelukkig zijn er veel voorbeelden van clubs waar het goed gaat. Besturen van gepassioneerde veertigers die er een aantal oudere nieuwe leden bij hebben betrokken en samen de uitdaging aangaan. Ze laten het nieuwe geluid horen in de vereniging én bij de exploitant. Elk nieuw bestuur zou meteen de dialoog met de exploitant moeten aangaan. Vergeet het verleden, praat samen over de toekomst!

Het product

Nokia was vier jaar geleden marktleider in mobiele telefoons. Ze bleven hangen, maakten de vernieuwingsslag niet. De aanbodgestuurde telefoonmarkt veranderde in een consumentenmarkt. Telefoneren bleef, Nokia verdween. Golfbanen blijven heus wel bestaan, maar golfclubs moeten een divers product gaan bieden. Een nieuw lid krijgt meteen een rekening, maar wil ook horen wat er allemaal te doen is, wat de club voor hem organiseert. De sociale infrastructuur moet iedereen zelf regelen. Wat is dan nog het product van de golfclub?
Een club met honderd jeugdleden krijgt zo'n € 25.000 aan contributie-inkomsten. Ze geven € 30.000 uit aan lessen, dus lijden € 5.000 verlies. Het is normaal dat ouders muziek-, huiswerk- en andere lessen voor hun kinderen betalen. Dat hoeft de club niet te doen. Sommige clubs laten maximaal vijftig jeugdleden toe. Ze schrikken zich een hoedje als ze er 56 blijken te hebben en zeggen: 'Als ze niet komen opdagen, schrappen we hun lidmaatschap.' Conservatieve leden houden de jeugd buiten het clubhuis, want 'die kinderen hollen maar door de zaal. Laat ze hun colaatje maar uit de automaat in de karrenloods halen'. Jeugd zit helaas niet in het DNA van de meeste clubs. Je kunt alles organiseren, maar niet als het moet blijven zoals het is. Wat zou er

JEUGD ZIT HELAAS NIET IN HET DNA VAN DE MEESTE CLUBS. **JE KUNT ALLES ORGANISEREN,** MAAR NIET ALS HET MOET BLIJVEN ZOALS HET IS

gebeuren als kinderen van leden géén contributie hoefden te betalen? Of als ouders hun kinderen bij hun geboorte al lid maakten, voor een klein bedrag?

VROEGER KON JE ALLEEN GOLF SPELEN ALS JE LID WAS VAN EEN GOLFCLUB MET EEN BAAN. **DIE SITUATIE IS VOORBIJ EN KOMT NIET MEER TERUG**

Veertig jaar lang Damesdinsdag

Jeroen: 'Het wedstrijdprogramma is ook zo'n onderwerp. Het kan niet waar zijn dat een wedstrijdprogramma tientallen jaren hetzelfde is gebleven, terwijl de hele wereld in de afgelopen vijf jaar compleet is veranderd. Je zou met een blanco A4-tje moeten beginnen, waarop je een activiteitenkalender samenstelt, op basis van de behoefte.
Bepaalde groepen leden kunnen in principe elke dag spelen. Waarom zou je die groepen exclusiviteit geven, als andere leden alleen op maandagochtend kunnen golfen? Dat het al veertig jaar zo gaat, is een zwak argument.
Doorgaans organiseren de commissie- en bestuursleden in de golfclub, vaak onbewust, een product dat voor hén en hun vrienden aantrekkelijk is. Ja, voor een kwart van de leden is dan alles perfect geregeld ...
Vroeger kon je alleen golf spelen als je lid was van een golfclub met een baan. Die situatie is voorbij en komt niet meer terug. Clubbesturen doen er goed aan hun doelgroepen te benoemen en gestructureerde activiteiten te organiseren. Dat is de enige manier om de club gezond te maken en/of te houden. Het product van een golfclub moet méér zijn dan dat rondje golf spelen.'
Golf is een sociale activiteit. Als de vereniging niet structureert, gaan leden hun eigen weg, zonder dat het bestuur er invloed op heeft. De NGF helpt ook baanexploitanten die iets willen veranderen en dat kan tegen vastgeroeste, krampachtige besturen werken.

Sportieve ambitie

Clubs moeten golfprofessionals naar zich toehalen, hen betrekken en hun taken geven. Dán komt er diverser aanbod. Clubjes dames en heren gaan schoorvoetend meedoen aan wedstrijden, komen eten. Zo komt het clubleven in beweging.
De situatie verbetert aantoonbaar als de golfprofessional rechtstreeks invloed heeft. Voor de doelstelling *Betere toegankelijkheid van golf en vaardiger golfspelers* is de basis gelegd. De geïntegreerde versie van het 9-stappenplan en het Golfpaspoort gaat in maart 2014 van start, maar daarmee is het nog niet geïmplementeerd. Het is heel positief dat ook NVG en PGA erachter staan.
De sportieve ambitie blijft voorlopig in de spotlights staan. Een golfvereniging is een sportclub. Golf is de vierde sport van Nederland, maar van de 400.000 geregistreerde spelers zijn er te weinig actief. Steeds meer golfers vinden negen holes genoeg, maar wie zo'n uitspraak doet, vloekt in de kerk.

OP CLUBS MET GOLF-PROFESSIONALS DIE MET HET 9-STAPPENPLAN WERKEN, KOMEN **MENSEN IN BEWEGING,** MAAR HET BLIJFT NODIG OM VOORTDUREND UIT TE LEGGEN WAT DAT PLAN OMVAT

Gehandicaptengolf

Ook in gehandicaptengolf boekte de NGF vooruitgang. Er zijn gespecialiseerde pro's opgeleid en in zo'n 25 revalidatiecentra is permanent golfmateriaal gestald. De NGF werkt samen met de NGG, Stichting Handicart, NVG en de PGA. Veel mensen met een handicap doen mee in de golfsport. Dat was ook een deel van de strategie: integratie van mensen met een beperking in de reguliere sport. De uitdaging is om de clubs meer te betrekken.

9-stappenplan

Met de afschaffing van het gvb en de instelling van handicap 54 hebben hebben we een grote stap gezet. Maar ook binnen het handicapsysteem moeten we dingen veranderen. Het is niet aan de NGF om EGA-regels af te schaffen,

maar zij wil de EGA ervan overtuigen dat er iets moet veranderen. Er worden middelen bedacht om het systeem te perfectioneren, maar niemand heeft daarom gevraagd. EGA-handicapping op korte banen komt eraan, in 2016. Het zal de toegang tot de sport vergroten.
Op clubs met golfprofessionals die met het 9-stappenplan werken, komen mensen in beweging, maar het blijft nodig om voortdurend uit te leggen wat dat plan omvat. De eigen inbreng en de positie van de golfprofessional binnen de club zijn cruciaal. Het is logisch dat elke club met het 9-stappenplan werkt, want golfclubs zijn sportorganisaties. Maar er is een lange adem nodig, doordat er lange tijd niet op deze manier is gedacht. Het kost energie om te laten zien hoe het kan werken voor een beginnende golfer, voor mensen met baanpermissie, voor iemand die vastgeroest zit op handicap 26 en na al die jaren wel eens handicap 20 wil halen, maar ook voor iemand met handicap 12 die streeft naar een single handicap. Het zit er allemaal in.

CLUBS WILLEN VAAK EERST DE FINANCIËLE PROBLEMEN OPGELOST HEBBEN, DAARNA KIJKEN ZE WEL NAAR COMMITTED TO FAMILIE. **HET WERKT JUIST ANDERSOM:** COMMITTED TO FAMILIE ÍS DE OPLOSSING VOOR DE GELDZORGEN

Country club

De NGF heeft bewijs van succes nodig en zou de kans willen krijgen om haar filosofie op een golfclub te implementeren, met *trial and error.* Zij is op zoek naar een proeffabriek. Twee baaneigenaren doen al mee en geven aan wat in de praktijk werkt en wat niet.
Jeroen: 'Ik ging op mijn verjaardag naar mijn fitnessclub. Toen ik door het poortje liep, werd ik gefeliciteerd. En toen ik wegging lag er een cadeautje voor me klaar: zes toegangskaarten voor vrienden. Het hoeft voor mij niet, maar toch vond ik het leuk. Vergelijk dit met het lidmaatschap van mijn golfclub, waar op de contributienota met dikke letters staat: als u voor 1 februari niet heeft betaald, krijgt u 10% boete. Dat komt heel anders over! Clubs willen vaak eerst de financiële problemen opgelost hebben, daarna kijken ze wel naar Committed to Familie. Het werkt juist andersom: Committed to Familie ís de oplossing voor de geldzorgen. Maar leg dat maar eens uit ...
De introductie van verschillende soorten lidmaatschappen die uitsluitend zijn afgestemd op het aantal rondjes, zet geen zoden aan de dijk. Dan gaat het om differentiatie qua prijs en niet qua dienstenaanbod. Een contributieverlaging van 50% voor de helft van de speeltijd is snel geregeld. Daar heb je eigenlijk alleen maar een welwillende penningmeester voor nodig – geen vrijwilligers. Het levert misschien een groter klantenbestand op, maar de baan biedt nog steeds niet méér dan dat rondje golf. Niet de prijs, maar het aanbod moet veranderen.
Er moeten activiteiten komen voor kinderen, vrouwen, families, senioren, opa's en oma's, goede spelers, minder goede spelers, werkenden, niet-werkenden, leden, niet-leden, ga zo maar door. Er zijn mogelijkheden genoeg. Wat wel en niet werkt, zal moeten blijken.'

NGF
NEDERLANDSE GOLF FEDERATIE

1

NEDERLANDSE GOLF FEDERATIE

NEDERLANDSE
GOLF
FEDERATIE

Het bestuur heeft het genoegen u hierbij het verslag aan te bieden over het 99ste verenigingsjaar.

In dit verslag zijn tevens opgenomen het financieel verslag over het boekjaar 2013, de balans per 31 december 2013 en de begroting voor het boekjaar 2014.

Bestuur

R. Pfeiffer, president
A.H.M. van den Steenhoven, vicepresident
H.H. van der Kwast, penningmeester
Mevr. E.J. Leeflang-Crezée
Mevr. J.G.M. van Rhijn
E. Rubay Bouman

Nederlandse Golf Federatie

Telefoon 030 242 63 70
Fax 030 242 63 80
E-mail golf@ngf.nl
Website *www.ngf.nl*

Bezoekadres

Burg. Verderlaan 17
3544 AD Utrecht

Postadres

Postbus 8585
3503 RN Utrecht

Ereleden

Mevr. A.E. Eschauzier-Schiff
W.E.L. Mangelaar Meertens
R.H.B. Olland
J.K. van Soest
J.W. Verloop

Leden van Verdienste

Mevr. H.N.L. Boreel-van Riemsdijk
R.E. van Erven Dorens
H.L. Heyster
Mevr. J.E. Heyster-de Witt Puyt
J.B.C. Nolte
A.C. Strumphler

Gouden Speld-dragers

A. Amsing
W. Besseling
J. Bouma
J.P. Collinge
Mevr. J. Collinge-Hoff
K.S. Feitsma
Mevr. A.W.M. van Hagen-Grimbergen
G.L. van Hoogstraten
Mevr. E.H. de Kempenaer-van Roggen
W.A.M. Luiten
J.M. Moret
Mevr. A.E. van der Ploeg-Schonbeck
J.M.F.E. van Rooy
Mevr. Th. Slooter-Kuipers
T.F.N. Sluiter
W.F. Smit

Zilveren Speld-drager

J.S. Posthuma

2

VAN HET BESTUUR

Algemeen

2013 was een financieel gezond jaar, waarin veel is gebeurd. De NGF, de PGA Holland en de NVG besloten om gezamenlijk het 9-stappenplan te gaan promoten en het gebruik ervan door golfbanen, golfclubs en golfers te stimuleren. Na twee jaar onenigheid gaan de NVG en de NGF vol goede moed en energiek samenwerken op diverse gebieden. De PGA Holland en de NGF hebben eind december de goede verhoudingen bevestigd door de ondertekening van hun overeenkomst; eind 2013 is het volledige 9-stappenplan opgeleverd.

De NGF is verheugd dat steeds meer golfclubs gebruikmaken van haar ondersteunende programma's. In 2013 zijn 23 golfclubs gecertificeerd en 18 clubs begonnen aan de implementatie van een Committed to-programma.

Eind 2012 is de Dutch Turfgrass Research Foundation opgericht. De DTRF kreeg steeds meer vorm en organiseerde tijdens het KLM Open een zeer succesvol internationaal congres. Tijdens dit KLM Open maakte Joost Luiten bekend dat hij ambassadeur is van het NGF-programma Committed to Birds, een programma dat onderdeel uitmaakt van de Commissie Duurzaam!Golf.

Het is belangrijk dat golfclubs marketingonderzoek doen, om leden en niet-leden beter te leren kennen. De NGF heeft samen met marketingbureau 4orange een analyse gemaakt van alle golfers die bij de NGF geregistreerd staan. Dit resulteerde in acht profielen. Ze verbeteren het inzicht in wensen en verlangens van de klant, op basis waarvan golfclubs hun producten beter kunnen samenstellen. Begin 2014 zal de NGF ook het potentieel aan golfers in Nederland op basis van deze profielen laten zien. De combinatie met andere gegevens maakt steeds betere landelijke en regionale GolfMarkt-rapporten mogelijk.

Het NGF-bestuur begon met de aanpak van de in- en externe communicatie van de NGF. Met het bureau Lemm en Ten Haaf maakte het een uitgebreide analyse, op basis waarvan is besloten – in overleg met de Algemene Ledenvergadering – dat de NGF veel meer regie gaat voeren over de communicatie.

In het verslagjaar overleed Gouden Speld-drager Bunny Henderson.

Voor het eerst in jaren is het aantal golfers ten opzichte van het voorgaande jaar niet gestegen. Eind 2013 bedroeg het aantal geregistreerde golfers ruim 390.000, ongeveer evenveel als eind 2012. Deze stabilisatie komt niet als een verrassing en de bezorgdheid van vele golfclubs en golfbanen over de stagnerende groei van het aantal nieuwe leden is nog steeds actueel en gerechtvaardigd. Het NGF-bestuur wil alles doen om clubs en banen te ondersteunen bij het bedenken en implementeren van nieuwe concepten, activiteiten en lidmaatschapsvormen. Dit is in ieders belang; zonder (financieel) gezonde golfbanen is golf op den duur onmogelijk.

Leden

De NGF heette in 2013 de volgende nieuwe Leden welkom (de letters geven het soort Lidmaatschap aan, de cijfers het aantal holes): GC Overloon C9, GV Het Caves B9, GV De Swinkelsche A18 en GV De Berckt C9.
Van de volgende Leden veranderde het soort Lidmaatschap: GV Prins Hendrik C9 (was D), GV Kapèlkeshof C18 (was D), GV Regthuys A18 (was 9) en Waterlandse GC A18 (was B).

Als nieuwe D-Leden traden toe: GC Terschelling, St. TCGC, St. Registratie Golf, Company Club De Hooge Vorssel, Golf St. MGV, St. Lingewaard Golf, St. Handicapregistratie Golfbaan Welschap, St. Vlietrand Golf Rijswijk, St. De Goese Golf, GC-Europe, St. Virtuele GC, St. De Blanckenborg Golf, GV De Heensche, St. GC Den Heikant, St. Trumpi Golf, St. VIP-Golf, St. International Sports Society en KLM GV.

De volgende banen kregen een Certificaat: St. Golfpark Exloo A9 (2e 9), Golfbaan Naarderbos A18, Golfcentrum Amsteldijk A9 en Griendtsveen/Green Meet*s Golf A9.

GV De Hooge Vorssel en St. GC Zuid Holland zijn opgeheven.

Gaat Christel Boeljon met Joost Luiten en Dewi-Claire Schreefel naar de Olympische Spelen 2016?

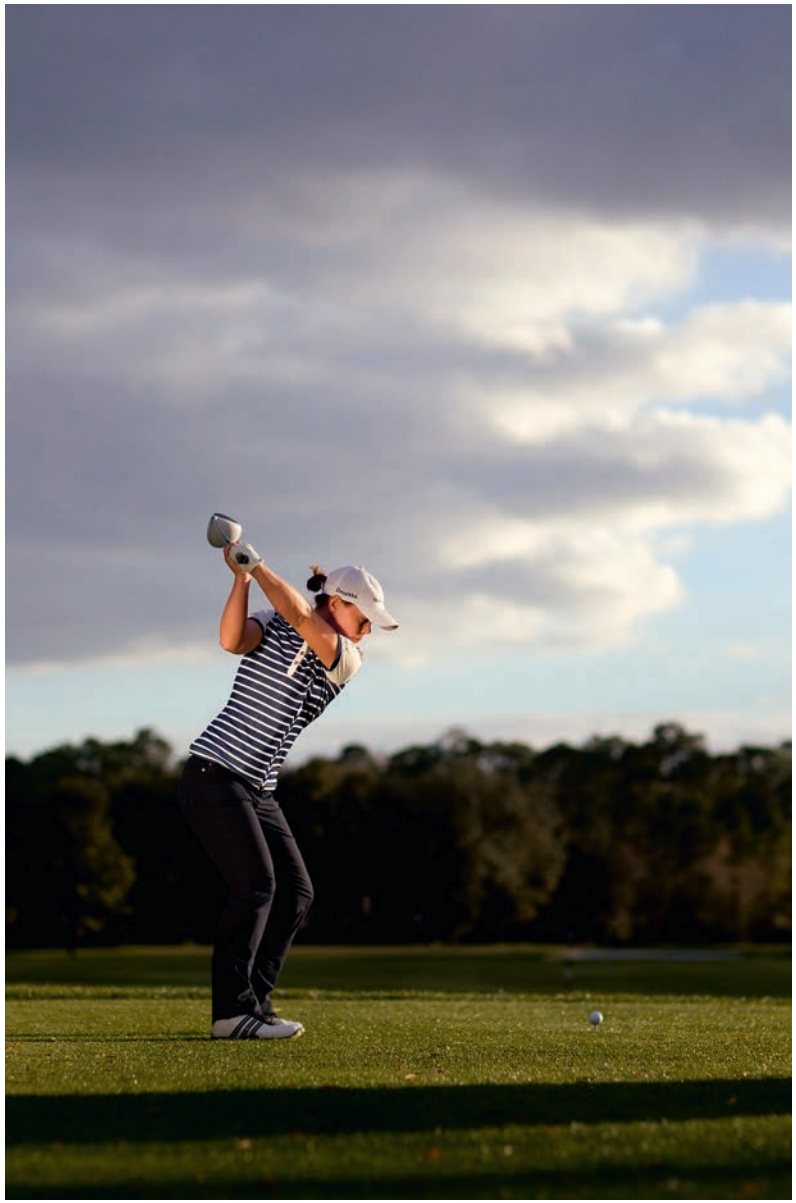

GV Leeuwenbergh vierde het zilveren jubileum

Het bestuur en de directeur van de NGF in de Algemene Ledenvergadering President Ronald Pfeiffer (li) en ceo Peter Bommel van sponsor/partner Deloitte

De naam van Leidschendamsche GV Leeuwenbergh veranderde in GV Leeuwenbergh en die van GV Vossenhole in GV Dongen. St. GC Boekelo ging St. GC Spielehof Boekelo heten.

Jubilea

Vele clubs vierden in 2013 een jubileum, waarbij het 120-jarig (!) bestaan van de Koninklijke Haagsche G&CC een meer dan eervolle vermelding verdient. GC De Dommel en de Noord-Brabantsche GC Toxandria vierden hun 85-jarig bestaan. Tien clubs besteedden aandacht aan hun oprichting, 25 jaar eerder: GV De Brugse Vaart, Engelenburg G&CC, GC Grevelingenhout, Leeuwarder GC De Groene Ster, Heemskerkse GC, GV Leeuwenbergh, Zandvoortse GC Sonderland, Westfriese GC, G&CC Winterswijk en Zaanse GC.

Grote golftoernooien

Nederland was ook in 2013 gastheer van drie evenementen van de European Tour, alle uitstekend georganiseerd door TIG Sports. De nieuwe baan The International bij Schiphol ontving niet alleen het Deloitte Ladies Open, maar ook het Internationaal Senior Open.
In de tweede week van september vormde de Kennemer G&CC met haar geweldige baan en vele vrijwilligers het decor voor een onvergetelijke editie van het KLM Open. Joost Luiten volgde Maarten Lafeber op als Nederlandse winnaar; in een spannende play-off versloeg hij Miguel Angel Jiménez.
Het bestuur dankt nogmaals de grootste sponsors van deze evenementen (KLM, ABN AMRO, Deloitte, Rabobank en Achmea) voor hun steun. Last but not least bedankt het bestuur de duizenden vrijwilligers die zich geweldig hebben ingezet.

De doorbraak?

Christel Boeljon en Dewi-Claire Schreefel handhaafden zich vrij eenvoudig op de LPGA Tour. Daan Huizing liet in zijn eerste jaar als golfprofessional zien dat hij een bijzonder talent is. Hij won maar liefst twee keer op de Challenge Tour en stelde in slechts twaalf wedstrijden zijn tourkaart voor 2014 veilig, door als zesde te eindigen in de Order of Merit van de Challenge Tour.

Ondanks deze fantastische resultaten was het Joost Luiten die in 2013 werkelijk uitzonderlijk presteerde. Hij won in mei het Oostenrijks Open, in september 'zijn eigen' KLM Open en eindigde op een elfde plaats in de Order of Merit van de European Tour. Op 31 december 2013 stond hij (als eerste Nederlander ooit) in de top vijftig van de wereld. Joost verklaarde zijn doelen voor 2013 te hebben gehaald en in 2014 zijn grote droom te willen verwezenlijken: met Europa in de Ryder Cup spelen.

In de aanloop naar de Olympische Spelen 2016 ondersteunde de NGF Christel Boeljon, Dewi-Claire Schreefel en Joost Luiten in hun ambitie om een olympische medaille te winnen.

Golf Awards

In december was er de traditionele uitreiking van de Golf Awards in Noordwijk. Twaalf sponsors en een kleine vierhonderd gasten maakten dit evenement tot een groot feest, in de geweldige ambiance van Huis ter Duin. Er waren winnaars in verschillende categorieën: Joost Luiten (beste golfer), Dewi-Claire Schreefel en Christel Boeljon (beste golfsters), Anne van Dam (grootste talent), Play for Hope (beste team), Phil Allen (beste golfcoach), Hans van Elven (beste gehandicapte golfer), Golfmedia met Golfers Magazine Tour (persprijs) en Golfbaan Stippelberg (beste baan).

Rooster van aftreden bestuur

	benoeming	herbenoeming	aftreden
Ronald Pfeiffer	**2008**	**2011**	**2014 (november)**
Eric Rubay Bouman	**2008**	**2011**	**2014 (november)**
Liesbeth Leeflang	**2009**	**2012**	**2015**
Arjan van den Steenhoven	**2009**	**2012**	**2015**
Henk van der Kwast	**2010**	**2013**	**2016**
Marieke van Rhijn	**2011**	**2014**	**2017**

Dit jaarverslag geeft financieel en redactioneel een getrouw beeld van de vele en uiteenlopende activiteiten en gebeurtenissen op het gebied van golf in Nederland. Het bestuur dankt allen die hieraan op een of andere wijze hebben bijgedragen en zodoende zorgen voor de gezonde verdere ontwikkeling van de golfsport in Nederland.

Het bestuur

Daan Huizing op naar de European Tour?

Penningmeester Henk van der Kwast, herkozen voor drie jaar

3

VERSLAG VAN DE COMMISSIES

COMMISSIE VAN BEROEP

De Commissie van Beroep heeft in het jaar 2013 geen beroepszaken te behandelen gekregen.

Zij is in dit jaar niet in vergadering bijeengeweest.

De samenstelling van de Commissie is ongewijzigd.

G&CC Herkenbosch, hole 3

COMMISSIE COMMUNICATIE

Het jaar 2013 stond niet alleen in het teken van het GOLFjournaal, maar ook van de e-nieuwsbrief, website, social media en andere communicatievormen van de NGF. Er was eveneens aandacht voor de hervormingen binnen golf, zoals de invoering van het 9-stappenplan en Fairwaystrokes.

Begin 2013 is de gehele Commissie vrijwillig afgetreden. De Commissie had zich in 2012 al gebogen over haar rol, gezien de veranderingen in de communicatie van de NGF (online communicatie, apps, social media). De nadruk was meer komen te liggen op toetsing, in het kader van het Beleidsplan van de NGF.

De Commissie is in dit verslagjaar niet bijeengekomen. In september kregen de leden van de Commissie een officieel en feestelijk afscheid. Zij zullen worden vervangen door mensen met specialistische kennis op het gebied van marketing en communicatie.

Blaasgolf

BEOORDELINGSCOMMISSIE

Onder verantwoordelijkheid van de Commissie is er een groter aantal certificaten A, B en HC voor banen geadviseerd dan in de laatste jaren (zie onderstaande opsomming). Opvallend is het grote aantal C-banen waarvoor dit jaar het certificaat 'Handicappingconditie' is afgegeven.

De Commissie is in 2013 niet veranderd en per december 2013 als zelfstandige eenheid opgeheven. Het NGF-bestuur nam dankbaar afscheid van de commissieleden. De (certificerings)taken gaan over naar de nieuw te vormen Commissie Begeleiding & Advies.

Met veel plezier heeft de Commissie, gesteund door de NGF-organisatie, ruim 25 jaar een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van de golfsport in Nederland.

Overzicht beoordelingen 2008 tot en met 2013

	certificaat	aantal	positief	negatief
2008	B	1	1	-
	A	8	8	-
totaal		9	9	-
2009	A	5	5	-
totaal		5	5	-
2010	B	3	3	-
	A	6	6	-
	HC	1	1	-
totaal		10	10	-
2011	B	1	1	-
	A	8	8	-
	HC	1	1	-
totaal		10	10	-
2012	B	-	-	-
	A	5	5	-
	HC	2	2	-
totaal		7	7	-
2013	B	1	1	
	A	7	7	
	HC	6	6	
totaal		14	14	

A = A-certificaat | B = B-certificaat | HC = Handicappingconditie

JURIDISCH-FISCALE ADVIESCOMMISSIE

De Commissie is dit jaar niet om advies gevraagd.

De samenstelling van de Commissie is in 2013 niet gewijzigd.

TUCHTCOMMISSIE

De Tuchtcommissie heeft in het verslagjaar twee zaken behandeld.

De eerste zaak betrof het beroep tegen een beslissing van de Wedstrijdcommissie tot schorsing wegens het vroegtijdig verlaten van een wedstrijd. De Tuchtcommissie stelde de appellant in het gelijk en willigde zijn verzoek in om zijn straf uit de NGF-administratie te verwijderen.

De tweede zaak betrof de wijziging van een score op de scorekaart door beklaagde, vóór het inleveren van de scorekaart bij de wedstrijdleiding, maar nadat speler en marker de scorekaart hadden ondertekend. De Tuchtcommissie verklaarde de klacht gegrond en sloot beklaagde uit van deelname aan NGF-wedstrijden voor de periode van één jaar, waarvan zes maanden voorwaardelijk, met een proeftijd van één jaar.

De Commissie blijft de (inter)nationale ontwikkelingen op het gebied van het tuchtrecht nauwkeurig volgen.

De samenwerking tussen het Federatiebureau, als secretariaat van de Commissie, en de Commissie verliep voorspoedig.

De samenstelling van de Commissie is in 2013 niet gewijzigd.

COMMISSIE DOPING

Deelnemers aan nationale wedstrijden zijn van tevoren schriftelijk op de hoogte gebracht van dopingcontroles, dopinglijst en Dopingreglement, alsmede van de mogelijke gevolgen van doping.

Op haar website waarschuwt de NGF de deelnemers aan nationale wedstrijden dat de aangepaste dopinglijst van het World Anti Doping Agency (WADA) van toepassing is. De NGF maakt hen erop opmerkzaam, dat zij zich met vragen het beste kunnen richten tot de deskundigen van de Doping Autoriteit, belast met de dopingcontroles in Nederland.

In 2013 heeft de Doping Autoriteit veertien deelnemers – allen binnen wedstrijden – aan een dopingcontrole onderworpen. De medewerking van de deelnemers was prima.
De Commissie spreekt hierbij haar dank uit aan de verenigingen, die een tijdelijk station voor dopingcontrole op hun accommodatie hebben ingericht.

De Commissie bracht in het voor- en najaar verslag uit over de dopingcontroles aan de onafhankelijke Auditcommissie Doping, ingesteld door NOC*NSF. De Auditcommissie rapporteert over de dopingcontroles aan NOC*NSF. Bij een positieve uitslag van een dopingcontrole vermeldt zij of de betreffende sportbond conform haar Doping- en Tuchtreglement sancties heeft opgelegd aan de sporter bij wie is vastgesteld dat hij middelen heeft gebruikt die op de dopinglijst staan.

Voorlichting over doping van deelnemers aan NGF- en internationale wedstrijden is nog belangrijker dan zij al was, nu golf weer een olympische sport is geworden. Tijdens een bijeenkomst in oktober heeft de Dopingautoriteit de NGF en andere sportbonden geïnformeerd over de voorlichtingsmethoden en nieuw materiaal verstrekt ten bate van de sporters.

De samenstelling van de Commissie is in 2013 niet gewijzigd.

WEDSTRIJDCOMMISSIE

In 2013 vonden onder de verantwoordelijkheid van de Wedstrijdcommissie 43 nationale wedstrijden plaats. Daarnaast zijn interlands tegen België gespeeld en het Vier Landen Jeugdtournooi (Nederland, België, Finland en Zwitserland). Hiervoor waren bijna zeventig wedstrijddagen nodig.

De Commissie is ook dit jaar weer veel dank verschuldigd aan alle NGF-Leden die hun baan en accommodatie gastvrij ter beschikking stelden. Dank gaat ook uit naar alle baancommissarissen en (hoofd)greenkeepers; zonder de uitstekende en plezierige samenwerking zou de organisatie van zo veel wedstrijden heel wat lastiger zijn. Speciale dank is de Commissie verschuldigd aan de starters, spotters en andere vrijwilligers uit de verenigingen, de Referees, alsmede de medewerkers van het bureau van de NGF; zij leverden een belangrijke bijdrage aan het goede verloop van de wedstrijden.

De wedstrijden om de Trompbeker en het Nationaal Strokeplay Kampioenschap Junioren werden ook dit jaar met Pinksteren gespeeld op de Noord-Nederlandse G&CC. Anne van Dam en Lars van Meijel grepen de winst bij het NK, met scores van respectievelijk 296 en 288. Anne nam bovendien de Trompbeker mee naar huis.

De Nationale Strokeplay Kampioenschappen vonden begin juni plaats op GC Houtrak. Bij de heren wist Lars van Meijel ook deze nationale titel op zijn naam te schrijven, en ook nu met een score van 288. De titel bij de dames ging, net als vorig jaar, naar Myrte Eikenaar (294).

Eind juni mochten de senioren aantreden voor het International Dutch Senior Open op de Hooge Graven G&CC. De winnaars van 2012 Tita McCart (230) en Bart Nolte (229) eindigden ook nu op de eerste plaats. Twee weken later was Bart Nolte met een score van 146 wederom succesvol, ditmaal op het Nationaal Strokeplay Kampioenschap Senioren op GV De Batouwe. Bij de dames wist Carola Vidor haar titel te prolongeren met een score van 146.

Het was een drukke periode voor de senioren, want een week later was er het Nationaal Matchplay Kampioenschap Senioren Dames en Heren op de baan van de Sallandsche GC De Hoek. Tita McCart en Bart Nolte schreven ook deze nationale titels op hun naam.

Het Ricoh Nationaal Open vond dit jaar onder uitstekende weersomstandigheden plaats op de Rosendaelsche GC. Dewi Weber (291) en Inder van Weerelt (272) sleepten de winst in de wacht. Eind augustus werd het Brabants Open Dames en Heren gespeeld op Eindhovensche Golf. Winnaars waren Charlotte Puts (290) en David van den Dungen (247).

De leden van de Wedstrijdcommissie hielden zich in 2013 niet alleen bezig met de leiding van de nationale wedstrijden, maar traden ook op als Referee. Dit deden zij bij het Deloitte Ladies Open, het Van Lanschot Senior Open (beide op The International) en het KLM Open, dat dit jaar weer op de baan van de Kennemer G&CC werd gespeeld. Daarnaast verleenden zij hun medewerking aan de opleidingen, verzorgd door de CRAS&H.

Eind 2013 heeft de Commissie afscheid genomen van Ingeborg Slikker en Bernard van Duijnen. De Commissie is hen veel dank verschuldigd voor hun inzet. Zij hebben ertoe bijgedragen dat de leiding van de nationale wedstrijden veel professioneler is geworden. Om de slagvaardigheid van de Commissie op peil te houden, zullen per 1 januari 2014 Henk Harmsen en John van Luik tot de Wedstrijdcommissie toetreden. Begin 2014 zal Arjan van den Steenhoven zijn taken als voorzitter overdragen aan Theo den Tex. Arjan zal nog wel deel blijven uitmaken van de Commissie.

Joost Luiten won het KLM Open

COMMISSIE TOPGOLF

Joost Luiten en Daan Huizing

Bij de professionals hebben voornamelijk Joost Luiten en Daan Huizing zeer bijzondere resultaten behaald in 2013. Joost Luiten boekte twee overwinningen op de Europese Tour: het Oostenrijks Open en in Nederland op het KLM Open. Joost won het KLM Open na een fantastische play-off tegen de Spanjaard Miguel Angel Jiménez. Een historische dag voor golf in Nederland, want tegelijkertijd werd Daan Huizing eerste in de Challenge Tour in Oekraïne. Daan boekte twee overwinningen op de Challenge Tour (Noord-Ierland en Oekraïne) en eindigde in totaal zes keer in de top tien. Hiermee heeft hij zich gekwalificeerd voor de Europese Tour van 2014. Een bijzonder knappe prestatie van deze eerstejaars professional.

Junior Solheim Cup

Dankzij haar goede spel tijdens het Deloitte Ladies Open en andere internationale wedstrijden heeft Anne van Dam een plek veroverd in het Junior Solheim Team. Een geweldige prestatie; het is fantastisch dat zij mag meedoen aan dit prestigieuze evenement, waarin de beste twaalf meisjes van Europa strijden tegen de beste twaalf van de VS. De VS wonnen met 14,5 tegen 9,5 van Europa.

Europese Landen Team Kampioenschappen

2013 was een bijzonder goed jaar wat betreft de resultaten op de Europese Landen Team Kampioenschappen (ELTK's). Begin juli vertrokken vier ELTK-teams tegelijkertijd naar vier verschillende bestemmingen. De teams hadden zich goed voorbereid door in groepsverband te trainen. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen. Met de behaalde resultaten doet Nederland internationaal echt mee:

ELTK heren (in Denemarken): vierde plaats
ELTK dames (in Engeland): zevende plaats
ELTK meisjes (in Zweden): negende plaats
ELTK jongens (in Schotland): twaalfde plaats

In 2014 zal Nederland wederom met vier ELTK-teams present zijn in Europa en ook deelnemen aan het WK in Japan. De Commissie streeft naar een notering in de top tien bij alle teamuitzendingen.

Selecties

De selecties B-, Jong Oranje en Oranje voor het seizoen 2013-2014 bestaan uit dertig spelers. Dit zijn er minder dan in het verleden en dat komt doordat de Commissie de criteria heeft aangescherpt. Het doel is niet langer om de betere spelers te verbeteren, maar om van de beste spelers topspelers te maken.
Voor technische en fysieke begeleiding hanteert de Commissie het zogenaamde Home Pro-model: begeleid trainen in de regio. De spelers kiezen een golfprofessional in hun regio voor techniek en een gecertificeerde fysiotherapeut in de regio voor fysieke aspecten. Zo gaat kostbare topsporttijd niet verloren aan reizen en is het mogelijk om een hechte speler-coachrelatie op te bouwen.
De Player Developers hebben een prominente rol. Zij zorgen dat het reilen en zeilen rondom de selectiespelers op alle gebieden goed verloopt.
De Commissie onderschrijft het belang van putten. Dankzij de Robert-Jan Derksen Putting Academy in Nunspeet gaan de selectiespelers zichtbaar beter putten, zowel technisch als mentaal.

De samenstelling van de Commissie is in 2013 niet gewijzigd.

Daan Huizing tussen de collega's die ook naar de Europese Tour promoveerden

Bram Lomans (li) en Eric Brommert: player developers

De sterren van de Eindhovensche Golf: landskampioen in de Hoofdklasse Dames

Dames 2 van de Koninklijke Haagsche G&CC prolongeerde de titel in de Reserve Afdeling

COMMISSIE COMPETITIE

2013 was voor de Commissie Competitie een jaar van bezinning. Voor de competitiespelers uiteraard niet! 2.235 teams streden op verscheidene niveaus om het hoogst haalbare. Alles leek strak geregisseerd, maar de te late publicatie van een (tijdig opgemaakt) reglement zorgde helaas voor onduidelijkheid.

Dit jaar ging het in een schitterend weekend op Het Rijk van Nunspeet om de landstitels. In meerdere wedstrijden waren play-offs nodig om tot een beslissing te komen.

Dames	**Eindhovensche - Noord-Nederlandse**	**10 - 8**
Heren	**Houtrak - Prise d'Eau**	**10 - 8**
Dames reserve	**Koninklijke Haagsche - Almeerderhout**	**11 - 7**
Heren reserve	**Noordwijkse - Houtrak**	**10 - 8**
Overige uitslagen		
Dames Senioren	**Koninklijke Haagsche - Eindhovensche**	**12 - 6**
Dames Dinsdag Open	**Finale gewonnen door Best**	
Heren Senioren	**Koninklijke Haagsche - Zeegersloot**	**14 - 4**
Jeugd	**Prise d'Eau* - Leeuwenbergh**	**6 - 6**
C-competitie	**Duinzicht - Schaerweijde**	**10 - 8**

* na play-off

De Commissie feliciteert alle landskampioenen met hun titels.

Ook het tweede team van GC Prise d'Eau werd landskampioen, maar dan in de Reserve Afdeling

De kerels van GC Prise d'Eau: landskampioen in de Hoofdklasse Heren

Deze oudere jongeren van de Koninklijke Haagsche G&CC werden voor de vierde achtereenvolgende keer landskampioen Dames Senioren ...

... en dat lieten de heren van die club niet op zich zitten

De jeugd van GC Prise d'Eau: landskampioen

jaar	damesteams	senioren damesteams	herenteams	senioren herenteams
2009	328	302	575	491
2010	350	316	617	519
2011	358	318	621	537
2012	354	324	644	554
2013	349	326	648	564

jaar	jeugdteams	c-mixed teams
2009	149	51
2010	268	51
2011	248	60
2012	268	63
2013	279	69

jaar	totaal aantal teams
2009	1.896
2010	2.121
2011	2.142
2012	2.207
2013	2.235

Tijdens het KLM Open waren ruim honderd Leden vertegenwoordigd op de dag voor Competitiecoördinatoren. Zij kregen een presentatie van de geheel nieuwe opzet van de competitie vanaf 2015. Omdat alle clubs (en dus de spelers) een grotere keuze hebben aan competitievormen kreeg dit plan een warm onthaal. Vanaf 2014 staat deelname aan de competitie open voor alle golfers met een EGA Handicap van 36 en lager. In alle 27-holes competities verandert de spelvorm van de ochtendronde van four ball-better ball in greensome.

De Commissie dankt alle spelers, deelnemende verenigingen (in het bijzonder de gastclubs van eindwedstrijden) en de medewerkers van het Federatiebureau voor de verleende steun bij de organisatie van de competitie.

De samenstelling van de Commissie is in 2013 niet gewijzigd.

Bart Nolte

COMMISSIE SENIOREN

Ook in 2013 zette de Commissie Senioren, bestaande uit Bob Moret, Ingrid Pieck, Ilona Arkenbout, Guus Roels, Luciën de Kind en Hugo Wegewijs, zich in voor de golfende senioren in Nederland.

Aan het project *Committed to Senioren* namen twintig verenigingen deel. Het doel van Committed to Senioren is golfers boven de vijftig jaar door middel van groepslessen en aandacht voor het fysieke gestel te stimuleren om vaker, beter en dus met meer plezier te spelen. Kernbegrippen hierbij zijn: sociaal, gezond en fit. De Heemskerkse GC, GC Anderstein, VGC Het Rijk van Nijmegen en GC Zeewolde zijn in 2013 gecertificeerd.

Het dames-seniorenteam behaalde dit jaar een uitstekende vierde plaats op het Europees Landen Team Kampioenschap (ELTK). Het team, bestaande uit Tita McCart, Laurence Nolte, Carola Vidor, Nan Croockewit, Karin Berghuijs en Siene Dresselhuys, speelde op Bled GC in Slovenië. Neeltje Goossens begeleidde hen als non-playing captain.

Het Europees Landen Team Kampioenschap voor senioren heren werd dit jaar gespeeld op Pannonia G&CC in Hongarije. Bart Nolte, Pem van Heek, Guus Roels, Henk Jansen, Jan-Joost den Haan en Rolf Esser behaalden een twaalfde plaats. Non-playing captain was Jart Sluiter.

Individueel werd Bart Nolte gedeeld elfde in het Individueel Europees Amateur Kampioenschap (IEAK) voor senioren. Bij de dames waren Nan Croockewit en Tita McCart de beste Nederlandse speelsters, met een gedeelde tiende plaats.

Het Nederlands seniorenteam verloor de jaarlijkse interlandwedstrijd Nederland-België op GC Wouwse Plantage met 5,5-6,5. Helaas moest de finaledag wegens slechte weersomstandigheden worden afgelast.

Alle nationale seniorenwedstrijden van 2013 vonden plaats onder auspiciën van de Wedstrijdcommissie. De uitslagen staan achter in dit jaarverslag.

In oktober nam de Commissie Senioren afscheid van voorzitter Bob Moret en commissielid Ingrid Pieck. Ilona Arkenbout volgde Bob Moret op, Hugo Wegewijs verving Ingrid Pieck.

Wel golfspeler, maar voorlopig nog geen senior

De Nederlanders onder de zestien jaar zegevierden in het Vierlandentoernooi

Roos Haarman won de finale van de Van Lanschot Junior Ranking

COMMISSIE JEUGD

Anno 2013 doen er tachtig golfclubs mee aan het programma *Committed to Jeugd*, waarvan er 45 zijn gecertificeerd (2012: 34). Vanaf eind 2012 is het programma Committed to Talent ondergebracht als extra traject in het programma Committed to Jeugd. Het programma Committed to Jeugd biedt ondersteuning aan golfclubs bij de opzet en uitvoering van een structureel en succesvol jeugdbeleid.

De NGF is in 2011 niet alleen begonnen met Committed to Jeugd, maar ook met de proef van het programma *Committed to Familie*. Deze proef is in 2012 succesvol afgerond.
Het programma is opengesteld voor alle golfclubs en heeft als doel om families te faciliteren op de verenigingen. De pijlers van Committed to Familie zijn: families zijn welkom en baan, faciliteiten en activiteiten zijn ingesteld op families. Zes clubs nemen deel aan het programma Committed to Familie, waarvan GC Amsterdam Old Course gecertificeerd is.

In 2013 is er in het kader van het project *Girlz Golf* een aantal succesvolle Girlz Golfdagen georganiseerd voor meisjes van alle leeftijden en niveaus. Het doel is de promotie van de golfsport bij deze doelgroep. Tijdens de najaarsoverleggen is de uitgave *Wegwijs in Girlz Golf* gepresenteerd, met de hulpmiddelen die golfclubs kunnen ondersteunen in de organisatie van activiteiten voor meisjes. Hoogtepunt in 2013 was de Mevrouw Swanebeker op GC De Dommel met bijna honderd deelneemsters.

In juni kregen docenten Lichamelijke Opvoeding de uitnodiging om deel te nemen aan de applicatiecursus voor docenten – een van de activiteiten van het Scholenproject. De cursus is georganiseerd in samenwerking met de PGA Holland.

De Jeugdtours waren dit jaar weer met succes georganiseerd. De beloning van de winnaars van de Mini Tour Plus, Freshman Jeugdtour, Challenge Jeugdtour, Future Jeugdtour en Van Lanschot Junior Ranking varieerde van trainingsstages

in Ierland tot toetreding tot het Van Lanschot Talent Fund.

Naast de Jeugdtours organiseert de Commissie Jeugd traditiegetrouw het Nederlands Scholen Team Kampioenschap op GC Broekpolder. Helaas heeft deze wedstrijd in het voorjaar van 2013 geen doorgang kunnen vinden wegens het slechte weer.

Dit jaar stonden er ook meer dan veertig open jeugdwedstrijden op de Jeugd-kalender. De Commissie juicht deze groei van speelmogelijkheden voor de jeugd toe.

De uitslagen van de jeugdwedstrijden staan achter in dit jaarverslag.

De Commissie Jeugd bestond in 2013 uit Tomás Poggio (voorzitter), Irma van de Heisteeg, Wim van de Lagemaat, Margot van Dullemen-Huijsman en Wim Scholtes. Margot van Dullemen-Huijsman is eind 2013 afgetreden; Irma van de Heisteeg heeft haar opgevolgd.

De hele groep Girlz geeft zich over

In Marokko behaalde Robin Kind zijn eerste zege in de ProGolf Tour

TOETSINGSCOMMISSIE

De Toetsingscommissie is namens de NGF verantwoordelijk voor de afname van de Proeve van Bekwaamheid (PvB) van Jeugdcoach (niveau 1), Golfinstructeur (niveau 2), Golfprofessional B (niveau 3), Golfprofessional A (niveau 4) en Mastercoach (niveau 5) in het kader van de Kwalificatiestructuur Sport (KSS) van NOC*NSF.

De Toetsingscommissie is belast met de informatie over en de bewaking van de toepassing van de KSS, de organisatie van de toetsingen, de benoeming van PvB-beoordelaars en de (eerstelijns)behandeling van klachten over toetsingen.

De Toetsingscommissie heeft naast voornoemd toezicht in 2013 constructief overleg gevoerd met het bestuur van de PGA Holland over de toepassing van de toelatingseis Speelvaardigheid Handicap 6 voor topamateurs, die onder meer in het wedstrijdcircuit hebben aangetoond te beschikken over een lage single handicap.
Er zijn twee trainingsavonden voor de PvB-beoordelaars georganiseerd, waarbij zij onderling ervaringen konden uitwisselen en kennis konden nemen van bijzondere toetsingssituaties.

Over de afgenomen toetsingen zijn geen klachten gemeld bij de Toetsingscommissie.

In 2013 hebben elf kandidaten deelgenomen aan de Proeve van Bekwaamheid voor Golfprofessional B, van wie er zeven slaagden.

Dennis van der Zeijden, ambassadeur van het gehandicaptengolf. 'Een grens is pas een limiet als je niet verder kunt'

Topsporters Esther Vergeer (li) en Monique Kalkman verslingerd aan golf

NGF-PLATFORM

GOLF VOOR MENSEN MET EEN FYSIEKE BEPERKING

In 2013 kwamen de leden van het *Platform* drie keer bij elkaar.

De samenwerking met revalidatiecentra en de ruim zestig opgeleide PGA-professionals is voortgezet. Namens de revalidatiecentra trad Hans Mater toe tot het Platform. Hij is bewegingsconsulent van een van Nederlands grootste revalidatiecentra: De Hoogstraat in Utrecht. Met hem zal het Platform bezien hoe de band tussen revalidatiecentra, golfbanen, golfclubs en golfprofessionals verder kan worden versterkt.

De doelstelling blijft: de vergroting van het aantal fysiek beperkte deelnemers aan de reguliere golfsport. Ook de vergroting van het aantal mensen met een fysieke beperking dat deelneemt aan de NGF Competitie is een doelstelling. Het aantal stijgt jaarlijks.

Het platform is ook betrokken bij het beleid van de European Disabled Golf Association (EDGA).

Veel animo voor gras

COMMISSIE REGELS, AMATEURSTATUS & HANDICAPS

De golfregels

Wedstrijden en Referees

In samenwerking met de Wedstrijdcommissie wees de Commissie de Referees aan voor NGF-wedstrijden en -kampioenschappen.

Tijdens elk weekend gedurende de NGF Competitie was een commissielid bereikbaar voor rulings.

De PGA European Tour, de European Senior Tour en de European Ladies Tour nodigden enkele Nationale Referees uit om als Rules Official op te treden tijdens toernooien in Nederland.

Verdere werkzaamheden op het gebied van de golfregels zijn:

- besluitvorming en advies bij problemen met de interpretatie van de golfregels;
- advies aan clubs bij de formulering van hun Plaatselijke Regels;
- publicaties over de golfregels in golftijdschriften;
- beheer en publicatie van de nieuwe vragen voor het Golfregelexamen met illustraties;
- opzet van regelonderricht in de praktijk door Regiocommissarissen en Referees voor leden van clubcommissies;
- beoordeling en samenstelling van instructiemateriaal over de golfregels;
- instructie aan leden van Regel- en Wedstrijdcommissies, zowel ‘in de klas’ als op de baan
- actualisering van publicaties ter ondersteuning van het Golfregelexamen (*Golfregels voor startende golfers, de dvd Golfregels in de praktijk en Regelpresentatie voor het Golfregelexamen*);
- regelinstructie in de Spelersboekjes van het 9-stappenplan.

Opleidingen

Ellen Crabbendam en Milou Wolters namen in februari deel aan de Tournament Administrators and Referees School van de R&A in St Andrews. Zij slaagden met goed resultaat voor het afsluitende examen.

Ellen Crabbendam en Milou Wolters zijn benoemd tot Nationale Referee.

Hans van der Boon, Monique de Groot, Walter Haandrikman, Gerard Huijgen, Trudy Jonkman, Paul Melai, Bert Nieuwenhuis en Pauline Visser zijn benoemd tot Regioreferee. Henk Helmers, Jaap Korteweg en Evelien van Tilburg zijn gestopt als Regioreferee.

De Commissie hield op 21 januari een regelcursus voor golfprofessionals in Voorthuizen. Er waren 28 deelnemers. Er was aandacht voor de belangrijkste golfregels en er waren demonstraties van regelsituaties in de baan.

Op 11 en 12 januari was er een tweedaagse regelcursus op G&CC Crossmoor voor nieuwe clubs in de Regio Zuidoost, die opgeleide commissies nodig hadden voor hun oprichting. Hieraan namen zeventien personen van vier clubs deel en een groot aantal leden van diverse commissies van G&CC Crossmoor. Op 8 maart deden zestien personen examen, van wie er veertien slaagden.

De eerste cursus Regelcommissaris 1, voor leden van Regel- en Wedstrijdcommissies, vond plaats op 15 en 16 maart in Hotel 't Speulderbos te Garderen en op de baan van GV Edda Huzid. Er waren 62 deelnemers die 49 Leden vertegenwoordigden. De behandeling van de golfregels sprak de deelnemers bijzonder aan, mede dankzij illustratieve presentaties, videobeelden uit de praktijk en demonstraties van regelsituaties op de baan. Uit de enquête bleek dat de deelnemers de cursus zeer geslaagd vonden. Van de zestig kandidaten van deze cursus slaagden er 57 voor het afsluitende (her)examen.
Op 21 en 22 september was er op dezelfde locatie een tweede cursus Regelcommissaris 1. Er waren 51 deelnemers, namens 38 Leden. Een afsluitend (her)examen voor 51 kandidaten van deze cursus leverde 46 geslaagden op.

Op 7 juni was er op Golfcenter SEVE Rotterdam een verkorte cursus Regelcommissaris 1 voor nieuwe clubs die opgeleide commissies nodig hadden voor hun oprichting. Er waren 24 deelnemers die negen (nieuwe) Leden vertegenwoordigden. Vijftien van de achttien kandidaten slaagden voor het afsluitende examen.

Op 15, 16 en 17 en november was er de cursus Clubreferee (Regelcommissaris 2) voor leden van Regel- en Wedstrijdcommissies. De driedaagse cursus vond plaats in Hotel Overbosch te Garderen en op de baan van GV Edda Huzid. Er waren 41 deelnemers; zij vertegenwoordigden 38 clubs.
Alle 41 kandidaten voor het afsluitende examen slaagden.
De deelnemers aan de cursussen Regelcommissaris 1 en 2 kregen de presentaties en oefenexamens ter beschikking, ter voorbereiding op hun examen.

De Opfrisdag was op 23 maart op de Eindhovensche Golf, voor 36 referees die optreden tijdens NGF-wedstrijden. In groepjes besprak men Decisions en regels. Verder kreeg de juiste interpretatie van feiten bij een ruling speciale aandacht en loste men rulings in de praktijk op.

Op 16 november hebben negen Referees de vierjaarlijkse regelkennistest gedaan. Allen voldeden aan de gestelde eisen.

Publicaties

Op 1 februari verscheen de nieuwe versie van de *Oefenvragen voor het Golfregelexamen*. De nieuwe examens met illustraties zijn gebaseerd op De Golfregels 2012-2015 en golden per 1 april. Het oude examen mocht worden afgenomen tot 31 december 2013. Alle golfers kunnen hun examen ook voorbereiden via de website *www.ngfgolfregelexamen.nl*.

In het verslagjaar gaf de Commissie het zogenaamde CRAS&H-bulletin voor clubcommissies uit. De eerste editie (maart) besteedt vooral aandacht aan het nieuwe Golfregelexamen met illustraties en de opleidingen in 2013. In de mei-editie stond de aankondiging van de enquête voor het EGA Handicap Systeem. In de editie van november kon men lezen dat afstandsmeters in 2014

zullen zijn toegestaan tijdens NGF-wedstrijden. In alle edities kwamen veelgestelde vragen aan de orde over golfregels, handicapping, Amateurstatus en de data van diverse opleidingen.
Deze publicaties staan op de website van de NGF.

In GOLFjournaal zijn alle golfers en clubs geïnformeerd over het gebruik per 1 januari 2014 van afstandsmeters in NGF-wedstrijden en clubwedstrijden. Tevens kwamen in de vaste regelrubriek actuele regelonderwerpen aan de orde.

Vanaf 1 januari 2016 is anchoring van clubs (lees: het gebruik van lange putters) verboden. Deze nieuwe regel maakte de R&A in februari 2013 bekend.

Deelnemers aan internationale kampioenschappen die zijn georganiseerd door de EGA en R&A, zijn ervan op de hoogte gebracht dat zij tijdens deze kampioenschappen gebruik moeten maken van clubs met groeven die per 1 januari 2012 gespecificeerd zijn.

Amateurstatus

De Commissie heeft in 2013 de *Richtlijnen Amateurstatus voor topgolfers* geactualiseerd. Tevens zijn er *Richtlijnen Amateurstatus voor clubs* opgesteld; over dit onderwerp verscheen een artikel in GOLFjournaal.

Overige werkzaamheden

De limiet van de winkelwaarde van prijzen is in dit verslagjaar gehandhaafd op € 750.
De Commissie gaf tijdens de cursussen Regelcommissaris 1 en de Regiocursussen Handicapping, Baaninrichting en Wedstrijdorganisatie uitleg aan de deelnemers over wijzigingen in de Amateurstatus Regels, de toegestane prijzen bij wedstrijden en de toegestane grootte van logo's op kleding van competitiespelers.

Anne van Dam in actie

Golf komt steeds meer in de publiciteit. De Commissie tracht daarom (top)amateurs zo goed mogelijk te waarschuwen voor deelname aan evenementen die hun Amateurstatus in gevaar kunnen brengen. Het gaat om tv-opnamen, afbeeldingen in advertenties en andere uitingen van sponsors, onder andere op websites. Zo waarschuwde de Commissie een topamateur dat bepaalde uitingen op haar website niet waren toegestaan.
Een andere topamateur kreeg tijdig informatie over het verbod op fondsenwerving om kosten te dekken voor deelname aan onder meer NGF-wedstrijden.

De Commissie herstelde zeven spelers in de Amateurstatus. Aan drie andere spelers is een wachttijd opgelegd. Een aantal topamateurs werd professional. Het is verheugend te kunnen vaststellen dat de kennis van de Amateurstatus Regels bij organisatoren van evenementen, clubs en individuele spelers voortdurend verbetert, waardoor de kans op overtreding aanzienlijk afneemt.

Handicapping

EGA Handicap Systeem

In augustus heeft de NGF de clubs een enquête gestuurd over het EGA Handicap Systeem. Er waren onder andere vragen over Multiple Tees, Q-scores, Categorie 1-spelers, CBA en Jaarlijkse Herziening. 152 clubs reageerden. De vragen zijn ook gesteld aan individuele spelers en golfbaanexploitanten.
126 spelers en vijf golfbaanexploitanten vulden de enquête in.

Tevens vroeg de Commissie toestemming aan clubs om (anoniem) gebruik te mogen maken van de gegevens van hun leden inzake scores over 9 holes, 18 holes, CBA, Jaarlijkse Herziening et cetera, om een goed beeld te kunnen krijgen van het EGA Handicap Systeem. 182 clubs gaven toestemming.
De NGF is de softwareleveranciers zeer erkentelijk voor hun medewerking aan de verstrekking van statistische gegevens over de handicapscores van de leden van hun gebruikers (NGF en Leden).

De NGF zal de EGA voorstellen doen over aanpassingen in het EGA Handicap Systeem, op basis van de wensen en behoeften van de NGF-Leden die uit de enquêtes naar voren kwamen.

Het Federatiebureau heeft regelmatig gesprekken gevoerd met leveranciers van softwareprogramma's voor handicapping om hen zo goed mogelijk te kunnen begeleiden bij vragen over de werking van het EGA Handicap Systeem.

De overige werkzaamheden op het gebied van handicapping waren:
- besluitvorming bij interpretatieproblemen van het EGA Handicap Systeem;
- begeleiding van A-, B-, C- en D-Leden-in-oprichting;
- dispensatieverlening aan C-Leden voor de registratie van EGA Handicaps;
- dispensatieverlening voor het behalen van EGA Clubhandicap aan clubs met een Par-3 baan.

De Commissie volgt de internationale ontwikkelingen op het gebied van de handicapping van niet-georganiseerde spelers met grote aandacht. In Nederland wordt van ruim dertienduizend van deze zogenoemde vrije golfers een EGA Handicap geadministreerd; 2.400 meer dan in 2012. Het aantal geregistreerde handicaps van D-Leden steeg van 34.913 naar 39.629.

Publicaties

In 2013 verschenen:
- *Wegwijs in baaninrichting en Plaatselijke Regels;*
- *Wegwijs in handicapping;*
- *Wegwijs in het organiseren van wedstrijden.*

GOLFjournaal 1 besteedde uitgebreid aandacht aan de Jaarlijkse Herziening en aan de meest voorkomende vragen over de Jaarlijkse Herziening op de website.

Samen met de resultaten van de enquêtes over het EGA Handicap Systeem onder EGA-Leden kunnen de resultaten van het onderzoek naar de bevindingen van dit systeem wellicht leiden tot verbeteringen.

Tabel met playing handicaps voor de verschillende kleuren tees

Regiocommissarissen

Arjan van der Griek nam in maart 2013 afscheid als Regiocommissaris Zuid. Gilion van Lierop nam in juni afscheid als Regiocommissaris Zuidoost; Trix van der Mast is zijn opvolgster.
Jopie Collinge kreeg de NGF Gouden Speld als dank voor al haar diensten in de afgelopen twintig jaar.

In het voorjaar gaven de Regiocommissarissen samen met het Federatiebureau drie regionale cursussen over baaninrichting, plaatselijke regels, handicapping en wedstrijdorganisatie. In het najaar is deze cursus nog twee keer gegeven. In deze cursussen is interactief gesproken over Qualifying Conditions (QC), de invloed van wijzigingen in de baan op de course rating, inrichting van de baan (inclusief Plaatselijke Regels) en het voorkomen en oplossen van regel- en handicapproblemen tijdens wedstrijden. De deelnemers hebben veel opgestoken en vonden deze dagen nuttig. Zij kregen na afloop de uitgaven *Wegwijs in baaninrichting en Plaatselijke Regels, Wegwijs in handicapping* en *Wegwijs in het organiseren van wedstrijden*.

De Regiocommissarissen gaven instructie op nieuwe en bestaande clubs in hun regio over regels en handicapping, zowel in theorie als in praktijk. Zij hebben ook dit jaar weer veel vragen van clubs over regels en handicapping beantwoord.

De Regiocommissarissen kwamen twee keer bijeen. Zij bespraken en evalueerden de taken en werkzaamheden. De Regiocommissarissen verzorgden de opleiding van commissies van nieuwe clubs, in samenwerking met het Federatiebureau. Zij begeleidden verscheidene nieuwe clubs op weg naar het NGF-Lidmaatschap. Advies ter plaatse blijft een belangrijke functie van de Regiocommissaris.

De Regiocommissarissen gaven in de Regionale Begeleidingscommissies advies over de bekwaamheid van Regel- en Handicapcommissies van clubs, in verband met de aanvragen voor het Lidmaatschap. In voorkomende gevallen gaven de Regiocommissarissen en de Regioconsuls van de Commissie

Ontwikkeling Golf advies aan het NGF-bestuur over dispensatie voor behoud van het A- of B- of C-Lidmaatschap, indien een Lid door veranderingen aan de baan tijdelijk niet aan de criteria voor het Lidmaatschap kon voldoen.

Jan Kees van Soest is als adviserend lid namens de EGA toegetreden tot de R&A Rules of Golf Committee.

De Commissie Regels Amateurstatus & Handicaps kwam in 2013 vier keer in vergadering bijeen. Ellen Crabbendam trad op 1 januari 2013 toe tot de Commissie.

Golfbaan Stippelberg kreeg in december de Golf Award voor de beste baan

G&CC Herkenbosch, hole 7

COMMISSIE COURSE RATING

De Commissie kwam dit jaar driemaal bijeen, onder meer om de opleiding van raters, de pilot rating van banen met kleinere teams, aanpassing van de planning 2013 en de planning 2014 te bespreken. Ook evalueerde zij de ratings van 2013 en de resultaten van de ratings van banen tussen 2.750 en 4.000 meter (de zogenaamde Par-3/4 banen). Ten slotte analyseerde zij de gevolgen van wijzigingen in de software na de rating van alle kleuren tees voor zowel dames als heren, ter voorbereiding van de ratingteams.

De Commissie hield zich verder bezig met:

- vaststelling van tijdelijke course en slope ratings van oranje tees ten behoeve van beginnende golfers in het kader van het 9-stappenplan;
- bepaling van de course en slope rating voor een groot aantal Par-3 banen ten behoeve van het behalen van clubhandicap 37-54;
- aanpassing van de course en slope rating op verzoek van een aantal clubs die spelen op Par-3/4 banen. Het Course en Slope Rating System voor dit type banen geeft soms nog moeilijkheden, waardoor het ratingresultaat onvoldoende vergelijkbaar is met dat van banen van grotere lengte;
- aanpassing van de ratingsoftware in verband met rating van tees, zowel voor dames als heren, en
- verzoeken tot herrating van een aantal banen, nadat op basis van analyse van scores was gebleken dat de course en slope rating van de baan mogelijk niet overeenstemt met de werkelijke moeilijkheidsgraad van de baan.

Opleidingen

Er was een opleidingsdag voor teamleiders op 22 april op GC Bentwoud. Het doel van de bijeenkomst was de teamleiders op de hoogte te stellen van de wijzigingen in de software en de pilot toe te lichten aangaande de rating van banen met kleinere teams. Tevens was er uitleg over de verzameling van extra gegevens ten behoeve van de rating van alle kleuren tees voor dames en heren. Dit werd vervolgens op de baan toegepast.
De Commissie is GC Bentwoud zeer erkentelijk voor de bereidheid om de accommodatie ter beschikking te stellen voor deze opleidingsdag.

Op 13 mei was er op GC Zeewolde het jaarlijkse NGF Course Rating Seminar voor alle raters. Het stond in het teken van een globale toelichting op de wijzigingen in het softwareprogramma, de verzameling van extra gegevens voor meervoudige rating van tees en de toepassing op de baan. Er was een korte toelichting op de pilot rating van banen met kleinere teams.
De Commissie is GC Zeewolde zeer erkentelijk voor de verleende gastvrijheid.

Pilot rating met kleinere teams en aanpassing organisatie course rating

De pilot aangaande de rating door kleinere teams betrof de periodieke herrating van banen. In het verleden voerde men daarbij een volledig nieuwe rating uit. Bij de pilot werden de ratings uitgevoerd op basis van validatie/aanpassing van de eerder uitgevoerde rating op de betreffende baan. Dit bleek niet alleen efficiënter, maar ook te leiden tot kwalitatief betere rating. De Commissie voert deze aanpak derhalve in 2014 voor alle herratings in. De implicatie hiervan is de inzet van maximaal zes raters per herrating. Omdat de komende jaren ook het aantal ratings zal teruglopen naar 25 tot 30 per jaar, zal het bestand aan course raters afnemen en gaat het aantal course rating regio's terug van vijf naar vier. De Commissie verwacht dat het aantal raters zal afnemen van 55 (begin 2013) tot ongeveer 36 in 2014.

Meting van banen

Er zijn vijf banen gemeten. Dit betreft zowel nieuwe banen als bestaande banen die extra holes hadden aangelegd en/of holes hadden gerenoveerd.

Rating van banen

Conform de USGA-licentie en de meerjarenplanning Course Rating deed de Commissie op 27 banen een periodieke herrating van alle tees. Teams van course raters hebben bovendien twee nieuwe banen gerated en tien bestaande banen die waren uitgebreid of waar verscheidene holes waren veranderd. Zij bezochten in totaal 39 banen. Inmiddels zijn de banen van alle A-, B- en C-Leden gerated.
Twee banen kregen bezoek van een ratingteam, naar aanleiding van vragen over de toegekende rating.
De Commissie bedankt de clubs voor de hulp bij de voorbereidende werkzaamheden voor de course ratings en voor de verleende gastvrijheid.
Alle bezochte banen hebben het dringende verzoek ontvangen hun baan in dezelfde conditie te houden als tijdens de rating.

Publicaties

De NGF houdt op haar website een overzicht bij van de ratingresultaten van alle banen over achttien en negen holes.
In het kader van de verbetering van haar dienstverlening evalueerde de NGF na afloop van een gehouden rating telefonisch met de betreffende club. Naar aanleiding hiervan besloot de Commissie dat de ratingteams de clubs vóór de rating uitleg geven over hun werkzaamheden, vragen beantwoorden en afspraken maken met de club/exploitant van de baan over de ratingduur en de beschikbaarheid van de baan voor leden en gastspelers, zodat de baan tijdens een rating zoveel mogelijk voor bespeling beschikbaar blijft. Bestuurs- en commissieleden kregen de mogelijkheid om tijdens een rating enkele holes mee te lopen en een korte toelichting te krijgen op de werkzaamheden van de course raters.

De Commissie plaatste een overzicht van de *planning van de ratings 2014-2025* op de website.

De samenstelling van de Commissie is in 2013 gewijzigd; na 2,5 jaar nam Paul Hillen afscheid als commissielid Midden-Nederland.

Jeroen Stevens in actie op de Themadag op Papendal; samenwerken aan positief beleid voor gezonde groei van golf

Ramón van Wingerden, Henk Heyster en Jeroen Stevens: er zijn kansen voor clubs en baaneigenaren om succesvol te ondernemen

ONTWIKKELING GOLF

Algemeen

Ontwikkeling aantal golfers

Het aantal geregistreerde golfers is met 389.515 (per 31 december 2013) voor het eerst in jaren min of meer gelijk gebleven. Het aantal golfers dat is aangesloten bij clubs met homecourse (184.299) en zonder homecourse (79.143) groeide met 2% respectievelijk 13%, maar het aantal golfers verbonden aan de Stichting Golfsport is met 11.995 afgenomen (-9%) en telt 126.073 golfers. Dit laatste lijkt vooral te komen door het bestuursbesluit om geen nieuwe golfers meer tot de Stichting Golfsport toe te laten.

Ontwikkeling NGF-Leden

De Regionale Begeleidingscommissies begeleidden twaalf golfaccommodaties naar een A-, B- of C-Lidmaatschap. Achttien organisaties kregen het D-Lidmaatschap. Eind 2013 zijn aangesloten bij de Federatie:

A-Leden	148
B-Leden	12
C-Leden	42
D-Leden	65
Geassocieerden	11

COMMISSIE ONTWIKKELING GOLF

Beoordelingen

Dit jaar was de Commissie betrokken bij veertien voorbereidingen en uitvoeringen op het gebied van beoordelingen van banen. De volgende banen kwalificeerden zich voor de beoogde status (tussen haakjes staat het aantal holes): A-Lidmaatschap of A-certificaat kregen GV De Swinkelsche (18), GV Regthuys (18), St. Golfpark Exloo (9), GB Naarderbos (18), Golfcentrum Amsteldijk (9),

Griendtsveen/Green Meet*s Golf (9) en de Waterlandse GC (18). B-Lidmaatschap kreeg GV Het Caves (9). GC Overloon (9), GV Prins Hendrik (9), GV Kapèlkeshof (9) en GV De Berckt (9) kregen het C-Lidmaatschap.

Herziening begeleidings- en adviestraject

In het proces van begeleiding en advies van banen en clubs voert de Commissie met ingang van 1 januari 2014 enkele veranderingen door. Na evaluatie van de wijze waarop de NGF banen en clubs faciliteert en begeleidt op weg naar het Lidmaatschap van de NGF is met de betrokken commissies een plan van aanpak opgesteld. De aanpassingen gelden per 1 januari 2014 en houden in dat de nieuwe Commissie Begeleiding & Advies de taken overneemt van de Commissie Ontwikkeling Golf en de Regionale Begeleidingscommissie. Het bestuur van de NGF blijft verantwoordelijk voor de certificering van banen en clubs. Het NGF-bureau coördineert de begeleiding en adviestaken.

Het Regionaal Overleg Orgaan (ROO) vond altijd in november plaats, onder voorzitterschap van de Regioconsul van de Commissie Ontwikkeling Golf. Mede door de aanpassingen van het begeleidingstraject werd besloten om de ROO-bijeenkomst in 2013 niet te laten doorgaan.

Vergaderingen en afscheid

De Commissie vergaderde eenmaal in 2013 en nam toen lopende zaken door.

Op 31 oktober vond de laatste commissiebijeenkomst plaats waarbij ook oud-leden aanwezig waren. De aanwezigen keken terug op veertig jaar Commissie Ontwikkeling Golf. Bestuurslid Marieke van Rhijn bedankte hen voor het vele vrijwilligerswerk dat zij door de jaren heen hebben verzet. Het aantal banen en clubs is gedurende die periode enorm gegroeid. Jos Gieskens won de laatste jaarlijkse commissiewedstrijd, op GC Amsterdam Old Course.

GolfMarkt

De tweede editie van GolfMarkt, de informatieve NGF-publicatie met statistieken, resultaten van onderzoeken en interviews, verscheen in maart en had *De sportieve ambitie (www.ngf.nl)* als thema. Het blad werd in een oplage van

2.000 verspreid onder belanghebbenden die actief zijn in de organisatie van golf. In september kwam rond het KLM Open het derde nummer uit, in een oplage van 3.000. Nu was het thema *Het zakelijke speelveld van golf (www.ngf.nl)*.

NGF-Themadag

Golfclubs, golfbanen, golfprofessionals, golfers en andere betrokkenen dragen regelmatig onderwerpen aan waarover men meer informatie zou willen hebben. Ook stelt men vaak vragen als: 'Wat doen andere clubs/banen?', 'Hoe hebben andere clubs/banen het aangepakt?' en 'Wat werkt wel en wat werkt niet?'. Voor de NGF was dit de aanleiding voor de organisatie van de eerste Themadag *Leren met én van elkaar,* op zaterdag 9 maart. De ruim 250 deelnemers luisterden naar diverse sprekers en namen actief deel aan een serie workshops.

Het doel van de Themadag is om te inspireren, kennis bijeen te brengen, kennis te delen en natuurlijk ook kennis op te bouwen. Er komen vervolgacties, zoals de verzameling en verspreiding van gegevens, de productie van hand- en werkboeken over relevante onderwerpen (op de website of via andere naslagwerken) of deskundige nadere invulling bij golfclubs of golfbanen.

Werkbezoeken en dergelijke

Jeroen Stevens, Maarten Voermans en Joris Slooten (Federatiebureau) vertegenwoordigden de NGF bij The International Golf Conference in St Andrews van 30 april tot en met 3 mei.

Op 7 mei was de NGF vertegenwoordigd door Marieke van Rhijn en Joris Slooten op de bijeenkomst *Golf: A European Success* in Brussel, waarbij de Europese golfbranche zich presenteerde aan vertegenwoordigers van het Europese Parlement. Marieke van Rhijn leverde een inhoudelijke bijdrage met een presentatie over sociale aspecten van golf.

Joris Slooten vertegenwoordigde op 20 november de NGF bij een internationale bijeenkomst van Birdlife Europe in Brussel waar Vogelbescherming

Golfcongres in het Europese Parlementsgebouw

G&CC Geijsteren was al in 2010 GEO-gecertificeerd

Marieke van Rhijn, portefeuillehouder Duurzaamheid in het NGF-bestuur

GC Liemeer behoort sinds april tot de 35 Nederlandse golfverenigingen met een GEO-certificaat

Een waaiertje greenkeepers op de Kennemer G&CC

Nederland sprak over de samenwerking met de NGF (Committed to Birds).

De leden van de Commissie Duurzaam!Golf en Joris Slooten waren aanwezig bij verschillende congressen, workshops en vakdagen in binnen- en buitenland.

Prins Clausbeker

Ook dit jaar was er veel belangstelling voor de traditionele NGF-wedstrijd voor greenkeepers. Bijna zeventig greenkeepers en caddies uit het hele land deden op 5 augustus op de baan van de Utrechtse GC De Pan mee. Dit toernooi staat al sinds het begin van de jaren zeventig op de NGF-kalender; sinds 1971 wordt deze wedstrijd in samenwerking met de NGA georganiseerd. Jan van Zandvoort won de Prins Clausbeker; in de B-categorie ging de overwinning naar Bob Veldman.

Nederlandse Greenkeepers Associatie

Per 1 januari 2013 is het secretariaat van de Nederlandse Greenkeepers Associatie gevestigd op het NGF-bureau. Met deze stap is de relatie tussen NGA en NGF verder versterkt.

Dutch Turfgrass Research Foundation en Leerstoel Turfgrass Sciences

In februari is de Dutch Turfgrass Research Foundation (DTRF) opgericht, als formeel platform van overleg tussen de Branchevereniging voor Sport en Cultuurtechniek (BSNC), NGF, NGA en NVG. Doel van deze stichting is de financiering en aansturing van een bijzondere leerstoel Turfgrass Sciences bij Wageningen University. In samenwerking met de bibliotheek van deze universiteit is een digitaal kennisportaal *www.turfgrass-sciences.com* ontwikkeld. De lancering vond plaats op 7 maart, tijdens de Dag van de Sportaccommodaties in Houten.

Op 12 september organiseerde de DTRF in samenwerking met de NGF haar eerste internationale bijeenkomst tijdens het KLM Open. Daarbij waren vertegenwoordigers aanwezig van tal van Europese golforganisaties, waaronder een aantal nationale federaties, The R&A, EGA, PGAE, STERF, GEO en STRI. Het onderwerp van het seminar was de uitdaging voor de Europese golfbranche ten aanzien van duurzaam beheer van kortgrasvegetatie. Een uitgebreid verslag staat op de website van de DTRF.

EIGCA golfbaanarchitecten

Ook dit jaar vond overleg plaats tussen de NGF en golfbaanarchitecten die zijn erkend door het European Institute of Golf Course Architects (EIGCA). Daar kwamen onderwerpen aan de orde als veiligheid, sporttechnische baaneisen, NGF-begeleiding en -advies, alsmede lopende projecten.

Vrijwilliger bij het KLM Open

COMMISSIE DUURZAAM!GOLF

De Commissie Duurzaam!Golf vergaderde in 2013 viermaal. De leden zijn Marieke van Rhijn (voorzitter), Pamela Rijks, Inge Boomsma, Theo Bestebroer, Ted van Keulen en Henk Jenner.
Zij ontwikkelt, verzamelt en verspreidt kennis over duurzaam beheer van golfbanen. De Commissie hield zich in dit verband bezig met de verschillende activiteiten, de versterking van de samenwerking tussen natuurorganisaties en de NGF, en met de publicatie van relevante berichtgeving over duurzaam beheer via de beschikbare kanalen. De Commissie bood ondersteuning bij verscheidene bijeenkomsten, werkgroepen en activiteiten.

Forumdiscussies duurzaamheid

Op initiatief van de NGF waren in 2013 twee brancheforumdiscussies georganiseerd, in samenwerking met het vakblad de Greenkeeper. Er waren twee onderwerpen: bijensterfte in relatie tot het gebruik van het insecticide Merit Turf, en de haalbaarheid van een pesticidenverbod voor de golfbranche. Verslagen staan in het blad de Greenkeeper.

Golf Environment Organization

In juli heeft de ISEAL-alliantie (het kwaliteitskeurmerk voor instanties die duurzaamheidscertificeringen verstrekken) de Golf Environment Organization (GEO) geaccepteerd als lid. Deze erkenning is een belangrijke stap in de internationale ontwikkeling van duurzaam golf en van GEO.

Inmiddels zijn 43 banen in Nederland GEO-gecertificeerd. De interesse bij de overige banen neemt toe. De Commissie streeft ernaar dat in 2016 ruim 75 golfbanen deelnemen aan het programma *Committed to Green*. In 2013 kregen GC Liemeer, GC Stippelberg, GC Heelsum, Rosendaelsche GC, Goyer GC, Leeuwarder GC De Groene Ster, GC Kagerzoom en GC Gaasterland het GEO-certificaat.

Aan het einde van het jaar hadden 25 golfbanen de *on course-status* - zij zijn bezig in het traject.

Nederland heeft vijf geaccrediteerde GEO-verifiers (auditors): Adrie van der Werf, Guido Hamelink, Sander Kristalijn, Ronald Buiting en Paul van Kan. Op 26 maart vond het jaarlijkse overleg met de verifiers plaats.

Committed to Green-werkmap 'Klaar voor de toekomst'

In februari werd ter ondersteuning van het Committed to Green-programma de werkmap *Committed to Green 'Klaar voor de Toekomst'* gelanceerd. Golfbaanbeheerders kunnen met behulp van deze map voor de zes GEO-thema's het proces op eenvoudige wijze doorlopen dat stapsgewijs leidt tot duurzaam beheer en GEO-certificering.

Workshops her-audit

Voor de twintig banen die in 2013 opnieuw een audit kregen, zijn begin februari ter ondersteuning twee workshops georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten kregen betrokkenen informatie over de aangepaste criteria, de verbeterde website en uitleg over het proces van her-auditering.

Op 6 november was er een derde workshop voor de tien banen die in 2014 een her-audit krijgen, waarbij ook banen en clubs vertegenwoordigd waren die nog een eerste audit moeten ondergaan of die overwegen om aan het Committed to Green-traject te beginnen.

NGFmilieuzorg.nl

Op de nieuwe website *www.ngfmilieuzorg.nl* voor golfbaanbeheerders kan men eenvoudig inzicht krijgen in milieuzaken die golfbanen raken. Men kan veel geld besparen door te voldoen aan milieuwetgeving en slim en zuinig om te gaan met water, energie en afval, terwijl men verantwoord omgaat met de omgeving. Beheerders van golfbanen die de checklist van NGFmilieuzorg invullen, brengen de knelpunten in beeld. De werkgroep Milieuzorg, bestaande uit Jurrian van der Vaart, Willeke Heijbroek, Berend Glazenburg en Guido Hamelink (extern adviseur), kwam tweemaal bij elkaar.

Jaarlijkse KLM-bijeenkomst Duurzaam!Golf

Tijdens het KLM Open vonden op vrijdag 13 en zaterdag 14 september twee

bijeenkomsten plaats in het kader van duurzaam beheer van golfbanen. Naast de jaarlijkse update met betrekking tot duurzaam beheer waren de bijeenkomsten bedoeld als voorlichtingssessies naar aanleiding van de aankondiging van strengere wetgeving inzake pesticiden. 150 afgevaardigden van 62 clubs/banen bezochten de bijeenkomsten. Aan het ochtendprogramma werkten mee: NLadviseurs, Buiting Advies, DTRF, Vogelbescherming Nederland en Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

Werkgroep Duurzaam waterbeheer

In vervolg op de geslaagde themabijeenkomst *Van Vooroordeel naar Voordeel,* in de Provincie Utrecht (2012), bezocht de werkgroep Duurzaam waterbeheer de zes waterschappen in Brabant en Limburg, om het belang van samenwerking met de banen toe te lichten. In het blad Het Waterschap werd een duo-interview gepubliceerd met Ad Segers en Patrick Poelmann, beiden lid van de werkgroep Water. Commissielid Ted van Keulen maakt tevens deel uit van deze werkgroep.

In verband met de lage respons van clubs en banen kon een bijeenkomst niet doorgaan. De communicatie over activiteiten van de werkgroep verloopt voortaan via de reguliere Duurzaam!Golf-bijeenkomsten. De werkgroep blijft zich inzetten om de golfbaanbeheerders bewust te maken van het collectieve belang inzake waterzaken.

NGF GIS-platform

De NGF lanceerde tijdens de KLM Open-sessies het NGF GIS-platform. GIS staat voor Geografisch Informatie Systeem. Het doel van dit dataplatform is om belanghebbenden inzicht te geven in ruimtelijke gegevens die relevant zijn voor golfbaanbeheer.

Committed to Birds

De werkgroep Committed to Birds, bestaande uit Sander van de Water, Jet Anne Vos en Michiel van den Berg van Vogelbescherming Nederland, Jan Willem Hoving en Ronald Buiting (adviseur), is een aantal malen bijeen geweest. De werkgroep ontwikkelt het programma Committed to Birds. Dit

programma is gericht op golfbaanbeheerders en clubs en heeft als doel de bewustwording van het belang van vogels en overige natuur op de golfbaan te vergroten, waardoor een duurzame vogelhabitat kan ontstaan. Een onderdeel van het Committed to Birds-programma is de promotieactie Golfers love Birdies.
Rondom dit project komen er in de naaste toekomst gezamenlijke acties om het besef van het belang van vogels te vergroten, zowel bij golfbanen en golfclubs als bij golfspelers. Joost Luiten verleent hieraan als ambassadeur zijn medewerking, omdat ook hij het belang van de natuur rondom golfbanen inziet. Het initiatief heeft inmiddels internationale aandacht gekregen.

Bird Watching Day

De veertiende editie van de Bird Watching Day was dit jaar op 20 april. In totaal hebben 57 clubs hun tellingen doorgegeven. Clubs ontvingen promotiemateriaal waarmee zij het initiatief onder de aandacht konden brengen bij hun leden. Deelnemers konden voor het eerst hun tellingen verwerken op *www.birdwatchingday.nl*. Op de site staan ook teltips, veelgestelde vragen en de vogel-top-25 vermeld. De website is ontwikkeld in samenwerking met Vogelbescherming Nederland.

Clubmarshalling

In navolging van de *workshops voor marshals* in 2012 waren er in 2013 drie basisworkshops Clubmarshalling, onder leiding van Janke van der Werf en Jan Dronkert. Zo'n 62 deelnemers van ongeveer zeventien clubs hebben de workshop gevolgd.

Met de interne workshop Marshalling op maat komt de NGF tegemoet aan de behoefte van golfclubs en golfbanen in Nederland aan een training van het marshalteam die specifiek is toegesneden op de situatie op de club of baan. In 2013 werden vijf van zulke workshops georganiseerd.

Het werkboek *Stapsgewijs naar een succesvolle marshaldienst* is medio 2013 uitgebracht. Het werkboek is bestemd voor de opzet of verbetering van een succesvolle marshaldienst bij een golfclub.

NGF Zakelijk

De NGF richt zich in haar dienstverlening steeds meer op de zakelijke aspecten die komen kijken bij de organisatie van een golfbaan en golfclub. De complexiteit neemt toe evenals het belang om het reilen en zeilen rond baan en club efficiënt en effectief te organiseren. De golfsport is gediend met een gezonde economische ontwikkeling van de branche en de NGF wil met bruikbare informatie, workshops en programma's steun bieden aan degenen die verantwoordelijkheid dragen in de organisatie van de golfsport. Onder de werktitel NGF Zakelijk kwam in dit kader in 2013 een aantal zaken tot ontwikkeling.

De NGF ziet algemeen toegankelijke, actuele en objectieve branche-informatie als belangrijke voorwaarde voor een gezonde ontwikkeling van de golfsport. Dit wordt in de vorm van GolfMarkt aangeboden in de zesmaandelijkse algemene publicatie.

Aanvullend op de nationale statistieken met betrekking tot de golfsport kunnen golfbanen en -clubs lokale GolfMarkt-rapportages opvragen bij het NGF-bureau. De gegevens van de betreffende organisatie worden in een degelijk rapport over een aantal jaar vergeleken met die van banen en clubs in de omgeving. Inmiddels zijn 150 rapportages verstrekt.

Golf Sport Business Model

Om het zakelijke speelveld van een golfbaan of golfclub in kaart te brengen, werd een bestaand organisatiemodel aangepast voor de golfsport. Het Golf Sport Business Model kan een hulpmiddel zijn om de verschillende aspecten, waarmee een organisatie te maken heeft, en hun onderlinge verbanden inzichtelijk te maken. Onder begeleiding van een NGF Club Developer kan dit in een of meerdere workshops dit model worden toegepast op een specifieke situatie.

NGFbelastingen

In samenwerking met partner Deloitte is de informatiewebsite *www.ngfbelastingen.nl* ontwikkeld met betrekking tot fiscale aspecten waarmee golfbanen en golfclubs te maken hebben. Een belangrijk onderdeel is de

uitgave *Wegwijs in WOZ en lokale heffingen* die ook in drukwerk verscheen.

Erfpacht

Op verzoek van een aantal aanwezigen bij de workshop over erfpacht tijdens de Themadag in maart is een werkgroep Erfpacht samengesteld. Deze werkgroep kwam in 2013 twee keer bijeen. Doel van de werkgroep is om in 2014 een leidraad Erfpacht te publiceren, mede gebaseerd op de uitkomst van een enquête in het najaar.

Managementinformatie

Tijdens het Deloitte Ladies Open op 26 mei was er dit jaar voor de tweede keer een seminar, georganiseerd voor penningmeesters en managers. Het onderwerp managementinformatie stond hierbij centraal. Zo'n vijftig deelnemers luisterden naar deskundigen van Deloitte en dachten in het interactieve deel mee over de vraag welke informatie nodig is om als management of bestuurders verantwoord te kunnen sturen in de organisatie.

Subsidies

In het voorjaar verscheen de leidraad *Subsidies golfbanen*. Deze publicatie geeft een overzicht van de mogelijkheden voor subsidies.

Verzekeringen

Er is met Aon gewerkt aan de actualisering van de website *www.NGFverzekeringen.nl*. Hiernaast heeft een deskundige de verzekeringsportefeuille kritisch bekeken en waar nodig aangepast.

Veiligheid en zorgplicht

De reacties op de workshop tijdens de Themadag over veiligheid en zorgplicht waren aanleiding om een leidraad te ontwikkelen. Deze moet inzicht geven in de veiligheidsaspecten die op een golfbaan spelen en waarvoor de beheerder zorgplicht heeft. De publicatie is in ontwikkeling en verschijnt in het voorjaar van 2014.

Pesticidenverbod

De golfbranche nam in mei kennis van het voornemen van het ministerie van Infrastructuur en Milieu om in 2017 een pesticidenverbod in te stellen voor – onder andere – professioneel gebruik binnen de sector sport en recreatie. Dit is als beleidsvoornemen geformuleerd in de *Tweede nota duurzame gewasbescherming*. Het was de aanleiding voor een overlegtraject, waarin de NGF gezamenlijk optrok met de NGA en de NVG, en veelvuldig afstemde met andere belanghebbende organisaties, zoals NOC*NSF, KNVB, VSG en BSNC.

De organisaties vonden elkaar in het standpunt dat een verbod op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen per november 2017 niet haalbaar is, om cultuurtechnische, sporttechnische, organisatorische en economische redenen.

Vertegenwoordigers van de golfbranche lichtten dit standpunt toe in een brief die zij begin december op het ministerie overhandigden aan staatssecretaris Mansveld. Om de gewenste lagere milieudruk te bereiken die het gevolg kan zijn van golfbaanonderhoud, stellen zij voor om verdergaande zelfregulering binnen de branche door te voeren. In 2014 zal blijken of de staatssecretaris gevoelig is voor de argumentatie.

Duurzaamheidsgedachte

De NGF en andere sportbonden die bij NOC*NSF zijn aangesloten, ondersteunen stellig de duurzaamheidsgedachte van dit kabinet.
Gerard Dielessen, directeur van NOC*NSF, had begin november aan de staatssecretaris geschreven dat duurzaam beheer en onderhoud van sportaccommodaties kansen bieden; de Branchevereniging Sport en Cultuurtechniek schreef het kabinet in december dat voor dat beheer en onderhoud momenteel echter niet altijd chemievrije alternatieven voorhanden zijn.

Groene sporten

Het mogelijk invoeren van het verbod heeft gevolgen voor alle sportvelden op gras en misschien wel vooral voor golf. Goede greens zijn een noodzakelijke voorwaarde voor de juiste beoefening van de sport.
Bovendien is de golfbranche al jaren met een groen en duurzaam beleid bezig

– denk aan Committed to Green/GEO. Geen land in Europa heeft zoveel clubs die zich hebben gecommitteerd aan een dergelijk beleid, waarbij ecologisch beheer van golfbanen centraal staat.

De golfbranche heeft gemeend een positieve en constructieve bijdrage aan de discussie te moeten leveren en toont in vier punten aan waarom een verbod met ingang van 2017 niet gewenst is.

- Milieuschade als gevolg van pesticidengebruik op golfbanen is niet aangetoond. Op golfbanen past men ze op een verantwoorde wijze en in beperkte hoeveelheden toe, overeenkomstig het gewasbeschermingsplan. De milieuwinst van een verbod voor golfbanen is onduidelijk en het verbod is onvoldoende onderbouwd.
- Een pesticidenverbod voor de golfbranche is niet haalbaar per 2017. Het tast de essentie van de golfsport aan en een verbod zal leiden tot economische schade voor de branche.
- De golfbranche is al goed op weg met duurzaam beheer en zelfregulering (NGFmilieuzorg.nl en Committed to Green/GEO). Zij zal op deze weg doorgaan om de biodiversiteit te vergroten en de eventuele milieudruk als gevolg van het gebruik van pesticiden verder te beperken, met behoud van de kwaliteit. Verbreding van het initiatief tot zelfregulering, in samenwerking met andere branches waar men sport op natuurgras beoefent, ligt hierbij voor de hand.
- De golfbranche zet in op (inter)nationale samenwerking, wetenschappelijk onderzoek en educatie (Dutch Turfgrass Research Foundation). Het doel: optimale speelkwaliteit met minimale input.

Goede greens zijn een noodzakelijke voorwaarde voor de juiste beoefening van de golfsport

4

FINANCIEEL VERSLAG 2013

Wij hebben het genoegen de rekening en verantwoording aan te bieden van de financiën van de Nederlandse Golf Federatie, achtereenvolgens:

Jaarrekening

- Geconsolideerde balans per 31 december 2013
- Geconsolideerde staat van Baten en Lasten over 2012 en 2013; begroting 2013 en 2014
- Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2013
- Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
- Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2013
- Toelichting op de geconsolideerde staat van Baten en Lasten over 2013
- Enkelvoudige balans per 31 december 2013
- Enkelvoudige staat van Baten en Lasten over 2012 en 2013
- Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2013
- Toelichting op de enkelvoudige staat van Baten en Lasten over 2013

Overige gegevens

- Resultaatbestemming
- Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Bijlagen

- Specificatie van de Baten over 2013
- Recapitulatie van de financiële resultaten 2013 ten opzichte van de begroting 2013

H.H. van der Kwast,
penningmeester
Utrecht, 16 mei 2014

Richard Kind

JAARREKENING

Geconsolideerde balans per 31 december 2013
(na voorstel resultaatbestemming)

ACTIVA	31-12-2013	31-12-2012
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa [1]	20.825	41.650
Materiële vaste activa [2]	96.260	84.879
Financiële vaste activa [3]	136.217	3.850.306
VLOTTENDE ACTIVA		
Debiteuren [4]	240.933	334.607
Overige vorderingen [5]	393.266	624.413
Liquide middelen [6]	6.586.393	1.721.243
Totaal	**7.473.894**	**6.657.098**

PASSIVA		31-12-2013		31-12-2012
GROEPSVERMOGEN				
Algemene reserve [7]	4.219.346		3.766.193	
Bestemmingsreserves [8]	383.360		292.275	
Groepsvermogen		***4.602.706***		***4.058.468***
Voorzieningen [9]		28.848		22.374
Kortlopende schulden en overlopende passiva [10]		2.842.340		2.576.256
Totaal		**7.473.894**		**6.657.098**

Geconsolideerde staat van Baten en Lasten over 2012 en 2013; begroting 2013 en 2014

BATEN [11]	2012	BEGROTING 2013	2013	BEGROTING 2014
Contributie	3.759.119	4.004.000	3.858.594	4.011.000
Bijdragen vrije golfers en Geassocieerden	3.147.493	2.803.000	2.835.110	2.607.000
Rente	179.929	153.000	126.461	85.000
Resultaat verkoop effecten	0	0	376.882	0
Op-/afwaardering effecten	13.653	0	0	0
Subsidies	1.241.939	1.288.000	1.333.316	1.265.000
Sponsorbijdragen	612.500	620.000	598.574	588.000
Publicaties	134.220	150.000	99.040	100.000
Overige	131.988	112.000	226.445	114.000
Totaal Baten	**9.220.840**	**9.130.000**	**9.454.422**	**8.770.000**

LASTEN [12]	2012	BEGROTING 2013	2013	BEGROTING 2014
BUREAU				
Personeelskosten	1.953.886	2.024.000	2.019.464	1.983.000
Huur en onderhoud	150.082	159.000	169.415	179.000
Kantoorkosten	97.094	100.000	91.182	97.000
Afschrijvingskosten	43.394	43.000	53.673	58.000
Automatiseringskosten	126.604	101.000	117.114	101.000
Porti	155.044	153.000	171.338	167.000
Verzekeringen	15.696	16.000	18.589	17.000
Drukwerk	42.908	38.000	25.169	26.000
Accountants en adviseurs	158.821	98.000	228.246	105.000
Totaal Bureau	***2.743.529***	***2.732.000***	***2.894.188***	***2.733.000***

	2012	BEGROTING 2013	2013	BEGROTING 2014
VERENIGING				
Leden-/bestuursvergaderingen	46.102	42.000	40.818	36.000
Grote toernooien en evenementen	417.206	301.000	306.074	305.000
Public relations en sponsorkosten	393.953	303.000	304.671	230.000
Commissiekosten	294.449	290.000	278.281	248.000
Lidmaatschappen	116.026	117.000	130.540	117.000
Overige bestuurskosten	20.035	14.000	14.297	16.000
Totaal Vereniging	***1.287.771***	***1.067.000***	***1.074.680***	***952.000***
DIENSTVERLENING				
Ledenadministratie en productie kaarten	421.082	367.000	435.511	407.000
Handicapregistratie vrije golfers	33.923	32.000	26.675	32.000
GOLFjournaal	1.597.776	1.675.000	1.619.324	1.631.000
Aansprakelijkheidsverzekering	93.294	95.000	104.225	118.000
Bankkosten Stichting Golfsport	19.038	15.000	17.228	15.000
Software ledenadministratie	127.338	18.000	59.623	18.000
Fairwaystrokes	165.850	150.000	158.996	150.000
Totaal Dienstverlening	***2.458.300***	***2.352.000***	***2.421.581***	***2.371.000***
BELEID				
Ontwikkeling en productie NGF-uitgaven	257.196	230.000	211.926	150.000
Opleidingen	114.720	106.000	74.860	82.000
Committed to-projecten	378.130	461.000	415.630	425.000
Jeugdprojecten	8.788	35.000	16.564	35.000
Onderzoeken	112.905	86.000	65.029	77.000
Samenwerking	0	50.000	47.136	100.000
Totaal Beleid	***871.739***	***968.000***	***831.145***	***869.000***

	2012	BEGROTING 2013	2013	BEGROTING 2014
WEDSTRIJDEN				
Wedstrijden en competitie	278.834	374.000	333.810	320.000
Totaal Wedstrijden	***278.834***	***374.000***	***333.810***	***320.000***
TOPGOLF				
Coaching	759.514	563.000	496.975	485.000
Reis- en communicatiekosten coaches	102.472	76.000	64.453	61.000
Trainingen	300.972	387.000	345.241	395.000
Reizen buitenland	126.669	154.000	125.524	136.000
WK	36.722	0	0	50.000
ELTK	31.565	46.000	57.110	46.000
IEAK	11.133	14.000	14.134	14.000
Materialen en opleidingen	16.007	15.000	19.853	15.000
(Para)medische kosten	10.783	13.000	8.642	8.000
Olympisch Golfteam	0	259.000	167.920	205.000
Overige Topgolf	2.043	0	949	0
Totaal Topgolf	***1.397.880***	***1.527.000***	***1.300.800***	***1.415.000***
KLEDING EN OVERIGE				
Kleding	58.762	35.000	53.981	35.000
Overige	7.400	0	0	0
Totaal Kleding en overige	***66.162***	***35.000***	***53.981***	***35.000***
TOTAAL LASTEN	**9.104.215**	**9.055.000**	**8.910.185**	**8.695.000**
Resultaat voor resultaatbestemming	**116.624**	**75.000**	**544.237**	**75.000**
Dotatie bestemmingsreserves	- 1.101	0	- 91.085	0
Onttrekking bestemmingsreserves	0	0	0	0
Dotatie aan Algemene Reserve	**115.523**	**75.000**	**453.152**	**75.000**

Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2013

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Het kasstroomoverzicht 2012 is achterwege gelaten, omdat de cijfers van 2012 de eerste geconsolideerde cijfers zijn. Voor 2011 zijn er geen geconsolideerde cijfers beschikbaar, waardoor het niet mogelijk is om het kasstroomoverzicht 2012 op te stellen.

KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN		
Bedrijfsresultaat 2013		417.776
Aanpassingen voor		
• Afschrijvingen		53.673
• Mutaties in voorzieningen		6.474
Veranderingen in werkkapitaal		
• Mutatie debiteuren	93.674	
• Mutatie vorderingen	276.644	
• Mutatie kortlopende schulden	266.067	
		636.385
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		***1.114.308***
Rente-ontvangsten		80.982
Kasstroom uit operationele activiteiten		1.195.290
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
• Investeringen in materiële vaste activa [23]	- 44.229	
• Desinvesteringen in materiële vaste activa	0	
• Investeringen in financiële vaste activa	- 117.642	
• Desinvestingen in financiële vaste activa	3.381.731	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		***3.669.860***
		4.865.150

Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0
Netto kasstroom zijnde de mutatie geldmiddelen	**4.865.150**
Mutatie geldmiddelen	
Stand 31 december 2012	**1.721.243**
Stand 31 december 2013	**6.586.393**
Mutatie	**4.865.150**

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 640

De activiteiten van de Nederlandse Golf Federatie (NGF) en haar dochtermaatschappijen bestaan voornamelijk uit het behartigen van de belangen van de leden van de federatie ten aanzien van golf in de ruimste zin des woords.

De grondslagen hebben betrekking op de jaarrekening als geheel. De grondslagen zijn ten opzichte van voorgaand boekjaar niet gewijzigd. In de paragraaf consolidatie is uiteengezet waarom de NGF over 2013 een geconsolideerde jaarrekening heeft opgesteld. Deze wijziging heeft echter geen invloed op de waarderingsgrondslagen.

De Nederlandse Golf Federatie richt haar verslaglegging zodanig in dat voldaan wordt aan alle wettelijke voorschriften en richtlijnen in Nederland. Dit voor zover van toepassing op een sportbond.
De Nederlandse Golf Federatie heeft met ingang van 2010 de verslaglegging ingericht conform de richtlijnen jaarverslaglegging voor organisaties zonder winststreven (RJ 640). Dit komt tot uitdrukking in de toelichting op de staat van Baten en Lasten.

Valutaomrekening

De jaarrekening luidt in euro's, hetgeen de functionele en presentatievaluta van de vereniging is. Vorderingen, schulden en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde

valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers van afwikkeling. De uit de omrekening per balansdatum voortvloeiende koersverschillen zijn opgenomen in de staat van Baten en Lasten.

Oordelen en schatten

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening komt het bestuur van de NGF tot diverse oordelen en schattingen. De belangrijkste oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen zijn:

- economische levensduur en restwaarde vaste activa;
- inbaarheid van de vorderingen;
- omvang van de voorziening;
- volledigheid van de aan het boekjaar toe te rekenen lasten.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen de financiële gegevens van de NGF en haar groepsmaatschappijen per 31 december van het boekjaar. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen waarin de NGF beslissende zeggenschap kan uitoefenen.

De groepsmaatschappijen van de NGF zijn de Stichting Del Court fonds (100%) en de Stichting tot Bevordering van de Golfsport (SBG) te Utrecht (100%). De invloed van betekenis wordt veroorzaakt doordat de bestuurders van de NGF, het Del Court fonds en de Stichting tot Bevordering van de Golfsport dezelfde zijn. De reden dat desbetreffende entiteiten voor de eerste maal in de jaarrekening 2013 worden meegeconsolideerd, wordt veroorzaakt doordat de NGF vanaf 2013 middelgroot is.
De vergelijkende cijfers over 2012 zijn overeenkomstig aangepast.

De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop beslissende zeggenschap op de groepsmaatschappij is verkregen. De groepsmaatschappijen worden niet meer in de consolidatie opgenomen vanaf de datum waarop geen sprake meer is van beslissende zeggenschap. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld. Onderlinge transacties van de in de consolidatie betrokken entiteiten zijn in de consolidatie geëlimineerd.

Immateriële vaste activa

Op investeringen in immateriële vaste activa wordt een afschrijvingssystematiek toegepast van 20% per jaar, waarbij, voor zover van toepassing, rekening wordt gehouden met een restwaarde.

Materiële vaste activa

Op investeringen in materiële vaste activa met een aanschafwaarde van > € 1.000 exclusief btw wordt een afschrijvingssystematiek toegepast, waarbij, voor zover van toepassing, rekening wordt gehouden met een restwaarde.

Inventarissen en verbouwingen	20,00%	per jaar
ICT-apparatuur	33,33%	per jaar
Vervoermiddelen (occasion)	33,33%	per jaar

Financiële vaste activa

Effecten worden aangekocht als deze voldoen aan de vereisten welke zijn vastgelegd in het op 30 november 2009 in de Ledenvergadering vastgestelde NGF-Beleggingsstatuut.
Vastrentende waarden worden gewaardeerd tegen nominale waarde of lagere beurswaarde per balansdatum, waarbij is uitgegaan van de individuele effecten. Aandelen worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde of lagere beurswaarde per balansdatum, waarbij is uitgegaan van de individuele effecten.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor eventuele oninbaarheid wordt een voorziening getroffen.

Bestemmingsreserves

Dit is het gedeelte van het vermogen waaraan het bestuur een bestedingsbeperking heeft gegeven. De bestedingbeperking is opgenomen onder de toelichting van desbetreffende bestemmingsreserves.

Jubileumuitkeringen

De voorziening jubileumuitkering is opgenomen voor toekomstige uitkeringen in verband met jubilea van personeelsleden. De voorziening wordt berekend tegen contante waarde, waarbij rekening wordt gehouden met specifieke elementen zoals de verwachte blijfkans, sterftekans en verwachte salarisstijgingen.

Pensioenen

De Nederlandse Golf Federatie is aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds Pensioenfonds Zorg en Welzijn en past voor al haar medewerkers de middelloonregeling conform het standaard pensioenreglement toe.
De pensioenregeling is in de jaarrekening verwerkt als een toegezegde bijdrageregeling omdat:

- de Nederlandse Golf Federatie aangesloten is bij een bedrijfstakpensioenfonds en samen met andere rechtspersonen dezelfde pensioenregeling toepast;
- de Nederlandse Golf Federatie geen verplichting heeft tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van toekomstige premies.

Overige activa en passiva

Alle overige posten in de balans worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

De contributiegelden worden bepaald op basis van het aantal leden van de Leden per 1 juli van het boekjaar, behoudens voor de Leden welke na deze datum toetreden tot de Nederlandse Golf Federatie. Voor laatstgenoemde Leden wordt contributie berekend over de nog niet verstreken periode op basis van het aantal leden op het moment van toetreden.
De baten voor vrije golfers worden bepaald op basis van ontvangst, waarbij de ontvangsten vanaf 1 oktober van het boekjaar worden aangemerkt als vooruit ontvangen opbrengsten en derhalve in het volgende boekjaar ten gunste van het resultaat worden gebracht.
De subsidiebaten worden bepaald op basis van de gepubliceerde subsidietoekenning. Eventuele subsidieafrekeningen worden ten gunste/ten laste van het jaar gebracht waarin de afrekening door de subsidiegever wordt vastgesteld, behoudens in die gevallen waarin voorzienbaar is dat de subsidie (gedeeltelijk) dient te worden terugbetaald.

Rente

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig in de winst-en-verliesrekening verwerkt rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

De overige baten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben respectievelijk waarin zij ontvangen zijn.

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Op de begrotingen zoals opgenomen in de jaarrekening is geen accountantscontrole toegepast.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2013

ACTIVA

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA [1]		2013		2012
WEBSITE				
Boekwaarde op 1 januari		***41.650***		***62.475***
Aanschaffingen in boekjaar				
• Website	0		0	
Totaal Aanschaffingen		**41.650**		**62.475**
Af: Afschrijvingen per 31 december		20.825		20.825
Boekwaarde per 31 december		***20.825***		***41.650***
Cumulatieve aanschafwaarde immateriële vaste activa		104.125		104.125
Cumulatieve afschrijvingen immateriële vaste activa		83.300		62.475
Boekwaarde per 31 december		***20.825***		***41.650***

MATERIËLE VASTE ACTIVA [2]		2013		2012
INVENTARIS				
Boekwaarde op 1 januari		***84.879***		***28.516***
Aanschaffingen in boekjaar				
• Kantoormeubilair	33.883		29.551	
• Computerapparatuur	10.346		49.381	
		44.229		78.932
Totaal Aanschaffingen		**129.108**		**107.448**
Af: Afschrijvingen per 31 december		32.847		22.569
Boekwaarde per 31 december		***96.261***		***84.879***
Cumulatieve aanschafwaarde materiële vaste activa		372.896		328.667
Cumulatieve afschrijvingen materiële vaste activa		276.635		243.788
Boekwaarde per 31 december		***96.261***		***84.879***
VERVOERMIDDELEN				
Boekwaarde op 1 januari		***0***		***37.513***
Aanschaffingen in boekjaar				
• Tweedehands auto's	0		- 32.043	
Totaal Aanschaffingen		**0**		**- 37.513**
Af: Afschrijvingen per 31 december		0		5.470
Boekwaarde per 31 december		***0***		***5.470***
Cumulatieve aanschafwaarde materiële vaste activa		0		0
Cumulatieve afschrijvingen materiële vaste activa		0		0
Boekwaarde per 31 december		***0***		***0***
TOTALE BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER		**117.086**		**126.529**

FINANCIËLE VASTE ACTIVA [3]		2013	2013	2012
EFFECTEN				
		markt-waarde	balans-waarde	balans-waarde
ILO Deutschland	2020	-	-	175.000
Bank Ned Gem 05/15	2015	-	-	200.000
Bank Ned Gem 06/16	2016	-	-	100.000
Bank Ned Gem 10-20	2020	-	-	400.000
Caisse Amort Dette Soc 04/19	2019	-	-	200.000
Caisse Amort Dette Soc 06/16	2016	-	-	200.000
European Inv Bnk EMTN 07/14	2014	-	-	200.000
ING 11-16	2016	-	-	169.000
Kreditanstalt Wiederaufb 05/15	2015	-	-	200.000
Leaseplan Corp 09/14	2014	-	-	200.000
Ned Waterschapsbank 07/17	2017	-	-	200.000
Ned Waterschapsbank 08/18	2018	-	-	200.000
Ned Waterschapsbank 11/21	2021	-	-	200.000
Ned 07/17	2017	-	-	200.000
Ned 08/18	2018	-	-	200.000
Rabo 03-13	2013	-	-	387.000
Rabo 10-20	2020	-	-	200.000
Int Bank Rec & Dev 09/19	2019	-	-	200.000
Subtotaal		**-**	**-**	***3.831.000***
Golf Team Holland			136.218	19.306
			136.218	**3.850.306**

De effectenportefeuille is in 2013 verkocht. Het hieruit voorvloeiende koersresultaat bedroeg € 376.882,29.
In 2013 heeft de NGF 19 certificaten ad € 10.000 Golf Team Holland verkregen tegen een aankoopwaarde van € 117.642,49.

Golf Team Holland is ultimo 2013 opgenomen tegen de netto-vermogenswaarde ultimo 2012, daar thans evenals vorig jaar de financiële gegevens over het verstreken boekjaar (nog) ontbreken.

DEBITEUREN [4]	2013	2012
Debiteuren	240.933	334.607
Af: voorziening	-	-
Totaal	**240.933**	**334.607**

De debiteurenpositie ultimo 2013 is circa € 94.000 lager dan de positie ultimo 2012. Per 4 maart 2014 is de totale vordering afgelopen tot een bedrag van circa € 65.860.

OVERIGE VORDERINGEN [5]	2013	2012
Aanmaken clubkaartjes nieuwe boekjaar	84.107	68.852
Bankrente	69.386	23.907
Lopende rente van effecten	0	82.034
PostNL waarborgsom postdiensten	14.403	14.403
Te vorderen voorschotten	32.006	16.046
NOC*NSF = subsidies	0	107.597
Vooruitbetaalde kosten vrije golfers	146.695	219.164
EGA-lidmaatschap	25.245	0
Overige vorderingen	21.424	92.410
Totaal	**393.266**	**624.413**

LIQUIDE MIDDELEN [6]	2013	2012
Spaarrekeningen	5.742.179	1.174.057
ABN AMRO	128.489	80.628
Van Lanschot Bankiers	426.613	177.192
Van Lanschot Bankiers Del Court Fonds	288.879	287.678
ING	0	780
Kas	233	908
Totaal	**6.586.393**	**1.721.243**

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

PASSIVA

ALGEMENE RESERVE [7]	2013	2012
Stand op 1 januari	*3.766.193*	*3.650.670*
Resultaat na bestemming	453.153	115.524
Stand per 31 december	***4.219.346***	***3.766.193***

In de Algemene Ledenvergadering van 28 november 2011 is door het bestuur aangegeven dat het vermogen waardevast dient te blijven. Hiertoe is in de begroting 2013 uitgegaan van een vermogensaanwas van € 75.000.
Het resultaat 2013 is, mede door het verkoopresultaat op obligaties, voldoende groot om aan deze minimumeis te kunnen voldoen.

BESTEMMINGSRESERVES [8]	Del Court Fonds	Jubileum 2014	Juridische procedures	Totaal
Stand 1 januari 2012	***291.174***	***0***	***0***	***291.174***
Dotatie	1.101	0	0	1.101
Onttrekking	0	0	0	0
Stand 31 december 2012	***292.275***	***0***	***0***	***292.275***
Dotatie	1.085	70.000	20.000	91.085
Onttrekking	0	0	0	0
Stand 31 december 2013	***293.360***	***70.000***	***20.000***	***383.360***

Del Court Fonds

Deze reserve is gevormd met als statutair doel de belangenbehartiging van personen die beroepsmatig aan Nederlandse golfclubs zijn verbonden. De dotatie aan de bestemmingsreserve betreft het resultaat van het Del Court Fonds per 31 december.

Jubileum 2014

Voor het 100-jarig jubileum in 2014 wordt een bestemmingsreserve gevormd.

Juridische procedures

Naar verwachting zullen in 2014 de vanuit 2013 doorlopende juridische procedures meer kosten met zich meebrengen dan verwacht.

Voor het verschil tussen het groepsvermogen en het enkelvoudige eigen vermogen verwijzen wij naar de toelichting zoals is opgenomen bij het enkelvoudige eigen vermogen.

VOORZIENINGEN [9]		2013		2012
Jubileumuitkeringen per 1 januari		*22.374*		*16.350*
Dotatie aan voorziening	6.474		6.024	
Onttrekking aan voorziening	0		0	
Mutatie boekjaar		6.474		6.024
Jubileumuitkeringen per 31 december		***28.848***		***22.374***

KORTLOPENDE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA [10]	2013	2012
Crediteuren	862.644	292.414
Fiscus afdracht loonheffing en btw	76.870	64.909
Bankkosten	12.651	13.530
Accountant	14.797	15.000
Drukwerk jaarverslag	10.148	18.000
Vakantietoeslag/vakantiedagen personeel	89.406	86.076
Vooruitontvangen bedragen	1.634.933	1.890.918
Overige schulden en overlopende passiva	140.891	195.409
Totaal	**2.842.340**	**2.576.256**

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Ultimo 2013 bedroeg de huurverplichting van het Federatiekantoor € 443.231 (gebaseerd op het geïndexeerde niveau van 2013).

< 1 jaar: € 132.969
1-5 jaar: € 310.262

De huurovereenkomst eindigt in 2017.

De verplichting inzake het leasewagenpark bedroeg ultimo 2013 € 200.670.

< 1 jaar: € 108.463
1-5 jaar: € 92.207

Toelichting op de geconsolideerde staat van Baten en Lasten over 2013

BATEN (11)

De Baten in 2013 zijn € 324.422 boven de begroting uitgekomen.

Contributiegelden Leden: € 3.858.594
De contributiegelden van de Leden zijn ten opzichte van de begroting circa € 145.000 lager. In de begroting 2013 is rekening gehouden met een groei. De achterliggende gedachte hierbij was dat het niet meer toelaten van nieuwe vrije golfers tot de Stichting Golfsport een transitie naar de clubs zou opleveren. Deze groei is minder groot gebleken.

Bijdragen vrije golfers: € 2.835.110
De gerealiseerde bijdragen zijn circa € 32.000 hoger dan begroot. Voor 2013 was een krimp begroot. Deze voor 2013 verwachte krimp is bijna volledig gerealiseerd.

Rente: € 126.461
De ontvangen rente betreft de in 2013 nog ontvangen rente op nog niet verkochte obligaties ter hoogte van € 44.000, alsmede de rente op de spaarrekeningen van € 83.000.

Resultaat verkoop effecten: € 376.882
Gedurende het jaar 2013 is de gehele obligatieportefeuille verkocht. Het hierdoor gerealiseerde eenmalige verkoopresultaat bedraagt € 376.882.

Subsidies: € 1.333.316
In 2013 werden de volgende subsidies onder de door NOC*NSF voorgeschreven regelgeving toegekend:

	2012	2013
NOC*NSF Lottogelden basisbijdrage sportparticipatie	0	374.756
NOC*NSF Sporttechnisch	0	6.800
NOC*NSF VSK	0	4.320
NOC*NSF Maatwerkfinanciering Top 10	0	310.000
NOC*NSF Algemeen functioneren	770.339	636.440
NOC*NSF Tussentijdse incidentele verhoging	269.273	0
NOC*NSF Coaches aan de top	120.000	0
NOC*NSF Technisch directeur	55.417	0
NOC*NSF Sportprojecten	26.910	0
	1.241.939	**1.332.316**
Overige incidentele subsidies	0	1.000
	1.241.939	**1.333.316**

Sponsorbijdragen: € 598.574
De in 2013 ontvangen sponsorbijdragen zijn, ondanks een aantal nieuwe sponsoren, circa € 21.000 lager dan begroot.

Publicaties: € 99.040
In 2013 is de verkoop van informatieve NGF-publicaties circa € 51.000 achtergebleven bij de begroting voor 2013. Dit heeft vooral te maken met het om niet beschikbaar stellen van boekjes voor het 9-stappenplan.

Overige inkomsten: € 226.445

	2012	2013
Inleggelden wedstrijden	33.360	37.760
Diverse inkomsten	98.628	188.685
	131.988	**226.445**

Deze inkomsten bestaan onder andere uit ontvangen inleggelden van wedstrijden (37K), doorberekende coachingskosten (62K), ondersteuningskosten PGA Holland (22K), een eenmalige uitkering inzake liquidatie Van Swinderen Golf College (46K) en overige inkomsten, welke bestaan uit vergoedingen voor workshops/cursussen en een eenmalige vrijval van een voorziening op een debiteur (59K).

Ecotaks 2011-2012
Op 22 november 2013 werd van het ministerie van VWS de Ecotaks over het verbruiksjaar 2011-2012 ad € 160.550 ontvangen. Op 25 november 2013 werd dit bedrag aan de verenigingen, met een door VWS goedgekeurde afrekening, uitgekeerd. Deze transactie is daarom niet in de staat van Baten en Lasten opgenomen.

Niet-contributiegebonden activiteiten
Over niet-contributiegebonden activiteiten, zoals sponsorbijdragen en publicaties wordt btw afgedragen aan de fiscus.

LASTEN (12)

De totale Lasten in 2013 zijn in totaal € 144.815 onder de begroting uitgekomen.

Bureaukosten: € 2.894.188
Totaal werd circa € 162.000 meer aan bureaukosten besteed dan begroot.

Personeelskosten (€ 2.019.464)
De totale personeelskosten komen ten opzichte van de begroting gelijk uit. Ten aanzien van de sociale lasten is bij het maken van de begroting 2013 een te lage inschatting gemaakt, waardoor de realisatie op dit niveau circa € 75.000 hoger uitkomt. De post doorbelaste personeelskosten is echter circa € 79.000 hoger dan begroot. Hierdoor blijft het totaal van de personeelskosten nagenoeg gelijk aan de begroting.

De personeelskosten worden als volgt gespecificeerd:

	2012	Begroting 2013	2013
Salarissen Federatiebureau	1.151.582	1.345.000	1.340.131
Doorbelaste personeelskosten	- 38.932	- 137.000	- 216.000
Vakantietoeslag	87.736	104.000	104.993
Pensioenpremie	230.434	267.000	281.518
Sociale lasten	146.236	94.000	169.357
Inhuur derden	164.804	110.000	108.382
Personeelsverzekeringen	35.341	46.000	35.506
Bedrijfsauto's/reiskosten bureau	161.454	166.000	165.037
Overige personeelskosten	15.231	29.000	30.539
Totaal personeelskosten	**1.953.886**	**2.024.000**	**2.019.464**

Bij de Federatie waren in 2013 gemiddeld 28 werknemers (22,7 fte) in dienst (2012: 24 werknemers, 19,6 fte).

Huur en onderhoud (€ 169.415)

De kosten voor huur van kantoor en onderhoud zijn € 10.000 hoger dan begroot als gevolg van een naheffing servicekosten over 2012 door de verhuurder.

Kantoorkosten (€ 91.182)

De kantoorkosten, welke bestaan uit telefoonkosten, kopieerkosten, vergaderkosten, kantoorbenodigdheden etc. zijn ruim € 9.000 lager dan begroot.

	2012	Begroting 2013	2013
Kopieerkosten	23.360	25.000	16.813
Kantoorbenodigdheden	8.377	10.000	8.885
Telefoon	25.433	26.000	22.218
Abonnementen	4.354	5.000	7.632
Reis- en representatiekosten	8.557	8.000	6.209
Vergaderkosten	16.441	17.000	15.631
Bankkosten	2.891	3.000	2.625
Overige kantoorkosten	7.682	6.000	11.168
Totaal kantoorkosten	**97.094**	**100.000**	**91.182**

Afschrijvingskosten (€ 53.673)

Investeringen in onder andere een etikettenprinter en telefooncentrale, gedaan na het opstellen van de begroting 2013, hebben ertoe geleid dat de afschrijvingskosten in 2013 circa € 10.000 hoger zijn uitgevallen.

Automatiseringskosten (€ 117.114)

De automatiseringskosten zijn ruim € 16.000 hoger dan begroot door de ontwikkeling van de NGF App. Hiertegenover staan € 12.000 bijdragen van sponsoren onder de Baten (sponsorinkomsten).

Porti (€ 171.338)

Deze kosten bestaan voor het grootste gedeelte (€ 126.000) uit portokosten voor de vrije golfers. In totaal zijn de portokosten in 2013 circa € 18.000 hoger dan begroot, voornamelijk ten gevolge van een hoger aantal verzendingen alsmede tariefaanpassingen van PostNL.

Verzekeringen (€ 18.589)

Deze kosten bestaan uit verzekeringen aangaande bestuurdersaansprakelijkheid, reizen, computers, inventaris, kostbaarheden en rechtsbijstand. In totaal

is er circa € 2.500 meer uitgegeven dan begroot ten gevolge van de niet-begrote verhoging van de assurantiebelasting.

Drukwerk (€ 25.169)

Deze kosten bestaan uit kosten voor briefpapier, enveloppen, visitekaartjes en productie en redactie van het jaarverslag. Deze kosten zijn circa € 13.000 lager dan begroot mede als gevolg van het feit dat de kosten voor het jaarverslag zullen dalen, aangezien er geen gedrukte exemplaren worden gemaakt.

Accountant en adviseurs (€ 228.246)

Aan juridisch advies is in 2013 circa € 180.000 uitgegeven. Hiervan is circa € 40.000 toe te schrijven aan de rechtszaak die twee NGF-Leden (St. VOC en St. NOVVG) aanhangig hebben gemaakt met betrekking tot de Stichting Golfsport. Tevens zijn er door de NGF twee rechtszaken aangespannen met betrekking tot vermeende fraude. De kosten hiervoor bedragen tot op heden circa € 90.000.
Circa € 40.000 is toe te schrijven aan algemene juridische ondersteuning voor het NGF-bureau.
De kosten voor de accountant zijn € 22.000. De overige advieskosten inzake strategisch IT-advies bedragen circa € 27.000.

Verenigingskosten: € 1.074.680

De Verenigingskosten overschrijden de begroting met circa € 7.000.

Leden-/bestuursvergaderingen (€ 40.818)

Deze kosten lopen in lijn met de begroting 2013.

		Begroting	
	2012	2013	2013
Algemene Ledenvergadering	21.414	20.000	23.041
Bestuursvergaderingen	4.083	2.000	2.796
Diverse bijeenkomsten	20.605	20.000	14.981
Totaal Leden- en bestuursvergaderingen	**46.102**	**42.000**	**40.818**

Grote toernooien en evenementen (€ 306.074)

De begroting wordt met circa € 5.000 overschreden. Over de hele linie zijn de gemaakte kosten in overeenstemming met de begroting 2013.

		Begroting	
	2012	2013	2013
Dutch/Senior/Ladies Open	168.513	171.000	167.467
Nationaal Open	79.132	59.000	56.235
Amsterdam Golf	81.717	10.000	12.587
Golf Awards	60.927	51.000	45.573
Overige	26.917	10.000	24.212
Totaal Grote toernooien en evenementen	**417.206**	**301.000**	**306.074**

Public relations en sponsorkosten (€ 304.671)

Public relations (€ 129.343)

Deze kosten bestaan voor circa € 14.000 uit het verzorgen van foto's en persberichten tijdens NGF-wedstrijden. Circa € 22.000 is uitgegeven aan relatiegeschenken, cadeaus, NGF-dassen, tees, bloemen etc. € 48.000 is uitgegeven aan marketing en € 16.000 aan social media. De overige kosten van circa € 29.000 bestaan uit sponsordagen en bijdragen aan diverse bijeenkomsten.

Sponsorkosten (€ 175.327)

De kosten lopen in lijn met de begroting en bestaan uit masterclasses, advertorials in GOLFjournaal en relatiemarketing tijdens het KLM Open, Deloitte Ladies Open en het Nationaal Open.

	2012	Begroting 2013	2013
Public relations	179.965	118.000	129.343
Sponsorkosten			
• media	113.306	66.000	67.200
• kleding	3.886	0	1.296
• relatiemarketing	95.663	91.000	88.732
• overige	1.133	28.000	18.100
Totaal Public relations en sponsorkosten	**393.953**	**303.000**	**304.671**

Commissiekosten (€ 278.281)

De Commissiekosten kennen een onderschrijding van circa € 12.000 en lopen in lijn met de begrote bedragen. Het NGF-bestuur, de commissieleden en overige vrijwilligers ontvangen geen financiële vergoeding voor de uitvoering van hun taken.

	2012	Begroting 2013	2013
Commissie van Beroep	0	1.000	0
Commissie Communicatie	0	1.000	515
Beoordelingscommissie	1.442	2.000	3.632
Tuchtcommissie	29	1.000	0
Commissie Doping	0	1.000	0
Wedstrijdcommissie	4.419	6.000	3.564
Commissie Competitie	892	2.000	250
Commissie Topgolf	0	2.000	751
Commissie Senioren	2.935	5.000	4.653
Commissie Jeugd	5.084	5.000	6.613

	2012	Begroting 2013	2013
Platform Golf met een fysieke beperking	14.268	25.000	11.625
Commissie Regels, Amateurstatus & Handicaps	13.526	9.000	11.809
Commissie Course Rating	27.687	25.000	27.402
Gommissie Golfvaardigheid	5.411	0	655
Commissie Ontwikkeling Golf	7.119	12.000	7.289
Commissie Duurzaam!Golf/GEO	102.280	69.000	67.058
Commissie Erfgoed (incl. 100 jaar NGF)	109.358	124.000	132.464
Totaal Commissiekosten	**294.449**	**290.000**	**278.281**

Lidmaatschappen (€ 130.540)

De overschrijding ten opzichte van de begroting is toe te schrijven aan een naheffing van circa € 7.000 van het NOC*NSF-lidmaatschap over 2012 en een bijstelling van de contributie over 2013.

	2012	Begroting 2013	2013
Lidmaatschap EGA	24.400	25.000	24.400
Lidmaatschap NOC*NSF	85.133	85.000	97.858
Overige lidmaatschappen	6.493	7.000	8.282
Totaal Lidmaatschappen	**116.026**	**117.000**	**130.540**

Overige bestuurskosten (€ 14.297)

De post loopt in lijn met de begroting en bestaat grotendeels uit EGA-reiskosten en overige reizen naar het buitenland.

	2012	Begroting 2013	2013
Declaraties bestuur	5.412	3.000	3.099
EGA-reizen	5.096	5.000	5.824
Overige reiskosten buitenland	165	5.000	5.145
Meerjarenbeleidsplan	8.954	0	0
Overige bestuurskosten	408	1.000	228
Totaal Overige bestuurskosten	**20.035**	**14.000**	**14.297**

Dienstverlening: € 2.421.581

	2012	Begroting 2013	2013
Ledenadministratie en productie kaartjes	421.082	367.000	435.511
Handicapregistratie vrije golfers	33.923	32.000	26.675
GOLFjournaal	1.597.776	1.675.000	1.619.324
Aansprakelijkheidsverzekering	93.294	95.000	104.225
Bankkosten Stichting Golfsport	19.038	15.000	17.228
Software ledenadministratie	127.338	18.000	59.623
Fairwaystrokes	165.850	150.000	158.996
Totaal Dienstverlening	**2.458.300**	**2.352.000**	**2.421.582**

Ledenadministratie en productie kaarten (€ 435.511)

Ledenadministratie

De ledenadministratie was begroot op € 90.000. De realisatie over 2013 bedraagt € 125.769. De afwijking ten opzichte van de begroting is te verklaren door in 2013 extra gemaakte kosten ten aanzien van registratie wilsovereenkomsten (Wet Van Dam), aanpassingen met betrekking tot het 'nieuwe tees-systeem', het golfbaanpermissieprogramma en waarkanikgolfen.nl. Deze kosten waren niet in de begroting 2013 opgenomen.

Productie kaarten

De productiekosten van de kaarten waren voor 2013 begroot op € 277.000. De realisatie bedraagt € 309.743. De meerkosten ten opzichte van de begroting zijn voornamelijk toe te schrijven aan de grote hoeveelheid golfbaanpermissiekaarten die zijn besteld.

Handicapregistratie vrije golfers (€ 26.675)

De geringe daling van circa € 5.000 ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt door het verloop van vrije golfers uit de Stichting Golfsport.

GOLFjournaal (€ 1.619.324)

Door de ontdubbeling van adressen en een gelijkblijvend aantal golfers wordt in 2013 voor het eerst het minimum aantal GOLFjournaals (250.000 stuks per editie) niet meer gedrukt. Met de uitgever van GOLFjournaal is in 2013 de afspraak gemaakt dat het aantal niet gedrukte GOLFjournaals onder deze 250.000 stuks slechts tegen een gereduceerd bedrag aan de NGF in rekening wordt gebracht (€ 0,60 i.p.v. € 1,06).

Aansprakelijkheidsverzekering (€ 104.225)

De werkelijke kosten zijn € 9.000 hoger dan de begrote kosten. Dit vindt zijn oorzaak in de door het kabinet ingestelde verhoging van de assurantiebelasting welke niet was begroot.

Bankkosten (€ 17.228)
Door een groter aantal transacties zijn de kosten hiervan hoger dan begroot.

Software Ledenadministratie (€ 59.623)
De overschrijding van de begroting is toe te rekenen aan de kosten van ontwerp en ontwikkeling van NGF-websites voor Leden, zoekfuncties, baaninformatie, migratie en controlebestanden, statistische informatie en analyses, SEPA-IBAN voorbereidingen e.d.

Fairwaystrokes (€ 158.995)
Dit betreffen de uitvoerings- (95K), licentie- (20K) en marketingkosten (50K) van het programma Fairwaystrokes. De kosten lopen in lijn met de verwachtingen. De overschrijding is veroorzaakt door extra marketinginspanningen.

Beleid: € 831.145

De totale uitgaven zijn € 136.855 lager dan begroot.

Ontwikkeling en productie NGF-uitgaven (€ 211.926)
In 2013 zijn minder uitgaven ontwikkeld en geproduceerd dan was voorzien. Ook de opbrengsten blijven achter ten opzichte van de begroting. De hogere ontwikkelingskosten hebben te maken met hogere kosten voor het maken van de 9-stappenplanboekjes.

		Begroting	
	2012	2013	2013
Ontwikkeling NGF-uitgaven	53.640	60.000	88.810
Productie NGF-uitgaven	203.556	170.000	123.116
Totaal Ontwikkeling en productie NGF-uitgaven	**257.196**	**230.000**	**211.926**

Opleidingen (€ 74.860)
Er zijn in 2013 minder opleidingen course rating gegeven. Daarnaast zijn de kosten voor de opleiding van regelcommissarissen lager uitgevallen dan was begroot.

		Begroting	
	2012	2013	2013
Opleiding KSS	232	0	5.864
Opleiding KSA	53.576	22.000	12.986
Opleiding Course Rating	49.283	21.000	3.829
Opleiding Greenkeeping	11.629	63.000	52.179
Totaal Opleidingen	**114.720**	**106.000**	**74.860**

Committed to-projecten (€ 415.630)
De dagelijkse ondersteuning van de Committed to-programma's kost circa 125K. De onderbesteding op deze totale post komt voornamelijk voort uit lagere kosten voor de Themadagen (60K). Dit omdat er één in plaats van twee Themadagen zijn georganiseerd. De bijdrage voor het goede doel vanuit het Ouder & Kind Toernooi bedroeg 50K. De totale ontwikkeling van de golfprofielen heeft 45K gekost. Het moeten beëindigen van een samenwerking met betrekking tot de automatisering van het 9-stappenplan heeft 40K gekost, waarna de automatisering in eigen hand is genomen, welke ook 40K heeft gekost.

		Begroting	
	2012	2013	2013
Committed to Jeugd/Familie/Talent	378.130	461.000	415.630

Jeugdprojecten (€ 16.564)
Minder uitgaven aan Girlz Golf en schoolgolf dan begroot, zijn de oorzaak van deze onderbesteding.

	2012	Begroting 2013	2013
Jeugd Girlz Golf	4.090	25.000	14.189
Jeugd Scholenproject	4.698	10.000	2.375
Totaal Jeugdprojecten	**8.788**	**35.000**	**16.564**

Onderzoeken (€ 65.029)
Het benchmarkonderzoek dat in samenwerking met Deloitte (20K) zou worden uitgevoerd, heeft (nog) geen doorgang gevonden. Als gevolg hiervan is circa 20K minder besteed.

Samenwerkingen (€ 47.136)
In het kader van samenwerking met PGA Holland bestaat deze post grotendeels uit een bijdrage van de NGF in de opleidingskosten van golfprofessionals.

Wedstrijden: € 333.810
Deze kosten geven een onderbesteding te zien van circa € 40.000.

	2012	Begroting 2013	2013
Baanapparatuur	5.433	2.000	2.271
Seniorenwedstrijden	46.404	62.000	46.371
Wedstrijden hotelkosten	22.398	20.000	24.951
Wedstrijden horeca	56.316	36.000	29.628
Wedstrijden refereekosten	6.910	4.000	12.906

	2012	Begroting 2013	2013
Wedstrijden baanvergoedingen	0	96.000	89.040
Wedstrijden handicarts	1.280	6.000	2.469
Wedstrijden baanboekjes	29.291	23.000	21.354
Wedstrijden prijzen	61.084	58.000	52.503
Wedstrijden en eindreizen Jeugdtouren	13.512	36.000	21.717
Wedstrijden overige	24.651	18.000	13.346
Competitie	11.554	13.000	17.255
Totaal Wedstrijden en competitie	**278.834**	**374.000**	**333.810**

Baanapparatuur (€ 2.271)
Deze post loopt in lijn met de begroting.

Seniorenwedstrijden (€ 46.372)
In totaal is er € 15.628 minder uitgegeven dan begroot, welke onderbesteding met name kan worden toegeschreven aan minder trainingskosten.

Wedstrijden hotelkosten (€ 24.951)
Deze kosten zijn € 4.951 hoger dan begroot. Met name het meer dan een jaar voor het daadwerkelijk verblijf inschatten van de kosten veroorzaakt deze afwijking.

Wedstrijden horeca (€ 29.628)
Het strikter toezien op het verbruik en het maken van ‘betere’ afspraken met horecaondernemingen heeft geleid tot een onderbesteding van circa € 6.000.

Wedstrijden refereekosten (€ 12.906)
Deze betreffen kilometerdeclaraties van Referees.

Wedstrijden baanvergoedingen (€ 89.040)
In 2013 zijn voor het eerst vergoedingen verstrekt voor het gebruik van banen ten behoeve van de wedstrijden. De uitgekeerde bedragen liggen circa 7K onder het begrote bedrag in verband met (nog) niet in rekening gebrachte wedstrijddagen.

Wedstrijden handicarts (€ 2.469)
In 2013 is minder vaak een beroep gedaan op het gebruik van handicarts. Dit resulteert in circa € 3.000 lagere kosten dan begroot.

Wedstrijden baanboekjes (€ 21.354)
De kosten voor baanboekjes vallen binnen de begroting.

Wedstrijden prijzen (€ 52.503)
De totale kosten voor bloemen, bekers en waardebonnen waren in 2013 circa € 5.000 lager dan begroot.

Wedstrijden eindreizen Jeugdtouren (€ 21.717)
Door in 2012 ingezet nieuw beleid worden minder grote (buitenlandse) prijzen aan winnaars van (jeugd)wedstrijden gegeven. Dat heeft in 2013 tot een kostenbesparing geleid van circa € 14.000.

Wedstrijden overige (€ 13.346)
De post 'overige' valt binnen de begroting.

Competitie (€ 17.255)
De kosten voor de competitie 2013 hebben de begroting met circa € 4.000 overschreden. Hogere kosten voor bloemen en prijzen en promotie/degradatiewedstrijden zijn hier mede oorzaak van.

Topgolf: € 1.300.801
Ten opzicht van de begroting onderschrijdt Topgolf het begrote bedrag van € 1.527.000 met circa € 226.000.

		Begroting	
	2012	2013	2013
Golfcoaching	759.514	563.000	496.975
Reiskosten coaches	55.075	30.000	36.891
Communicatiekosten coaches	23.879	19.000	15.026
Binnenland reiskosten	148	3.000	910
Binnenland hotelkosten	1.832	8.000	2.593
Binnenland verteringen	8.783	8.000	8.293
Binnenland golfaccommodaties	12.756	8.000	740
Totaal Coaching	**861.986**	**639.000**	**561.428**
Home Pro	213.529	225.000	200.055
Fysieke trainingen	4.828	70.000	49.974
Trainingskosten	82.615	92.000	95.212
Totaal Trainingen	**300.972**	**387.000**	**345.241**
Buitenland reiskosten	43.576	60.000	38.688
Buitenland hotelkosten	39.039	41.000	40.096
Buitenland verteringen	29.634	37.000	30.075
Buitenland golfaccomodaties	0	6.000	7.228
Buitenland inschrijfgelden en overige	14.419	10.000	9.438
Totaal reizen buitenland	**126.669**	**154.000**	**125.525**
WK	36.722	0	0
ELTK	31.565	46.000	57.110
IEAK	11.133	14.000	14.134

	2012	Begroting 2013	2013
Materialen	4.035	6.000	7.716
Opleidingen en cursussen	4.272	5.000	4.900
Leerdoelenweek	7.700	4.000	7.238
Totaal Materialen en opleidingen	**16.007**	**15.000**	**19.853**
Medische kosten	8.693	5.000	8.342
Paramedische kosten	2.090	8.000	300
Totaal (Para)medische kosten	**10.783**	**13.000**	**8.642**
Olympisch Golfteam			
- Begeleiding Tourpro's	0	149.000	133.367
- Caddy Academie	0	100.000	0
- Reis- en overige kosten	0	10.000	34.553
Totaal Olympisch Golfteam	**0**	**259.000**	**167.920**
Algemene kosten Topsport	2.043	0	949
TOTAAL TOPGOLF	**1.397.880**	**1.527.000**	**1.300.801**

Coaching (€ 496.975)
In 2013 is meer eigen personeel (player developers) ingezet voor (buitenlandse) coaching. Dit heeft ertoe geleid dat de kosten voor inhuur van externen lager waren. De kostenbesparing bedraagt circa € 66.000.

Reis-, verblijf- en communicatiekosten coaches (€ 64.453)
Met name de hotelkosten, verteringen en golfaccomodatiekosten in het kader van het Vier Landen Toernooi zijn lager uitgevallen dan begroot.

Trainingen (€ 345.241)
De trainingskosten vallen circa € 41.000 voordeliger uit dan was voorzien. Dit is grotendeels toe te schrijven aan een lager aantal selectiespelers dat gebruik maakte van een persoonlijk (coachings)budget dan begroot.

Reizen buitenland (€ 125.524)
De lagere kosten vinden hun oorzaak in met name lagere inkoopkosten van vliegtickets en hotels.

ELTK (€ 57.110)
De kosten voor de ELTK's zijn € 11.000 hoger dan begroot als gevolg van tegenvallende reiskosten, inschrijfgelden en verblijfkosten in landen waar het kostenniveau hoger ligt dan werd aangenomen.

IEAK (€ 14.134)
De kosten voor het IEAK zijn gelijk aan de begroting.

Materialen en opleidingen (€ 19.853)
De werkelijke kosten zijn € 5.000 hoger dan begroot. Deze overschrijding is grotendeels toe te schrijven aan een extra sessie/editie van de Leerdoelenweek.

(Para)medische kosten (€ 8.642)
In 2013 is er minder gebruik gemaakt van de beschikbare osteopaten dan verwacht (€ 13.000).

Olympisch Golfteam (€ 167.920)
De geplande oprichting van de Caddy Academie is niet nodig gebleken als gevolg van de geformaliseerde samenwerking met ISM (managementbureau van Joost Luiten). De begrote kosten van 100K worden derhalve niet gerealiseerd.

Kleding en overige: € 53.981
In totaal is er voor circa € 10.000 aan kleding bij GANT uitgegeven. Het borduren van alle kleding heeft circa € 2.000 gekost. De bartersponsoring van

Accushnet van € 35.000 excl. btw (€ 42.350 incl. btw) is als kosten geboekt en bij de sponsorinkomsten als bate opgenomen.

Overige gegevens

RESULTAATBESTEMMING	2012	2013
Resultaat voor bestemming	116.624	544.237
Bestemmingsreserve	- 1.101	- 91.085
Dotatie aan de Algemene Reserve	**115.523**	**453.152**

Vooruitlopend op het besluit van de Algemene Ledenvergadering is het resultaat van € 453.152, na allocatie aan bestemmingsreserves, aan de Algemene Reserve ultimo 2013 toegevoegd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die van invloed zijn op de jaarrekening 2013.

Enkelvoudige balans per 31 december 2013
(na voorstel resultaatbestemming)

ACTIVA	31-12-2013	31-12-2012
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa [13]	20.825	41.650
Materiële vaste activa [14]	67.803	70.793
Financiële vaste activa [15]	136.217	3.850.305
VLOTTENDE ACTIVA		
Debiteuren [16]	240.933	334.607
Overige vorderingen [17]	164.564	313.459
Liquide middelen [18]	5.887.143	1.316.498
Totaal	**6.517.485**	**5.927.312**

PASSIVA	31-12-2013	31-12-2012
EIGEN VERMOGEN [19]		
Algemene reserve	4.219.346	3.766.193
Bestemmingsreserves	90.000	0
Voorzieningen [20]	28.848	22.374
Kortlopende schulden en overlopende passiva [21]	2.179.291	2.138.745
Totaal	**6.517.485**	**5.927.312**

Enkelvoudige staat van Baten en Lasten over 2012 en 2013

BATEN [22]	2012	2013
Contributie	3.759.119	3.858.594
Bijdragen vrije golfers en Geassocieerden	2.326.541	2.055.406
Rente	174.307	121.957
Resultaat verkoop efecten	0	376.882
Op-/afwaardering effecten	12.777	0
Subsidies	1.241.939	1.333.316
Sponsorbijdragen	612.500	598.574
Publicaties	134.220	99.040
Overige	373.748	420.554
Totaal Baten	**8.635.151**	**8.864.322**

LASTEN [23]	2012	2013
BUREAU		
Personeelskosten	1.953.886	2.019.464
Huur en onderhoud	150.082	169.415
Bureaukosten	93.512	87.472
Afschrijvingskosten	43.394	46.559
Automatiseringskosten	126.604	117.114
Porti	34.945	45.267
Verzekeringen	15.696	18.589
Drukwerk	42.908	25.169
Accountants en adviseurs	102.990	137.829
Totaal Bureau	***2.564.018***	***2.666.876***
VERENIGING		
Ledenvergaderingen	46.102	40.818
Grote toernooien en evenementen	417.206	306.074
Public relations en sponsorkosten	393.953	304.671
Commissiekosten	294.449	278.281
Lidmaatschappen	116.026	130.540
Overige bestuurskosten	20.035	14.297
Totaal Vereniging	***1.287.771***	***1.074.680***
DIENSTVERLENING		
Ledenadministratie en productie kaarten	134.904	164.912
Handicapregistratie vrije golfers	0	0
GOLFjournaal	1.597.776	1.619.324
Aansprakelijkheidsverzekering	93.294	104.225
Bankkosten SBG	0	0
Software ledenadministratie	61.399	12.423
Fairwaystrokes	165.850	158.996
Totaal Dienstverlening	***2.053.222***	***2.059.880***
BELEID		
Ontwikkeling en productie NGF-uitgaven	257.196	211.926
Opleidingen	114.720	74.860
Committed to-projecten	378.130	415.630
Jeugdprojecten	8.788	16.564
Onderzoeken	112.905	65.029
Samenwerking	0	47.136
Totaal Beleid	***871.739***	***831.145***

WEDSTRIJDEN		
Wedstrijden en competitie	278.834	333.810
Totaal Wedstrijden	***278.834***	***333.810***
TOPGOLF		
Coaching	759.514	496.975
Reis- en communicatiekosten coaches	102.472	64.453
Trainingen	300.972	345.241
Reizen buitenland	126.669	125.524
WK	36.722	0
ELTK	31.565	57.110
IEAK	11.133	14.134
Materialen en opleidingen	16.007	19.853
(Para)medische kosten	10.783	8.642
Olympisch Golfteam	0	167.920
Overige Topgolf	2.043	949
Totaal Topgolf	***1.397.880***	***1.300.800***
KLEDING EN OVERIGE		
Kleding	58.762	53.981
Overige	7.400	0
Totaal Kleding en overige	***66.162***	***53.981***
TOTAAL LASTEN	**8.519.627**	**8.321.171**

Resultaat voor resultaatbestemming	**115.524**	**543.153**
Dotatie bestemmingsreserves	0	- 90.000
Onttrekking bestemmingsreserves	0	0
Dotatie aan Algemene Reserve	**115.524**	**453.153**

Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2013

ACTIVA

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA ENKELVOUDIG [13]		**2013**		**2012**
WEBSITE				
Boekwaarde op 1 januari		***41.650***		***62.475***
Aanschaffingen in boekjaar				
• Website	0		0	
Totaal Aanschaffingen		**41.650**		**62.475**
Af: Afschrijvingen per 31 december		20.825		20.825
Boekwaarde per 31 december		***20.825***		***41.650***
Cumulatieve aanschafwaarde immateriële vaste activa		104.125		104.125
Cumulatieve afschrijvingen immateriële vaste activa		83.300		62.475
Boekwaarde per 31 december		***20.825***		***41.650***

MATERIËLE VASTE ACTIVA ENKELVOUDIG [14]		**2013**		**2012**
INVENTARIS				
Boekwaarde op 1 januari		***70.793***		***28.516***
Aanschaffingen in boekjaar				
• Kantoormeubilair	12.398		15.465	
• Computerapparatuur	10.346		49.381	
		22.744		64.846
Totaal Aanschaffingen		**92.537**		**93.362**
Af: Afschrijvingen per 31 december		25.733		22.569
Boekwaarde per 31 december		***67.804***		***70.793***
Cumulatieve aanschafwaarde materiële vaste activa		337.325		314.581
Cumulatieve afschrijvingen materiële vaste activa		269.521		243.788
Boekwaarde per 31 december		***67.804***		***70.793***

VERVOERMIDDELEN			
Boekwaarde op 1 januari		***0***	***37.513***
Aanschaffingen in boekjaar			
• Tweedehands auto's	0	- 32.043	
Totaal Aanschaffingen		**0**	**5.470**
Af: Afschrijvingen per 31 december		0	5.470
Boekwaarde per 31 december		***0***	***0***
Cumulatieve aanschafwaarde materiële vaste activa		0	0
Cumulatieve afschrijvingen materiële vaste activa		0	0
Boekwaarde per 31 december		***0***	***0***
TOTALE BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER		**88.629**	**112.443**

FINANCIËLE VASTE ACTIVA ENKELVOUDIG [15]		2013	2013	2012
EFFECTEN				
		markt-waarde	**balans-waarde**	**balans-waarde**
ILO Deutschland	2020	-	-	175.000
Bank Ned Gem 05/15	2015	-	-	200.000
Bank Ned Gem 06/16	2016	-	-	100.000
Bank Ned Gem 10-20	2020	-	-	400.000
Caisse Amort Dette Soc 04/19	2019	-	-	200.000
Caisse Amort Dette Soc 06/16	2016	-	-	200.000
European Inv Bnk EMTN 07/14	2014	-	-	200.000
ING 11-16	2016	-	-	169.000
Kreditanstalt Wiederaufb 05/15	2015	-	-	200.000
Leaseplan Corp 09/14	2014	-	-	200.000
Ned Waterschapsbank 07/17	2017	-	-	200.000
Ned Waterschapsbank 08/18	2018	-	-	200.000
Ned Waterschapsbank 11/21	2021	-	-	200.000
Ned 07/17	2017	-	-	200.000
Ned 08/18	2018	-	-	200.000
Rabo 03-13	2013	-	-	387.000
Rabo 10-20	2020	-	-	200.000
Int Bank Rec & Dev 09/19	2019	-	-	200.000
Subtotaal		**-**	**-**	***3.831.000***
Golf Team Holland			136.218	19.306
			136.218	**3.850.306**

De effectenportefeuille is in 2013 verkocht. Het hieruit voorvloeiende koersresultaat bedroeg € 376.882,29.
In 2013 heeft de NGF 19 certificaten ad € 10.000 Golf Team Holland verkregen tegen een aankoopwaarde van € 117.642,49.

Golf Team Holland is ultimo 2013 opgenomen tegen de netto vermogenswaarde ultimo 2012, daar thans evenals vorig jaar de financiële gegevens over het verstreken boekjaar (nog) ontbreken.

DEBITEUREN [16]	2013	2012
Debiteuren	240.933	334.607
Af: voorziening	-	-
Totaal	**240.933**	**334.607**

OVERIGE VORDERINGEN [17]	2013	2012
Aanmaken clubkaartjes nieuwe boekjaar	21.101	4.988
Bankrente	64.882	19.281
Lopende rente van effecten	0	82.034
PostNL waarborgsom postdiensten	0	0
Te vorderen voorschotten	32.006	16.046
NOC*NSF = subsidies	0	107.597
EGA-lidmaatschap	25.245	0
Overige vorderingen	21.329	83.513
Totaal	**164.564**	**313.459**

LIQUIDE MIDDELEN [18]	2013	2012
Spaarrekeningen	5.742.179	1.174.057
ABN AMRO	21.748	70.116
Van Lanschot Bankiers	122.983	70.637
ING	0	780
Kas	233	908
Totaal	**5.887.143**	**1.316.498**

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN [19]

Het geconsolideerde eigen vermogen van de NGF bedraagt circa € 4,6 miljoen (2012 circa € 4,1 miljoen). Voor het verloopoverzicht hiervan verwijzen wij naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Het enkelvoudige eigen vermogen van de NGF bedraagt circa € 4,3 miljoen (2012 circa € 3,8 miljoen). Het verschil tussen het geconsolideerde en enkelvoudige eigen vermogen wordt verklaard door het feit dat de geconsolideerde entiteiten stichtingen en verenigingen zijn, waardoor geen kapitaalbelang tot uitdrukking kan worden gebracht, zodat eliminatie van een zodanig kapitaalbelang tegenover het eigen vermogen van de stichting respectievelijk vereniging niet mogelijk is.
Het verschil tussen het geconsolideerde en enkelvoudige eigen vermogen is als volgt gespecificeerd:

EIGEN VERMOGEN [19]	2013	2012
Geconsolideerd eigen vermogen	**4.602.706**	**4.058.468**
Voegingen		
Stichting Del Court Fonds	- 293.360	- 292.275
Stichting Golfsport (SBG)	0	0
Enkelvoudig eigen vermogen	**4.309.346**	**3.766.193**

ALGEMENE RESERVE	2013	2012
Stand op 1 januari	3.766.193	3.650.670
Resultaat na bestemming	453.153	115.524
Stand per 31 december	**4.219.346**	**3.766.193**

In de Algemene Ledenvergadering van 28 november 2011 is door het bestuur aangegeven dat het vermogen waardevast dient te blijven. Hiertoe is in de begroting 2013 uitgegaan van een vermogensaanwas van € 75.000.
Het resultaat 2013 is, mede door het verkoopresultaat op obligaties, voldoende groot om aan deze minimumeis te kunnen voldoen.

BESTEMMINGSRESERVES [8]	Jubileum 2014	Juridische procedures	Totaal
Stand 1 januari 2012	**0**	**0**	**0**
Dotatie	0	0	0
Onttrekking	0	0	0
Stand 31 december 2012	**0**	**0**	**0**
Dotatie	70.000	20.000	90.000
Onttrekking	0	0	0
Stand 31 december 2013	**70.000**	**20.000**	**90.000**

Voor het doel waarvoor de bestemmingsreserves zijn gevormd, verwijzen wij u naar de toelichitng bij de geconsolideerde jaarrekening.

VOORZIENINGEN [20]		2013		2012
Jubileumuitkeringen per 1 januari		*22.374*		*16.350*
Dotatie aan voorziening	6.474		6.024	
Onttrekking aan voorziening	0		0	
Mutatie boekjaar		6.474		6.024
Jubileumuitkeringen per 31 december		**28.848**		**22.374**

KORTLOPENDE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA [21]	2013	2012
Crediteuren	862.644	292.414
Fiscus afdracht loonheffing en btw	76.870	67.694
Bankkosten	12.651	13.530
Accountant	14.797	15.000
Drukwerk jaarverslag	10.148	18.000
Vakantietoeslag/vakantiedagen personeel	89.406	86.076
Rekening-courant Stichting Golfsport	984.373	1.463.921
Overige schulden en overlopende passiva	128.402	182.110
Totaal	**2.179.291**	**2.138.745**

Toelichting op de enkelvoudige staat van Baten en Lasten over 2013

Voor de toelichting op de verschillen in de realisatie 2013 ten opzichte van de begroting 2013 verwijzen wij u naar de toelichting zoals opgenomen bij de geconsolideerde jaarrekening.
Hieronder lichten wij beknopt de belangrijkste verschillen toe tussen de enkelvoudige en de geconsolideerde staat van Baten en Lasten.

BATEN [22]

Bijdragen vrije golfers en geassocieerden
De afwijking tussen de geconsolideerde en enkelvoudige staat van Baten en Lasten valt te verklaren doordat in de enkelvoudige staat van Baten en Lasten de contributieafdracht van de Stichting Golfsport aan de NGF is opgenomen.

Overige Baten
In de enkelvoudige staat van Baten en Lasten is onder deze post de toerekening voor de indirecte kosten van de NGF aan de Stichting Golfsport opgenomen.

LASTEN [23]
In de enkelvoudige staat van Baten en Lasten zijn de kosten, welke direct toerekenbaar zijn aan de groepsmaatschappijen, niet opgenomen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de directie en het bestuur van de Nederlandse Golf Federatie

VERKLARING BETREFFENDE DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING
Wij hebben de in dit financieel verslag, op pagina 106 tot en met pagina 159, opgenomen jaarrekening 2013 van de Nederlandse Golf Federatie te Utrecht gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2013 en de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur
Het bestuur van de Federatie is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 voor “Organisaties zonder winststreven”.
Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant
Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden.

Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de Federatie. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de federatie gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de geconsolideerde jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de Nederlandse Golf Federatie per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven".

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Wij hebben vastgesteld dat de bepalingen van de overeenkomst inzake

teruggaaf ecotaks gesloten met het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zijn nageleefd.

Utrecht, 16 mei 2014
Ernst & Young Accountants LLP
w.g. J-L Geutjes RA
Partner

BIJLAGEN

Specificatie van de Baten over 2013

CONTRIBUTIEGELDEN LEDEN

A- EN B-LEDEN		2013	VOLW.	JUN.	2012	BEDRAG
001	Koninklijke Haagsche G&CC	1.290	1.170	120	1.287	19.410
002	Noordwijkse GC	1.192	1.109	83	1.172	17.988
003	Hilversumsche GC	1.070	992	78	1.035	16.391
004	Utrechtse GC De Pan	964	868	96	957	14.446
005	Kennemer G&CC	1.313	1.232	81	1.321	20.180
006	Eindhovensche Golf	1.006	906	100	1.009	15.096
007	Noord-Brabantsche GC Toxandria	821	751	70	828	12.466
008	Amsterdamse GC	1.057	986	71	1.064	16.189
009	GC Kralingen	422	398	24	420	6.530
010	Rosendaelsche GC	947	870	77	956	14.486
011	GC De Dommel	734	701	33	710	11.285
012	GC De Haar	655	609	46	644	9.912
013	Twentsche GC	799	749	50	855	12.194
014	Noord-Nederlandse G&CC	938	842	96	953	14.060
015	Hattemse G&CC	384	358	26	409	5.781
016	Veluwse GC	530	476	54	492	7.893
017	De Zuid Limburgse G&CC Wittem	633	616	17	681	9.722
018	G&CC Lauswolt	769	737	32	826	11.598
019	Sallandsche GC De Hoek	862	776	86	896	12.904
020	G&CC Geijsteren	764	711	53	757	11.690
021	GC Kleiburg	986	915	71	976	15.128
022	Drentse GC De Gelpenberg	733	696	37	719	11.322
023	Domburgsche GC	567	536	31	589	7.239
024	Keppelse GC	602	560	42	619	9.286
025	GC De Schoot	711	662	49	687	10.919

A- EN B-LEDEN		2013	VOLW.	JUN.	2012	BEDRAG
026	Leender GC Haviksoord	505	505	0	541	8.000
027	GC Oude Maas	798	756	42	844	12.377
028	GC Wouwse Plantage	926	865	61	931	14.203
029	GC Spaarnwoude	2.021	1.911	110	2.244	31.116
030	GC Broekpolder	1.005	952	53	987	15.536
031	de Noordhollandse GC	772	713	59	792	11.810
032	Edese GC	1.028	1.001	27	959	16.027
033	GC Brunssummerheide	1.059	1.017	42	1.119	16.493
034	GC De Hoge Kleij	941	872	69	946	14.374
035	Wassenaarse GC Rozenstein	1.168	1.088	80	1.128	17.848
036	GC Zeewolde	1.522	1.435	87	1.515	23.506
037	GC Zeegersloot	1.361	1.304	57	1.408	21.145
038	GC De Koepel	918	874	44	967	14.206
039	GC Holthuizen	626	578	48	628	9.562
040	G&CC Crossmoor	817	754	63	886	12.413
041	VGC Het Rijk van Nijmegen	1.646	1.549	97	1.682	25.370
043	GV De Woeste Kop	781	711	70	773	11.826
044	G&CC Hoenshuis	679	647	32	747	10.563
045	GC Anderstein	1.232	1.160	72	1.265	18.906
046	GC Almeerderhout	1.415	1.325	90	1.351	21.710
047	G&CC De Tongelreep	613	592	21	624	9.490
048	Nieuwegeinse GC	738	673	65	618	11.258
049	Haarlemmermeersche GC	1.601	1.461	140	1.482	24.446
050	GV Reymerswael	906	866	40	904	14.106
051	Best G&CC	897	795	102	886	13.371
052	GC De Merwelanden	940	902	38	949	14.716
053	Nunspeetse GV De Verwaeyde Sandbergen	498	473	25	509	7.383
054	Rijswijkse GC	976	897	79	1.024	14.769
055	Zaanse GC	649	603	46	672	9.776
056	GV De Brugse Vaart	577	530	47	556	8.826
057	GC Amsterdam Old Course	433	395	38	479	6.349
058	GC Grevelingenhout	813	751	62	761	12.462
060	Oosterhoutse GC	1.216	1.156	60	1.170	18.761
062	GV Edda Huzid	611	594	17	677	9.600

A- EN B-LEDEN		2013	VOLW.	JUN.	2012	BEDRAG
063	GC Havelte	717	670	47	719	10.786
064	GC de Semslanden	855	816	39	882	13.078
065	G&CC Capelle aan den IJssel	998	922	76	960	15.240
066	GC Cromstrijen	1.359	1.275	84	1.261	20.972
067	GC De Hooge Bergsche	982	941	41	1.011	15.214
068	Open GC Olympus	1.366	1.271	95	1.394	20.886
069	Westfriese GC	884	834	50	829	13.649
071	G&CC Winterswijk	619	578	41	526	9.546
072	GC Flevoland	497	459	38	528	7.578
073	G&CC Herkenbosch	690	642	48	725	10.646
074	Waterlandse GC	239	236	3	231	3.780
075	GV Leeuwenbergh	1.155	1.064	91	1.183	17.547
076	GC De Breuninkhof	524	522	2	536	8.358
077	Hooge Graven G&CC	873	824	49	956	13.456
078	GV De Batouwe	1.214	1.099	115	1.304	18.344
079	GC De Compagnie	910	869	41	887	13.912
080	GC Princenbosch	1.488	1.430	58	1.469	23.199
081	Lochemse G&CC De Graafschap	1.005	955	50	988	15.570
082	GC Ooghduyne	1.365	1.283	82	1.371	21.054
083	GV De Hooge Vorssel *(opgeheven per 01-01-2013)*	0	0	0	393	0
084	GC Harderwold	533	494	39	513	8.166
085	G&CC 't Sybrook	806	751	55	835	12.416
086	Leeuwarder GC De Groene Ster	896	835	61	824	13.713
087	GC Kagerzoom	719	643	76	607	10.831
088	GC Landgoed Nieuwkerk	447	430	17	470	6.991
089	GV Albatross	669	631	38	675	10.290
090	GC Efteling	634	577	57	591	9.643
091	GC Zwolle	897	810	87	894	13.546
092	GC De Dorpswaard	640	610	30	616	9.965
093	GC BurgGolf Gendersteyn	505	469	36	536	7.767
094	GC Veldzijde	1.002	946	56	1.024	15.419
095	GC Martensplek	798	768	30	763	12.183
096	GC 't Zelle	955	886	69	993	14.603
097	GC Prise d'Eau	1.840	1.741	99	1.727	28.488

A- EN B-LEDEN		2013	VOLW.	JUN.	2012	BEDRAG
098	Goese GC	606	560	46	921	9.283
099	GC De Gulbergen	1.435	1.365	70	1.398	22.200
100	GV De Peelse Golf	867	829	38	883	13.458
101	GV Ameland	515	486	29	591	6.653
102	GC Heidemeer	383	363	20	417	5.938
103	GC Welderen	1.102	1.051	51	1.160	17.144
104	GC De Kurenpolder	555	531	24	489	8.668
105	GC Driene	471	431	40	488	7.156
106	GC Hitland	825	800	25	902	12.890
107	GC Almkreek	481	445	36	528	7.398
108	Heemskerkse GC	1.128	1.080	48	1.044	17.549
109	Marine GC Nieuwediep	270	264	6	288	4.107
110	GC Houtrak	1.022	953	69	1.046	15.630
111	GC Welschap	704	663	41	817	10.876
112	GC Golfresidentie Dronten	663	617	46	652	10.180
113	Helmondse GC Overbrug	621	552	69	591	9.094
114	De Texelse GC	415	361	54	425	5.483
115	GC De Lingewaelsche	265	264	1	300	4.102
116	GC De Scherpenbergh	2.159	2051	108	2.158	33.470
118	GC Dorhout Mees	3.541	3.403	138	3.823	55.222
119	GV Dongen *(voorheen GV Vossenhole)*	275	260	15	330	4.130
120	GC Kromme Rijn	658	594	64	665	9.881
121	Utrechtse GC Amelisweerd	993	887	106	1.011	14.940
122	Golfsociëteit De Lage Vuursche	663	645	18	665	9.394
123	GC BurgGolf Purmerend	972	907	65	1.059	14.782
124	GC BurgGolf St. Nicolaasga	305	284	21	329	4.582
125	GC BurgGolf Wijchen	688	644	44	725	10.606
126	GC BurgGolf Zoetermeer	575	517	58	648	8.686
127	Goyer GC	1.094	966	128	1.081	16.220
128	GC Roxenisse	557	537	20	576	8.722
129	GC Midden-Brabant	796	784	12	799	12.560
130	GC BurgGolf Haverleij	519	462	57	519	7.828
131	GV Golfhorst	737	692	45	770	11.412
132	GV De Drentsche	1.081	1012	69	940	16.269

A- EN B-LEDEN		2013	VOLW.	JUN.	2012	BEDRAG
133	GC Gaasterland	450	431	19	417	6.908
134	Engelenburg G&CC	251	229	22	277	3.835
135	G&CC Heiloo	599	529	70	508	8.944
136	GC Heelsum	1.404	1.305	99	1.422	21.437
137	GV Beemster	353	328	25	386	5.368
138	GC Westerwolde	323	315	8	341	5.009
139	GC Spandersbosch	736	663	73	651	10.807
140	GC De Hildenberg	208	197	11	212	2.920
141	GC Bleijenbeek	584	566	18	629	9.070
142	GC Het Rijk van Margraten	548	500	48	557	8.224
143	GV Regthuys	797	789	8	669	12.593
144	VGC Landgoed Bergvliet	811	731	80	818	12.276
145	GC Land van Thorn	508	479	29	536	7.886
146	GC Maastricht	647	578	69	632	9.665
147	GC Liemeer	914	867	47	917	13.873
148	Wassenaarse Golf Groendael	405	372	33	414	6.001
149	GC Strijen	543	506	37	584	8.322
150	GC de Lage Mors	363	352	11	433	5.660
151	GC De Haenen	1.035	928	107	955	15.579
152	GC Echt-Susteren	212	188	24	187	3.140
153	GC Dirkshorn	642	610	32	622	9.671
154	GC Old Course Loenen	618	554	64	541	8.686
155	Vereniging Golfpark Crimpenerhout	362	322	40	341	5.282
156	GV De Stok	521	486	35	522	7.966
157	Rijsbergse GC de Turfvaert	680	599	81	603	10.222
158	GC Emmeloord	646	624	22	620	9.865
159	GC Duurswold	258	242	16	232	3.850
160	GC De Koggen	201	197	4	131	3.164
161	GV Het Woold	1.011	912	99	883	15.154
162	GC Stippelberg	1.168	1.071	97	1.170	17.677
163	GC Bentwoud	128	124	4	56	1.916
164	GV De Swinkelsche *(zie C-Leden 640)*	0	0	0	0	0
165	GV Het Caves	0	0	0	0	0
Totaal		**128.385**	**120.066**	**8.319**	**129.411**	**1.960.738**

C-LEDEN		2013	VOLW.	JUN.	2012	BEDRAG
505	G&CC De Biltse Duinen	414	367	47	249	6.118
507	DSV Concordia Golf	386	369	17	418	5.825
509	GC Ockenburgh	592	554	38	545	9.028
510	St. Golf Duinzicht	562	558	4	571	7.785
511	ESTEC GC	299	289	10	287	4.369
513	Haagsche CC Groen-Geel	599	580	19	655	8.842
517	GC ‘t Jagerspaadje	404	403	1	372	5.886
518	GC De Kieviten	412	399	13	459	6048
520	GC Mariënweide	231	230	1	252	3.228
532	Schaerweijde Golf	657	584	73	644	9.573
540	GC Prinses Wilhelmina	349	348	1	367	5.526
547	GC Ookmeer	365	346	19	441	5.648
556	Brabant Golf	208	206	2	214	3.132
564	Wageningse GC	390	384	6	439	5.962
567	Gooise GC	161	160	1	235	2.278
571	GC Riel	670	605	65	649	10.075
572	GC Sloten	269	267	2	295	4.288
574	Oegstgeester GC	447	430	17	475	6.771
579	GC Son	571	546	25	616	8.666
586	GC Rosmalen	713	648	65	697	10.703
591	Doornse GC	211	204	7	255	3.230
593	GC IJsselweide	579	542	37	654	8.738
595	GC De Vijf Margen	487	429	58	480	7.013
596	Valkenswaardse GC	471	420	51	450	6.958
603	O & O De Nederlandse Bank	229	225	4	230	3.442
605	MOP GV ‘Ons Buiten’	615	589	26	579	9.387
607	Voorschotense GC	374	332	42	402	5.393
610	GC Meerssen	557	508	49	568	8.235
615	Haaksbergse GC Het Langeloo	192	192	0	190	2.982
616	GC Bois-le-Duc	1.153	1.060	93	1.119	17.634
617	GV Weesp	459	431	28	410	6.895
619	GV Eyckenduyn	281	275	6	207	4.178
622	GC Slottermolen	245	245	0	266	3.900
627	GV Soestduinen	322	295	27	342	4.686

C-LEDEN		2013	VOLW.	JUN.	2012	BEDRAG
631	Zandvoortse GC Sonderland	235	235	0	244	3.760
632	GC Hoog Vaals	180	172	8	198	2.766
634	GV A.M.V.J.	387	386	1	441	5.844
635	GC Amstelborgh	151	148	3	0	2.382
636	GC Overloon	131	123	8	0	1.942
638	GV Prins Hendrik	310	310	0	326	4.830
639	GV Kapèlkeshof	188	187	1	0	2.760
640	GV De Swinkelsche	176	167	9	0	2.544
641	GV De Berckt	0	0	0	0	0
Totaal		**16.632**	**15.748**	**884**	**16.241**	**249.250**

D-LEDEN		2013	VOLW.	JUN.	2012	BEDRAG
701	GV Nederland	9.819	9.665	154	9.641	155.872
702	St. ANWB Golf	29.167	28.462	705	26.661	450.457
703	St. BurgGolf LoyalTee Club	14.436	14.212	224	14.032	229.144
705	St. All4Golf	1.793	1768	25	1903	28.208
707	St. Golf4Holland	7.645	7.444	201	7.767	120.347
708	Golfkring Het Rijk BV	2.243	2.164	79	1.848	35.246
709	St. NOVVG	513	496	17	369	8.072
711	GC BurgGolf Emmen	339	314	25	345	5.194
712	St. GC NederGolf	206	206	0	187	3.286
713	St. Golfpark Exloo	488	484	4	423	7.766
715	St. Club Flogolf	1.433	1.348	85	1.607	22.208
716	Golf St. de Club	1.769	1.726	43	1.942	27.890
717	St. Golfbaan Delfland	2.495	2.354	141	1.828	38.792
718	St. Top-Club	500	476	24	462	7.808
719	St. Voor Onafhankelijk Clubgolf	9.926	9.682	244	11.160	156.864
720	Nederlandse Studenten Golf Vereniging	673	657	16	843	10.260
721	Vereniging United GC	5.347	5.153	194	4.701	83.910
722	Amsterdamse GV S.H.E.L.L.	90	90	0	106	1.190

D-LEDEN		2013	VOLW.	JUN.	2012	BEDRAG
723	St. GC Spielehof Boekelo *(voorheen St. GC Boekelo)*	139	138	1	141	2.146
724	St. Golf Goed Club *(opgeheven)*	0	0	0	4.191	0
725	St. GC Erve Braakman	363	334	29	327	5.411
730	St. Golfbaan De Vlietlanden	505	472	33	468	7.671
731	GC Losdorp	93	92	1	107	1.450
732	St. Arbor Golf	1.125	1.091	34	970	17.728
735	St. Dutch Golf Putten	422	409	13	387	6.568
736	St. Openbare GC Dronten	351	346	5	265	5.291
737	St. GC The Dutch	704	694	10	815	7.639
739	BurgGolf Middelburg	400	378	22	394	6.154
740	We are Golf BV	1.044	974	70	868	16.074
741	GWS-Golf BV	37	35	2	5	576
744	St. Promotie Limburg Golfland	1.319	1.268	51	954	20.566
745	GC Weilenseind	330	327	3	342	5.236
746	Free Golf BV	421	410	11	212	6.648
747	St. Golf Liemeer De Bovenlanden	179	177	2	114	2.748
748	St. Club NL	69	68	1	32	1.016
749	GC Green Meet*s	71	71	0	62	1.056
750	St. Dutch Golf Hattem	375	351	24	321	5.808
751	St. Twentse Golf Academy	458	438	20	297	6.793
752	Golfcentrum Amsteldijk BV	431	421	10	225	6.706
753	GC Nederland	882	831	51	3	13.414
754	St. GC Westland	305	291	14	162	4.458
755	St. Ontwikkeling Open Golf Zandvoort	2.135	1.892	243	2.143	32.116
756	St. Nederlandse Pitch & Putt Bond	12	12	0	0	192
757	St. Golfsport Bentwoud	274	266	8	0	4.320
758	G&CC 't Kruisselt	188	188	0	186	2.938
759	Shortgolf Vereniging Flevoland	131	114	17	100	1.805
760	St. Holland Golft	824	770	54	239	12.697
761	GC Terschelling	210	191	19	0	2.778
762	The International GC	115	110	5	0	1.800
763	St. Hoederdaal Sport	171	163	8	52	2.662
765	European GC	32	32	0	0	442
766	St. Registratie Golf	1.166	1.101	65	0	18.136

D-LEDEN		2013	VOLW.	JUN.	2012	BEDRAG
767	St. TCGC	18	18	0	0	198
768	Company Club De Hooge Vorssel	456	356	100	0	6.306
769	Golf St. MGV	397	378	19	0	6.200
770	St. Lingewaard Golf	163	163	0	0	2.598
771	St. Handicapregistratie Golfbaan Welschap	208	201	7	0	3.152
772	St. De Goese Golf	352	321	31	0	5.259
773	St. Vlietrand Golf Rijswijk	76	65	11	0	1.128
775	GC-Europe	13	13	0	0	208
776	St. Virtuele GC	0	0	0	0	0
777	St. De Blanckenborg Golf	0	0	0	0	0
778	GV De Heensche	0	0	0	0	0
779	St. GC Den Heikant	0	0	0	0	0
780	St. Trumpi Golf	0	0	0	0	0
781	St. VIP-Golf	0	0	0	0	0
782	St. International Sports Society	0	0	0	0	0
783	KLM GV	0	0	0	0	0
Totaal		**105.846**	**102.671**	**3.175**	**100.207**	**1.648.606**
TOTAAL GENERAAL		**250.863**	**238.485**	**12.378**	**245.859**	**3.858.594**

BIJDRAGEN VRIJE GOLFERS

GEASSOCIEERDEN		2013	VOLW.	JUN.	2012	BEDRAG	JAARL. BIJDR.
907	Nederlandse GV voor Gehandicapten	0	0	0	0	0	0
908	St. Nederlandsche Golf Veteranen	0	0	0	0	0	0
913	UMCGolf	2	2	0	166	2.132	450
917	Young Gentleman GC	22	22	0	60	740	450
918	Lummus GC	19	19	0	55	610	450
920	GC De Bakker	25	23	2	113	1.288	450
930	Amsterdamsche Senior Golf Society	37	37	0	42	302	450
942	Golfmannen.nl	0	0	0	14	224	450
950	St. Tata Steel Golf	57	57	0	208	2.806	450
959	Golfbaan Tespelduyn BV	0	0	0	0	0	0
Totaal		**162**	**160**	**2**	**658**	**8.102**	**3.150**

GENERAAL TOTAAL	**11.252**
Vrije golfers via St. tot Bevordering van de Golfsport	**2.823.858**
Totaal generaal vrije golfers	**2.835.110**

Recapitulatie van de financiële resultaten 2013 ten opzichte van de begroting 2013

HOGERE BATEN			
Vrije golfers	32.110		
Op-/afwaardering effecten	376.882		
Subsidies	45.316		
Diversen	114.445		
		568.753	
LAGERE BATEN			
Contributies	- 145.406		
Interest, koersverschillen	- 26.539		
Sponsorbijdragen	- 21.426		
Publicaties	- 50.960		
		- 244.331	
			324.422
HOGERE LASTEN			
Bureaukosten	- 162.188		
Verenigingskosten	- 7.680		
Dienstverlening	- 69.581		
Diversen	- 18.981		
		- 258.430	
LAGERE LASTEN			
Beleid	136.855		
Wedstrijden	40.190		
Topgolf	226.200		
Saldo begroting	75.000		
		478.245	
			219.815
Resultaat voor bestemming			**544.237**

Veel publiek bij het KLM Open

5

BESTUUR, COMMISSIES EN FEDERATIEBUREAU

Ronald Pfeiffer en Anne van Dam

BESTUUR

In het verenigingsjaar 2013 was het bestuur als volgt samengesteld:

R. Pfeiffer, president
A.H.M. van den Steenhoven, vicepresident
H.H. van der Kwast, penningmeester
Mevr. E.J. Leeflang-Crezée
Mevr. J.G.M. van Rhijn
E. Rubay Bouman

COMMISSIES

De Commissies waren in het verenigingsjaar 2013 als volgt samengesteld:

- **Commissie van Beroep**
  R.P.G.L.M. Verbunt, voorzitter
  Mevr. M.L.J.C. van Emden-Geenen
  A.B. van Marle
  S.P. Onnes

- **Commissie Communicatie**
  Mevr. L.M. Spittuler, voorzitter (tot 03-09-2013)
  Mevr. A. Beckeringh van Loenen-Heuvelink (tot 03-09-2013)
  Th.D. Stenfert Kroese (tot 03-09-2013)
  P.W. van Zelst (tot 03-09-2013)

- **Beoordelingscommissie**
  (opgeheven 31-12-2013)
  J.H.H. Verloop, voorzitter (tot 31-12-2013)
  Mevr. F.P. Dresselhuys-Doeleman (tot 31-12-2013)
  Mevr. J.E. Heyster-de Witt Puyt (tot 31-12-2013)
  Mevr. C.S. Huijgen-de Reus (tot 31-12-2013)

B. IJssel de Schepper (tot 31-12-2013)
Mevr. H.M. van Keulen-Strumphler (tot 31-12-2013)
Mevr. J.M. Losecaat Vermeer (tot 31-12-2013)
J.W.Th. Muller (tot 31-12-2013)
J.B.C. Nolte (tot 31-12-2013)
J. Poppe (tot 31-12-2013)
Mevr. M.L.Y.H. Wiegerink-Specken (tot 31-12-2013)

- **Juridisch-Fiscale Adviescommissie**
  H.Th. Bouma, voorzitter
  G. de Boer
  G.C. van Eck

- **Tuchtcommissie**
  I.M. Jebbink, voorzitter
  P.M. Gunning
  R.E.F. Huijgen
  M.P.A. L'Herminez
  H.A. Lie
  J.P.H. Six

- **Commissie Doping**
  B.Th. Dérogée, voorzitter
  C.H.R. Bosman
  J. Winters

Afdeling Sport

- **Wedstrijdcommissie**
  A.H.M. van den Steenhoven, voorzitter
  B. van Duijnen (tot 31-12-2013)
  M. Ey
  J.E. Kuipers

Mevr. I.P. Slikker (tot 31-12-2013)
G.J. Teekman
T. den Tex
Mevr. C.M. van der Vegt-Brautigam
J. Visser

- **Commissie Topgolf**
  Mevr. C.M.G. Huyskes-van Doorne, voorzitter
  C.H.R. Bosman
  Mevr. A.M. de Goederen
  T.J.C.M. Nijssen
  Mevr. P. Rijks
  E. Rubay Bouman
  M.R. Vogel

- **Commissie Competitie**
  R.J.A.M. van Haare Heijmeijer, voorzitter
  P.W.J. Duijvestein
  Mevr. E.L.C. van Ewijk

- **Commissie Senioren**
  Mevr. I.F.S. Arkenbout-Herschel, voorzitter (vanaf 03-10-2013)
  J.M. Moret, voorzitter (tot 03-10-2013)
  L.A.P. de Kind
  Mevr. I.J. Pieck-Hansen (tot 03-10-2013)
  A.C.P.M. Roels
  H.W. Wegewijs (vanaf 31-12-2013)

- **Commissie Jeugd**
  T. Poggio, voorzitter
  Mevr. G.M.C. van Dullemen-Huijsman (tot 17-12-2013)
  Mevrouw I. van de Heisteeg (vanaf 01-10-2013)
  W. van de Lagemaat
  W.J.J.M. Scholtes

- **Toetsingscommissie**
  R. van Elderen, voorzitter
  C.A. Buitelaar
  Mevr. Th.J.M.J. van Lierop-Vereijken
  H.J. Peters
  W. Voskamp

Afdeling Spel

- **Commissie Regels, Amateurstatus & Handicaps (CRAS&H)**
  J.K. van Soest, voorzitter
  Mevr. E. Crabbendam (vanaf 01-01-2013)
  B. van Duijnen
  R. Failé jr.
  Mevr. A. Kemper
  F.G.S.M. Schul
  J. Visser

- **Regiocommissarissen Regels, Amateurstatus & Handicaps**
  R. Failé
  A. van de Griek (tot 01-03-2013)
  Mevr. W.M. Lemmens
  G. van Lierop (tot 01-06-2013)
  Mevr. G.F.B. van der Mast-Berghs (vanaf 01-06-2013)
  F.G.S.M. Schul
  J. Touw
  T.L. van Waart

- **Referees**
  R.A.L. Bom
  Mevr. J. Collinge-Hoff
  Mevr. E. Crabbendam (vanaf 23-03-2013)
  B. van Duijnen

M. Ey
R. Failé jr.
Mevr. E.H. de Kempenaer-van Roggen
J.E. Kuipers
J.R. van Luik
Mevr. I.P. Slikker
J.K. van Soest
A.H.M. van den Steenhoven
S. Stet
G.J. Teekman
T. den Tex
Mevr. C.M. van der Vegt-Brautigam
J. Visser
Mevr. J.T. van der Werf
Mevr. M. Wolters (vanaf 23-03-2013)
M.P.L.M. Zegers

- **Commissie Course Rating**
  J.W. Resink, voorzitter
  C. Fung-A-You
  J. Goudsmit
  Mevr. M. van Haaren-Briët
  P.C.J. Hillen (tot 31-12-2013)
  Mevr. P.J.M. Odink-Streur

Afdeling Ontwikkeling Golf

- **Commissie Ontwikkeling Golf (COGO)**
  (opgeheven 31-12-2013)
  A. Touber, voorzitter (tot 31-12-2013)
  J. Georgius (tot 31-12-2013)
  H.F. Hordijk (tot 31-12-2013)
  R.H. van Schagen (tot 31-12-2013)

T.J.M.G.E. Schreinemacher (tot 31-12-2013)
G.C. Tückermann (tot 31-12-2013)
W. Zoethout (tot 31-12-2013)

- **Commissie Duurzaam!Golf**
  Mevr. J.G.M. van Rhijn, voorzitter
  Th. Bestebroer (vanaf 01-04-2013)
  Mevr. I. Boomsma-Smit
  H.A. Jenner (vanaf 01-04-2013)
  T.M.F.S. van Keulen
  Mevr. P. Rijks
  Mevr. E. van der Voort-Aardse (tot 01-04-2013)
  A.P. van de Water, Birdwatching
  H.P. Wirth, (duurzaam) golfbaanbeheer (tot 31-12-2013)

FEDERATIEBUREAU

De bezetting van het bureau bestond in 2013 uit:

J. Stevens, directeur
Mevr. R. Baars-Venus
A.J. ter Beek
Mevr. M.B.C. Boer (tot 22-04-2013)
J.H.G. Bolk
N.J. Boysen
Mevr. F.M.J. Broest-Wennekes
Mevr. D.M. Demont
Mevr. M. Eikenaar
R.M. Hage
Mevr. M.T. Hermoso
H.L. Heyster
F.H. van Imhoff
Mevr. J. Jongerius

Mevr. R. Maas-de Kruijf
Mevr. M.J.C. Madsen-de Jong
Mevr. A.H. de Ruiter-Bolink (tot 31-12-2013)
Mevr. C.H. Saxton
Mevr. M. Schilstra (tot 01-09-2013)
J. Slooten
Mevr. P. Smit
O.P.J. Somer
M.F.P. Voermans
Mevr. J.T. van der Werf
R.C.A. van Wingerden
Mevr. M. Zelsmann
Mevr. A.H.J.M. van Zuilekom-van Rooijen

Anne van Dam: captain's pick voor Junior Solheim Cup

6

WEDSTRIJDUITSLAGEN 2013

KAMPIOENSCHAPPEN

Nationaal Strokeplay Kampioenschap Junioren/Trompbeker

DATUM	18 t/m 20 mei
PLAATS	Noord-Nederlandse G&CC
FORMULE	72 holes Strokeplay
DEELNEMERS	45 meisjes en 87 jongens

UITSLAG MEISJES

1	Anne van Dam	296
2	Dewi Weber	301
3	Martien Schipper	307

UITSLAG JONGENS

1	Lars van Meijel	288
2	Severiano Prins	293
3	Robert Frijling	294

Deloitte Ladies Open

DATUM	24 t/m 26 mei
PLAATS	The International
FORMULE	54 holes Strokeplay
DEELNEEMSTERS	120 professionals en 6 amateurs

UITSLAG

1	H. Clyburn	211
2	C. Hull	214
3	C. Koch	215

BESTE AMATEUR

35	A. van Dam	224

Nationaal Strokeplay Kampioenschap Meisjes en Jongens t/m 15 jaar

DATUM	25 mei
PLAATS	GC Princenbosch
FORMULE	36 holes Strokeplay
DEELNEMERS	21 meisjes en 42 jongens

UITSLAG MEISJES

1	Sanne Dijkstra	147
2	Danique van Scheppingen	152
3	Annemieke Campo	154

UITSLAG JONGENS

1	Mike Toorop	134
2	Maarten van Mourik	144
3	Max Peerbooms	145

Nationaal Strokeplay Kampioenschap Dames en Heren

DATUM	6 t/m 8 juni
PLAATS	GC Houtrak
FORMULE	54 holes Strokeplay
DEELNEMERS	34 dames en 96 heren

UITSLAG DAMES

1	M. Eikenaar	220
2	D. Weber	228
3	I. Domela Nieuwenhuis	229

UITSLAG HEREN

1	L. van Meijel	214
2	L. Keunen	217
3	D. van Driel	218

Dewi Weber

Lars van Meijel

Deloitte Ladies Open, Holly Clyburn en beste amateur Anne van Dam

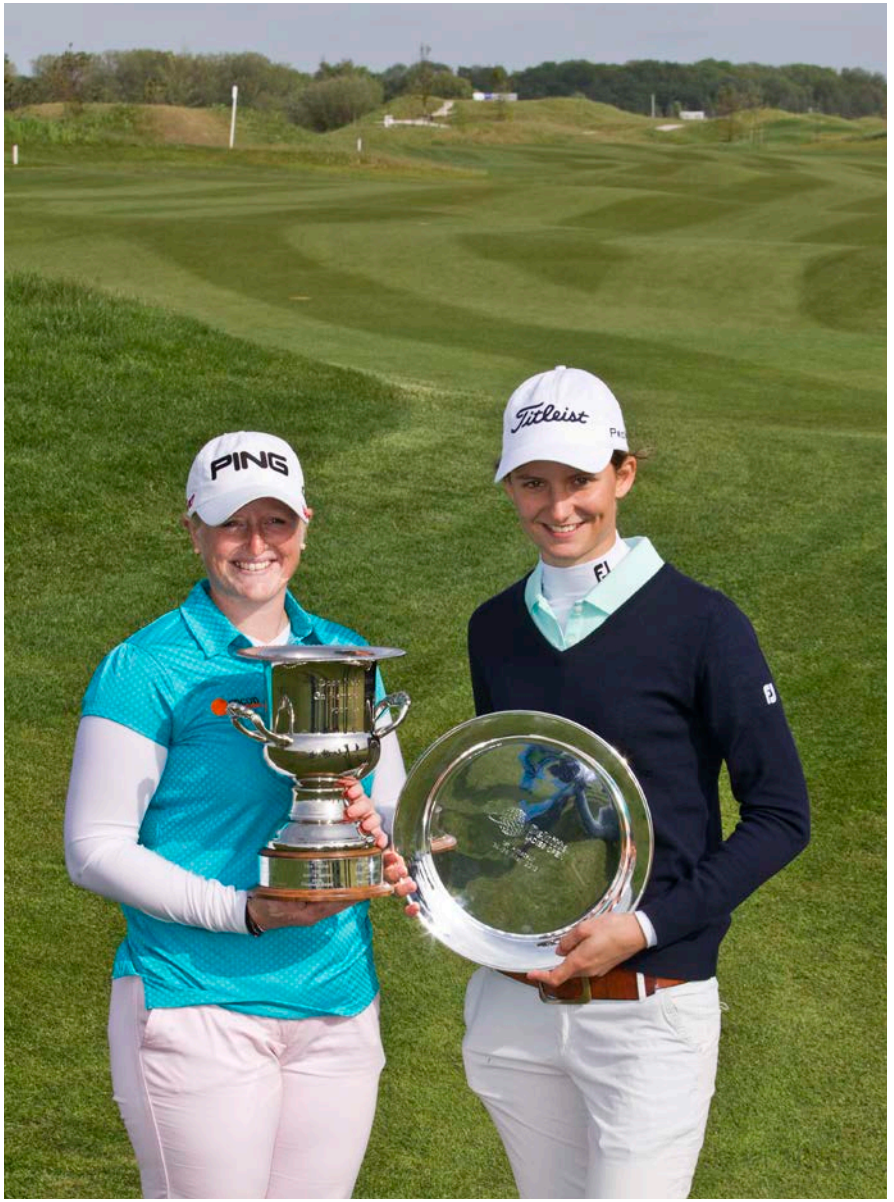

Nationaal Strokeplay Kampioenschap Meisjes en Jongens t/m 12 jaar

DATUM	8 juni
PLAATS	GC De Haar
FORMULE	18 holes Strokeplay
DEELNEMERS	10 meisjes en 32 jongens

UITSLAG MEISJES

1	Daniëlle Modder	82
2	Lizzy Peeters	85
3	Daphne van Son	87

UITSLAG JONGENS

1	Piet Hein Bakkenes	73
2	Rick Hessing	74
3	Stijn Morkin	81

Individueel Europees Amateur Kampioenschap Senioren

DATUM	13 t/m 15 juni
PLAATS	Estonian G&CC (Estland)
FORMULE	54 holes Strokeplay
DEELNEMERS	43 dames en 90 heren

UITSLAG DAMES

1	H. Maxe	221
2	A.M. Lehtonen	224
3	M. de Orueta	225

UITSLAG HEREN

1	L. Sartori	217
2	F. Markus	219
3	H. Bäckkström	220

Nationaal Strokeplay Kampioenschap Meisjes en Jongens t/m 18 jaar

DATUM	15 juni
PLAATS	GC Efteling
FORMULE	36 holes Strokeplay
DEELNEMERS	24 meisjes en 42 jongens

UITSLAG MEISJES

1	Roos Haarman	154	(na play-off)
2	Britt Steeghs	154	
3	Marit Harryvan	157	

UITSLAG JONGENS

1	Vince van Veen	144
2	Severiano Prins	145
3	Robbert van Helden	148

Nationaal Open Matchplay Heren

DATUM	19 t/m 22 juni
PLAATS	G&CC Geijsteren
FORMULE	Matchplay
DEELNEMERS	17 professionals en 15 amateurs

UITSLAG

R. Miller wint met 2 up van S. Maurits

Myrte Eikenaar en Lars van Meijel: Strokeplaykampioenen 2013

De zestienjarige Lars Keunen werd tweede in het NK Strokeplay

Vince van Veen won ook het Hongaars Amateur Open

Darius van Driel en Charlotte Puts wonnen het Kennemer Open

International Dutch Senior Open

DATUM	27 t/m 29 juni
PLAATS	Hooge Graven G&CC
FORMULE	54 holes Strokeplay
DEELNEMERS	40 dames en 55 heren

UITSLAG DAMES

1	T. McCart	230
2	N. Croockewit	231
3	M.J. Groenewoud	237

UITSLAG HEREN

1	B. Nolte	229
2	R. Esser	233
3	V. Swane	240

Kennemer Open

DATUM	29 juni
PLAATS	Kennemer G&CC
FORMULE	27 holes Strokeplay
DEELNEMERS	20 dames en 87 heren

UITSLAG DAMES

1	C. Puts	115
2	M. Eikenaar	118
3	E. Boehmer	122

UITSLAG HEREN

1	D. van Driel	106	(na play-off)
2	J. Krietemeijer	106	
3	D. Taekema	112	

Europees Landen Team Kampioenschap Meisjes

DATUM	9 t/m 13 juli
PLAATS	Linköpings GC (Zweden)
FORMULE	Matchplay teams
DEELNEMERS	19 landen

UITSLAG

1	Zweden
2	Frankrijk
3	Spanje
9	Nederland

Europees Landen Team Kampioenschap Jongens

DATUM	9 t/m 13 juli
PLAATS	Murcar Links GC (Schotland)
FORMULE	Matchplay teams
DEELNEMERS	16 landen

UITSLAG

1	Frankrijk
2	Engeland
3	Schotland
12	Nederland

Michael Kraaij won het PonCat Dutch Junior Open bij de jongens

Winnaars Faldo Series Dutch Championship

Europees Landen Team Kampioenschap Dames

DATUM	9 t/m 13 juli
PLAATS	Fulford GC (Engeland)
FORMULE	Matchplay teams
DEELNEMERS	20 landen

UITSLAG

1	Spanje
2	Oostenrijk
3	Finland
7	Nederland

Europees Landen Team Kampioenschap Heren

DATUM	9 t/m 13 juli
PLAATS	Silkeborg Ry GC (Denemarken)
FORMULE	Matchplay teams
DEELNEMERS	16 landen

UITSLAG

1	Engeland
2	Schotland
3	Frankrijk
4	Nederland

Nationaal Senioren Strokeplay Kampioenschap Dames en Heren

DATUM	12 en 13 juli
PLAATS	GV De Batouwe
FORMULE	36 holes Strokeplay
DEELNEMERS	41 dames en 65 heren

UITSLAG DAMES

1	C. Vidor	146
2	N. Croockewit	149
3	N. Goossens	151

UITSLAG HEREN

1	B. Nolte	144
2	D. Wedman	149
3	C. Versteegh	149

PonCat Dutch Junior Open

DATUM	17 t/m 20 juli
PLAATS	Noord-Brabantsche GC Toxandria
FORMULE	72 holes Strokeplay
DEELNEMERS	40 meisjes en 78 jongens

UITSLAG MEISJES

1	Lauren Taylor	280	
2	Marit Harryvan	282	
2	Anne van Dam	282	

UITSLAG JONGENS

1	Michael Kraaij	277	(na play-off)
2	Harry Casey	277	
3	Joe Dean	281	

Myrte Eikenaar en Darius van Driel, Matchplaykampioenen 2013

De winnaars van het NK Foursome:
Bernard Geelkerken & Darius van Driel, en Nan Croockewit & Tita McCart

Nationaal Senioren Matchplay Kampioenschap Dames en Heren

DATUM	19 t/m 21 juli
PLAATS	Sallandsche GC De Hoek
FORMULE	Matchplay
DEELNEMERS	21 dames en 46 heren

UITSLAG DAMES

T. McCart wint met 2 en 1 van K. Berghuijs

UITSLAG HEREN

B. Nolte wint met 6 en 5 van P. van Heek

Faldo Series Dutch Championship

DATUM	24 t/m 27 juli
PLAATS	GC Bleijenbeek
FORMULE	54 holes Strokeplay
DEELNEMERS	31 meisjes en 98 jongens

UITSLAG MEISJES

1	Roos Haarman	221	(tot 16 jaar)
1	Britt Steeghs	219	(tot 21 jaar)

UITSLAG JONGENS

1	Florian de Groot	215	(tot 16 jaar)
1	Severiano Prins	206	(tot 18 jaar)
1	Philip Bootsma	212	(tot 21 jaar)

Individueel Europees Amateur Kampioenschap Dames

DATUM	24 t/m 27 juli
PLAATS	Aura GC (Finland)
FORMULE	72 holes Strokeplay
DEELNEEMSTERS	144

UITSLAG

1	E.K. Pedersen	276
2	L. Gonzalez Escallon	279
3	C. Bakker	282
3	C. Boutier	282
3	N. Jimenez	282

Nationaal Matchplay Kampioenschap Dames en Heren

DATUM	2 t/m 4 augustus
PLAATS	GC Broekpolder
FORMULE	Matchplay
DEELNEMERS	26 dames en 64 heren

UITSLAG DAMES

M. Eikenaar wint met 4 en 2 van F. Sinke

UITSLAG HEREN

D. van Driel wint met 4 en 3 van S. Prins

Robbie van West

Individueel Europees Amateur Kampioenschap Heren

DATUM	7 t/m 10 augustus
PLAATS	Real Club de Golf el Prat (Spanje)
FORMULE	72 holes Strokeplay
DEELNEMERS	144

UITSLAG

1	A. Chesters	284
2	D. Morago	285
3	S.W. Fernandez	286
18	R. van West	296

Nationaal Open Dames en Heren

DATUM	14 t/m 17 augustus
PLAATS	Rosendaelsche GC
FORMULE	72 holes Strokeplay
DEELNEEMSTERS	12 professionals en 21 amateurs
DEELNEMERS	54 professionals en 40 amateurs

UITSLAG DAMES

1	D. Weber (Am)	291
2	M. Eikenaar (Am)	295
3	B. Steeghs (Am)	297

UITSLAG HEREN

1	I. van Weerelt	272
2	R. Miller	274
3	M. Kraaij (Am)	277

Nationaal Foursome Kampioenschap Dames en Heren

DATUM	24 en 25 augustus
PLAATS	Koninklijke Haagsche G&CC
FORMULE	Foursome Matchplay
DEELNEMERS	26 damesparen en 26 herenparen

UITSLAG DAMES

1 N. Croockewit en T. McCart winnen op de 22ste hole van B. Dekker en M. Eikenaar

UITSLAG HEREN

1 B. Geelkerken en D. van Driel winnen met 2 en 1 van B. Nolte en N. Nolte

Brabants Open/Zomerwedstrijd Dames en Heren

DATUM	30 augustus t/m 1 september
PLAATS	Eindhovensche Golf
FORMULE	72 holes Strokeplay
DEELNEMERS	39 dames en 69 heren

UITSLAG DAMES

1	C. Puts	290
2	K. Bakker	292
3	A. van Dam	295

UITSLAG HEREN

1	D. van den Dungen	274
2	M. Kraaij	278
3	R. van West	279

David van den Dungen in het Brabants Open

Europees Landen Team Kampioenschap Dames Senioren

DATUM	3 t/m 7 september
PLAATS	Bled GC (Slovenië)
FORMULE	Matchplay teams
DEELNEMERS	15 landen

UITSLAG

1 Ierland
2 Italië
3 Engeland
4 Nederland

Europees Landen Team Kampioenschap Heren Senioren

DATUM	3 t/m 7 september
PLAATS	Pannonia G&CC (Hongarije)
FORMULE	Matchplay teams
DEELNEMERS	22 landen

UITSLAG

1 Ierland
2 Zweden
3 Engeland
12 Nederland

Nationaal Strokeplay Kampioenschap Mid-Amateur

DATUM	7 september
PLAATS	Wassenaarse GC Rozenstein
FORMULE	36 holes Strokeplay
DEELNEMERS	13 dames en 46 heren

UITSLAG DAMES

1	R. de Ruijter	159
2	I. Vollema	163
3	A. Mackaaij	165

UITSLAG HEREN

1	M. Slootmaekers	67
2	V. Hubert	71
3	R. Buschow	73

Nationaal Senioren Mixed Foursome Kampioenschap

DATUM	11 en 12 september
PLAATS	G&CC Lauswolt
FORMULE	36 holes Strokeplay
DEELNEMERS	51 paren

UITSLAG

1 Mw. K. Berghuijs en K. Berghuijs

Charlotte Puts

KLM Open

DATUM	12 t/m 15 september
PLAATS	Kennemer G&CC
FORMULE	72 holes Strokeplay
DEELNEMERS	150 professionals en 6 amateurs

UITSLAG

1	J. Luiten	268	(na play-off)
2	M. Angel Jiménez	268	
3	C. Havret	271	
3	D. McGrane	271	
3	R. Fisher	271	
3	S. Dyson	271	

BESTE AMATEUR

63	R. Caron	285

Nationaal Matchplay Kampioenschap Junioren

DATUM	21 en 22 september
PLAATS	Utrechtse GC Amelisweerd
FORMULE	Matchplay
DEELNEMERS	16 meisjes en 16 jongens

UITSLAG MEISJES

Dewi Weber wint met 5 en 4 van Marit Harryvan

UITSLAG JONGENS

Axel Geers wint met 1 up van Lars Keunen

Van Lanschot Senior Open

DATUM	11 t/m 13 oktober
PLAATS	The International
FORMULE	54 holes Strokeplay (derde ronde afgelast)
DEELNEMERS	60 professionals

UITSLAG

1	S. Brown	143
2	R. Drummond	145
3	J.M. Carriles	146
3	P. Eales	146
3	M. Farry	146

Joost Luiten, de eerste Nederlander ooit in de top vijftig

Rowin Caron, de enige amateur die de cut haalde op het KLM Open

Axel Geers, Matchplaykampioen Junioren van Nederland

Simon P. Brown, winnaar Van Lanschot Senior Open

OVERIGE WEDSTRIJDEN

1e NGF Maandbeker

DATUM	9 maart
PLAATS	GC The Dutch
FORMULE	18 holes Strokeplay
DEELNEMERS	21 dames en 39 heren

UITSLAG DAMES

1	K. Jansen	78
2	D. Weber	79
3	M. Eikenaar	82

UITSLAG HEREN

1	L. van Meijel	72
2	J. Ottink	74
2	J. Krietemeijer	74

Nederlands Scholen Team Kampioenschap

DATUM	24 maart
PLAATS	GC Broekpolder
FORMULE	18 holes Strokeplay Four Ball-Better Ball

afgelast

Voorjaarswedstrijd Dames en Heren

DATUM	1 mei
PLAATS	Best G&CC
FORMULE	36 holes Strokeplay
DEELNEMERS	24 dames en 42 heren

UITSLAG DAMES

1	A. van Dam	144
2	I. Domela Nieuwenhuis	145
3	C. Puts	147

UITSLAG HEREN

1	B. Geelkerken	139	(na play-off)
2	J. Krietemeijer	139	
3	D. van Driel	141	

Heren Senioren Four Ball-Better Ball

DATUM	23 mei
PLAATS	GC De Dommel
FORMULE	18 holes Stableford
DEELNEMERS	45 paren

UITSLAG

1	O. Meijer en W. Hoos	39 pnt

Deelneemsters aan de Eschauzier Cup: topamateurs en professionals

2e NGF Maandbeker

DATUM	26 mei
PLAATS	Lochemse G&CC De Graafschap
FORMULE	18 holes Strokeplay
DEELNEMERS	23 dames en 42 heren

UITSLAG DAMES

1	S. Hertog	78	(na play-off)
2	M. Harryvan	78	
3	S. van der Es	78	

UITSLAG HEREN

1	N. Hendriks	71
2	F. Veth	72
3	V. van Veen	73

Openingswedstrijd Senioren Dames en Heren

DATUM	29 mei
PLAATS	GV Golfhorst
FORMULE	18 holes Strokeplay
DEELNEMERS	25 dames en 54 heren

UITSLAG DAMES

1	C. Erdman	76
2	M. van Erp	77
3	N. Croockewit	77

UITSLAG HEREN

1	B. Nolte	71
2	M. van Orden	76
3	J. van Beek	76

Finale Hoofdklasse Competitie Dames en Heren

DATUM	1 en 2 juni
PLAATS	Nunspeetse GV De Verwaeyde Sandbergen

UITSLAG DAMES

Landskampioen Eindhovensche Golf

UITSLAG HEREN

Landskampioen GC Prise d'Eau

3e NGF Maandbeker

DATUM	30 juni
PLAATS	Drentse GC De Gelpenberg
FORMULE	18 holes Strokeplay
DEELNEMERS	8 dames en 53 heren

UITSLAG DAMES

1	N. Lagerwey	77
2	E. van Ewijk	81
3	S. van der Es	83

UITSLAG HEREN

1	J. Zaanen	72
2	G. Gleichman	73
3	B. Jole	73

Winnaars van de landelijke finale Ouder & Kind Toernooi:
Nino en Gerard Ekhart (links, nettoscore) naast Marc en Petra van Houdt (brutoscore)

Eschauzier Cup

DATUM	3 en 4 juli
PLAATS	Keppelse GC
FORMULE	Matchplay
DEELNEMERS	amateurs tegen professionals

UITSLAG

De amateurs winnen (20 - 3)

4e NGF Maandbeker

DATUM	10 augustus
PLAATS	GV De Drentsche
FORMULE	18 holes Strokeplay
DEELNEMERS	9 dames en 41 heren

UITSLAG DAMES

1	L. Warringa	79
2	I. Vollema	81
3	L. Jansen	83

UITSLAG HEREN

1	K. Reints	70
2	W. van der Kolk	71
3	M. Kraaij	71

Dames Senioren Four Ball-Better Ball

DATUM	27 augustus
PLAATS	Noord-Brabantsche GC Toxandria
FORMULE	18 holes Stableford
DEELNEEMSTERS	58 paren

UITSLAG

1	J. Wils en J. van der Drift	41 pnt

Finale Future Jeugdtour Jongens

DATUM	7 september
PLAATS	GC De Compagnie
FORMULE	36 holes Strokeplay
DEELNEMERS	13

UITSLAG

1	Vince van Veen	140,7
2	Iskander Woldinga	141,0
3	Jim de Heij	151,6
4	Pierre Verlaar	151,7
5	Stan Kraaij	153,2

Finale Challenge Jeugdtour Jongens

DATUM	7 september
PLAATS	GC De Compagnie
FORMULE	36 holes Strokeplay
DEELNEMERS	12

UITSLAG

1	Jerry a Ji	150,8
2	Henry Lai	156,4
3	Bob Geurts	157,1
4	Remco Zinken	157,4
5	Rein Karel	159,8

Finale Freshman Jeugdtour Jongens

DATUM	7 september
PLAATS	GC De Compagnie
FORMULE	36 holes Strokeplay
DEELNEMERS	12

UITSLAG

1	Nordin van Tilburg	163,1
2	Timo Thans	167,7
3	Martijn van der Steen	169,1
4	Edward de Groot	169,1
5	Jorden Jurriëns	173,1

Finale Mini Tour Plus Jongens

DATUM	7 september
PLAATS	GC De Compagnie
FORMULE	18 holes Strokeplay
DEELNEMERS	12

UITSLAG

1	Darcy Peeters	182,1
2	Max van de Kuilen	185,1
3	Max Schnitker	186,0
4	Jens Houtepen	186,7
5	Michel van Zijl	189,2

Finale Future Jeugdtour Meisjes

DATUM	7 september
PLAATS	GV Het Woold
FORMULE	36 holes Strokeplay
DEELNEEMSTERS	12

UITSLAG

1	Judith van der Voort	147,1
2	Romy Meekers	149,9
3	Noëlle Beijer	152,1
4	Floor Sinke	153,6
5	Marilène Puts	159,9

Finale Challenge Jeugdtour Meisjes

DATUM	7 september
PLAATS	GV Het Woold
FORMULE	36 holes Strokeplay
DEELNEEMSTERS	8

UITSLAG

1	Marie Overing	175,0
2	Amy Boelen	175,3
3	Cynthia Canjels	183,7
4	Daniëlle Modder	183,8
5	Amber Bruins	187,1

Finale Freshman Jeugdtour Meisjes

DATUM	7 september
PLAATS	GV Het Woold
FORMULE	36 holes Strokeplay
DEELNEEMSTERS	9

UITSLAG

1	Vera Rovers	203,7
2	Sophie Muljono	212,1
3	Anne Treep	220,7
4	Merel Weber	221,7
5	Annelieke Naalden	229,7

Finale Mini Tour Plus Meisjes

DATUM	7 september
PLAATS	GV Het Woold
FORMULE	36 holes Strokeplay
DEELNEEMSTERS	3

UITSLAG

1	Sophie Teering	195,1
2	Daphne van Son	200,6
3	Lauren Cheung	226,3

5e NGF Maandbeker

DATUM	14 september
PLAATS	Amsterdamse GC
FORMULE	18 holes Strokeplay
DEELNEMERS	3 dames en 48 heren

UITSLAG DAMES

1	N. Beijer	78
2	V. Stevens	84
3	D. van Scheppingen	88

UITSLAG HEREN

1	Ph. Bootsma	71
2	B. van Holthuijsen	73
3	O. Rasker	73

Finale Van Lanschot Junior Ranking

DATUM	28 september
PLAATS	GC De Hoge Kleij
FORMULE	36 holes Strokeplay
DEELNEMERS	30 meisjes en 30 jongens

UITSLAG MEISJES

1	Roos Haarman	154
2	Zhen Bontan	158
3	Elise Boehmer	165
4	Floor Sinke	166
5	Marit Harryvan	168

UITSLAG JONGENS

1	Vince van Veen	145
2	Michael Kraaij	149
3	Simon Simonse	151
4	Severiano Prins	153
5	Robbert van Helden	155

Vier Landen Jeugd

DATUM	5 en 6 oktober
PLAATS	GC BurgGolf Purmerend
FORMULE	Matchplay
DEELNEMERS	4 teams van 4 meisjes en 6 jongens

UITSLAG

1	Nederland
2	Zwitserland
3	België
4	Finland

Slotwedstrijd Senioren Dames en Heren

DATUM	5 oktober
PLAATS	GC Heelsum
FORMULE	18 holes Strokeplay
DEELNEMERS	11 dames en 45 heren

UITSLAG DAMES

1	S. Dresselhuys	78
2	L. van Dommelen	80
3	M.J. Groenewoud	81

UITSLAG HEREN

1	G. Roels	76	(na play-off)
2	H. Langevoort	76	
3	J. van Beek	77	

Ouder & Kind Toernooi

DATUM	6 oktober
PLAATS	GC De Haenen
FORMULE	18 holes Greensome Stableford
DEELNEMERS	36 paren

UITSLAG

1	Mevr. P. van Houdt en M. van Houdt (Noordwijkse GC)
2	Mevr. L. van Hoof en F. van Hoof (GC Houtrak)
3	L. en R. Tol (Haarlemmermeersche GC)

Finale Arendsen de Wolfftrofee

DATUM	12 oktober
PLAATS	GC BurgGolf St. Nicolaasga
FORMULE	18 holes Mixed Greensome
DEELNEMERS	36 paren

UITSLAG

1 Mevr. S. Karragantcheff-Mos en F. van Eek (Rijswijkse GC)

België-Nederland Jeugd

DATUM	12 en 13 oktober
PLAATS	Royal Zoute GC (België)
FORMULE	Matchplay (single matches afgelast)
DEELNEMERS	4 meisjes en 6 jongens in beide teams

UITSLAG

Nederland wint (5,5 - 4,5)

Nederland-België Dames en Heren

DATUM	12 en 13 oktober
PLAATS	GC Wouwse Plantage
FORMULE	Matchplay (single matches afgelast)
DEELNEMERS	6 dames en 6 heren in beide teams

UITSLAG

België wint (6,5 - 5,5)

Nederland-België Senioren Dames en Heren

DATUM	12 en 13 oktober
PLAATS	GC Wouwse Plantage
FORMULE	Matchplay (single matches afgelast)
DEELNEMERS	6 dames en 6 heren in beide teams

UITSLAG

Nederland wint (3,5 - 2,5)

Mevrouw Swanebeker

DATUM	20 oktober
PLAATS	GC De Dommel
FORMULE	individueel: 18 holes Strokeplay team: 12 holes Texas Scramble

UITSLAG INDIVIDUEEL

1	Mayka Hoogeboom	73
2	Daphne van Houten	78
3	Annemieke Campo	79

UITSLAG TEAM

Lisanne Spaan, Fleur Wilbrink, Juliette Haffmans en Sophie van Son	44

PUNTENKLASSEMENT

Van Lanschot Ranking
(in punten)

UITSLAG MEISJES

1	Roos Haarman	4.250
2	Dewi Weber	4.019
3	Floor Sinke	3.137
4	Marrit Harryvan	2.838
5	Judith van der Voort	2.808

UITSLAG DAMES

1	Myrte Eikenaar	7.217
2	Dewi Weber	5.428
3	Charlotte Puts	5.243
4	Britt Steeghs	3.364
5	Floor Sinke	2.498

UITSLAG JONGENS

1	Severiano Prins	6.608
2	Vince van Veen	4.736
3	Lars Keunen	3.594
4	Rilan van Opstal	3.238
5	Axel Geers	3.218

UITSLAG HEREN

1	Darius van Driel	7.204
2	Michael Kraaij	5.507
3	David van den Dungen	4.809
4	Lars van Meijel	4.658
5	Severiano Prins	3.431

Christel Boeljon

SPONSORS NEDERLANDSE GOLF FEDERATIE

Hole 12 van de De Zuid Limburgse G&CC Wittem

COLOFON

Het Jaarverslag 2013 is een uitgave van de Nederlandse Golf Federatie te Utrecht.

Redactie
Nederlandse Golf Federatie en
Jan Daan Hillen tekstschrijver
Redactieassistentie
Mirjam Giepmans
Ontwerp
Kaire Guthan, Dependance Rotterdam
Fotografie
Poppe de Boer, Antoine Burger, Maarten Eekelaar, Golf Support, Corné van der Stelt, Koen Suyk, Leander Veeger, Leo Vogelzang, Freek Zieck en anderen
Productie
Jan Daan Hillen tekstschrijver

© 2014 NGF
Alle rechten voorbehouden

KIJK IN DE SPIEGEL, ZIE DE TOEKOMST